

Tampereen museot
Maakunnallinen yksikkö
2001

RUOVESI

Rakennusinventointi
Osa II

Ritoniemi, Ruhala, Storminiemi, Syvinki, Tapio

2001

Kuva Mauno Takala

Nina Rinta-Porkkunen

RUOVESI
RAKENNUSINVENTOINTI 2001

Nina Rinta-Porkkunen
Tampereen museot
Maakunnallinen yksikkö 2001

SISÄLLYS : OSA I

RUOVEDEN RAKENNUSINVENTOINTI 2001 JOHDANTO

1

ALUEINVENTOINTI/Harakkala	4
Harakkalan työväentalo	6
Hietämäki	8
Kajaste	10
Kangas	12
Kaunisto	14
Koivula	16
Kotvion Hieta	18
Lehtimäki	21
Lehto	24
Mäntykangas	26
Peltomäki	28
Riihikangas	30
Ristimäki	32
Vienola	34
ALUEINVENTOINTI/Kauttu	36
Ala-Kauttu	39
Ihaniemi	42
Kaleva	45
Kautun ranta (Ylä-Kauttu)	47
Lähdeaho	50
Männistö	52
Pellonsyrjä	54
Sorola	56
Tanhuanpää	58
ALUEINVENTOINTI/Mustajärvi	60
Kangas	62
Kangaspeska	66
Mustajärven koulu	70
Mäkipeska	72
Peltola	76
Uitos	80
Vanha-Manninen	82
ALUEINVENTOINTI/Pappila	84
Ilomäki	86
Kuusisto	88
Lintula	90
Naapuri	92
Poukka	95
Pyynikkilän pappila	99
Toivola	102
ALUEINVENTOINTI/Rajalahti	105
Autio	107
Hakala	110
Hattula	112
Pakka	115
Parkumäki	117
Turola	119

OSA II

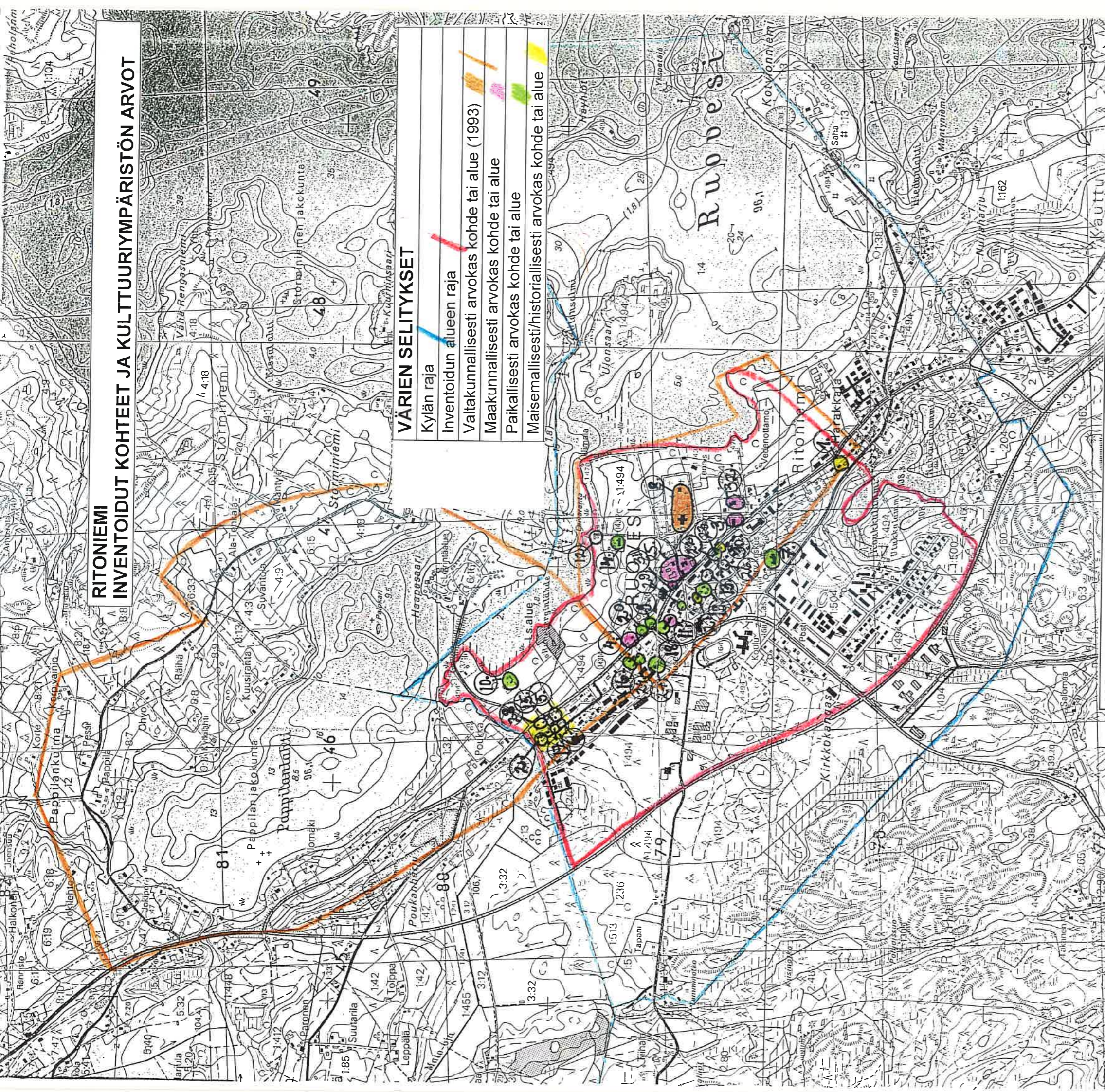
ALUEINVENTOINTI/Ritoniemi	121
Ainola	125
Hietaharju	127
Kansakoulu	129
Kaukola	132
Ketola	135
Ketolanrinne I	137
Keuhkotautiparantola	139
Ruoveden kirkko	141
Kivimakasiini	144
Kotiranta	146
Kunnantalo	148
laivarannan makasiinit	151
Lepomäki	153
Meijeri	155
Mäkiranta	158
Männistö	160
Mäntyrinne	163
Nurmela	165
Pirttikangas	167
Pitäjänmakasiini	170
Pohjoisrinne	172
Puupää	174
Riihelä	176
Rintämäki	178
Ritoniemi	180
Siukola	184
Sointula	186
Tultava	188
Uusikylä	190
Vierimaa	192
Vinha	194
Yläkansakoulu	196
ALUEINVENTOINTI/Ruhala	198
Aura	200
Fronttela 2	
(Ruhalan koulu)	202
Ihantola	204
Kautunsillan alue	206
Lähteenmäki	208
Yläruhala	
(Ruhalan kartano)	210
ALUEINVENTOINTI/Storminiemi	213
Myrskyniemi	
ALUEINVENTOINTI/Syvinki	218
Jaskala	220
Sammalisto	222
ALUEINVENTOINTI/Tapio	224
Pitkäniemi (Kalela)	226
Pöytäniemi	228

- 75

8b

RITONIEMI

INVENTOIDUT KOHTEET JA KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOT

VÄRIEN SELITYKSET

- Kylän raja —
- Inventoidun alueen raja —
- Valtakunnallisesti arvokas kohde tai alue (1993) —
- Maakunnallisesti arvokas kohde tai alue —
- Paikallisesti arvokas kohde tai alue —
- Maisemallisesti/historiallisesti arvokas kohde tai alue —

KOHDE ARVO

KOHDE	ARVO	KOHDE	ARVO
1. Ainola	m/h	17. Mäntyrinne	
2. Hietaharju		18. Nurmela	P
3. Kansakoulu	M	19. Pirttikangas	P
4. Kaukola	M	20. Pitäjänmakasiini	P
5. Ketola	m/h	21. Pohjoisrinne	m/h
6. Ketolarinne I		22. Puupää	
7. Keuhkotautiparantola	P	23. Riihelä	P
8. Kirkko	V	24. Rintämäki	P
9. Kivimakasiini	P	25. Ritoniemi	M
10. Kotiranta	P	26. Siukola	
11. Kunnantalo	M	27. Sointula	P
12. Laivarannan makasiinit		28. Tultava	
13. Lepomäki		29. Uusikyliä	P
14. Meijeri	P	30. Vierimaa	m/h
15. Mäkirinta		31. Vinha	M
16. Männistö	P	32. Yläkansakoulu	M

Alueinventointi/Ritoniemi

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Alue	RITONIEMI
4. Kylä/Kaupunginosa	Ritoniemi
5. Omistaja(t)	

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Ruoveden kirkonkylä eli Ritoniemi rajautuu luoteessa Mato-ojaan, kaakossa raja kulkee Ruovedentien ja Kautuntien risteyksen tuntumassa. Idässä ja pohjoisessa on vesistöä, lännessä Rajalahden kylä. Harakkalan alue ja Kotvion saha kuuluvat Ritoniemen kylään, mutta alueen inventointikohteiden suuren määrän vuoksi Harakkala käsitellään omana aluekokonaisuutenaan. Tässä alueinventoinnissa Ritoniemi käsitellään Mato-ojasta Ruovedentie 29:ään saakka. Kyseisen rakennuksen jälkeen Ruovedentien varressa on rakentamaton kohta, josta Harakkalan alueen voi luontevasti katsoa alkavaksi.

Ritoniemen alueelta ei tunneta esihistoriallisia asuinpaikkoja. Koko Ruoveden alue on saattanut olla ilman kiinteää asutusta läpi esihistoriallisen ajan ja se on säilynyt eräalueena pitkälle historialliseen aikaan asti. Keskiajalla Ylä-Satakunnan emäpitäjistä tehtiin vuosittain eräretkiä Vanhan Ruoveden alueelle. Eteläisten kantakyläien taloilla oli pysyvät eräsijansa metsästystä, kalastusta ja myöhemmin myös kaskenpolttoa varten. Ritoniemi mainitaan vuosina 1562 ja 1564 Pirkkalan erämaatalonpoikien luetteloissa, vuonna 1564 siellä oli kaksi uudisasukasta. Vuoden 1589 maantarkastuskirjan mukaan toinen Ritoniemen kahdesta talosta sijaitsi Pirkkalan pitäjän Messukylän erämailla, toinen Lempäälän pitäjän Innilän kylän erämailla.

1560-luvulla Ritoniemessä oli kaksi taloa, Ritoniemen yksinäistalo sekä Ruoveden ensimmäiselle kappalaiselle kuulunut Lörpys. Ruoveden ensimmäinen kirkko rakennettiin 1590-luvun vaiheilla Ritoniemen maille tilan talouskeskuksen läheisyyteen suunnilleen samoille paikoille, jossa nykyinen vuosina 1777-78 rakennettu kirkko sijaitsee. Vuonna 1600 Ritoniemessä oli kolme taloa. 1620- tai 1630-luvulla Lörpys yhdistettiin Ritoniemi I:een, jolloin kylässä oli jälleen kaksi taloa. Vuosina 1625-1700 kylässä tiedetään olleen ainoastaan Ritoniemen talo. Ruovedellä varhaisimmat torpat perustettiin virkatalojen maille. Ritoniemi oli ensimmäinen talonpoikaistalo, joka sai torpan. Kirstan torppa perustettiin vuonna 1751 lähelle nykyistä Mato-ojaa. Vuosina 1865-1910 Ritoniemen taloluku vaihteli kahden ja kolmen välillä, vuonna 1917 taloja oli 12.

Vuoden 1793 isojakokartassa Ritoniemen maat rajautuvat pohjoisessa Pappilan, lännessä Rajalahden ja etelässä Kautun maihin. Kartassa näkyvät Ruoveden kirkko, Ritoniemen yksinäistalo mies- ja karjapihoineen sekä Kirstan ja Koukkulammin torpat. Koko nykyinen kirkonkylä samoin kuin Ulonsaari sekä Kotvionniemen pohjoispuoli olivat Ritoniemen mailla. Ranta-alueet olivat niittyä, joiden takana olivat Ritoniemen pellot. Päätie kulki lähes samassa linjassa kuin nykyinen Ruovedentie. Siinä oli kaksi haaraa, toinen kulki Ritoniemen peltojen läpi kirkolle ja yhtyi Kirstan torpan eteläpuolella takaisin nykyisen Ruovedentien paikalla kulkeneeseen tiehen. Tien toinen haara kulki suorana lähes nykyisen Ruovedentien paikalla Ritoniemen tilan länsipuolelta.

Ritoniemen kantatilasta käytetään yleisesti kartano-nimitystä. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että tila on ollut Porin rykmentin sotilasvirkatalo. Virkataloja oli jokaiselle sotilasarvolle eversteistä aliupseereihin asti, joten ne muodostivat tärkeän lenkin kartanoiden ja talonpoikaistalojen välillä. Kansanomaisen kuvauksen mukaan kartano on yksinäistalo, jolla on vähintään viisi torppaa, 50 hehtaaria viljelymaata ja vähintään 500 hehtaaria metsää. Lisäksi Ritoniemen yksinäistalo oli käräjätalona ja nimismiehen virkatalona 1600-luvulla, 1720- ja 1730-luvuilla siellä toimi kievari. Tila paloi vuonna 1710, jolloin siihen kuului 14 rakennusta. Nykyinen päärakennus rakennettiin vuonna 1831 ja sitä korotettiin osin kaksikerroksiseksi vuonna 1852. Ritoniemen 1800-luvun alkupuolelta peräisin olevassa hirsisessä piharakennuksessa asui J. L. Runeberg toimissaan kotiopettajana Ruovedellä. Nykyisin jäljellä olevien rakennusten lisäksi kyläraitin varressa sijaitsi ns. Ritoniemen vanha rakennus, joka on purettu viimeistään 1970-luvun puolivälissä. Kyläraitin itäpuolella kunnantaloa vastapäätä ovat sijainneet lisäksi Ritoniemen riihet ja haka eli ns. Hölperin haka, jossa pidettiin Ruoveden markkinoita vuodesta 1879 ensimmäisen maailmansodan aikoihin asti. Yhden Ritoniemen riihen sanotaan sijainneen nykyisen Viljanmaan liikerakennuksen paikalla. Riihen perustukset ovat 1900-luvun alkupuolella rakennetun liikerakennuksen alla.

Ritoniemen tilan ja Ruoveden kirkon ympäristö alkoi kehittyä kirkonkyläksi 1800-luvun puolivälissä. Kirkonkylän ensimmäiset kaupat avattiin 1860-luvulla. 1900-luvun alkuun mennessä oli kirkon ja Ritoniemen karta-

non naapureiksi nykyisen Ruovedentien varteen muodostunut kauppojen, kunnallisten rakennusten ja muutamien yksityistalon muodostama kuntakeskus. Kirkonkylämaisema on jaettavissa viiteen maisemaelementtiin: harjumetsä maisemataustana, harjuun tukeutuva rinneasutus, harjua myötäilevä kirkonkyläraitti, rantaan loivasti viettävät viljelypellot sekä ranta-alue. Asutus on sijoittunut kirkonkylän pääkadun länsipuolelle harjun rinteeseen. Ainoastaan Kansakoulu, Ritoniemen talouskeskuksen rakennukset, kirkko sekä puu- ja kivimakasiini ovat olleet nykyisen Ruovedentien itäpuolella.

1860-luvulla Ruovedellä oli kolme yleiseksi maantieksi luokiteltua väylää, joista pääväylä oli Hämeenlinnasta Oriveden ja Ruoveden kautta sen keskustan läpi Virroille ja edelleen Pohjanmaalle kulkenut vanha postitie. Sitä parannettiin 1970-luvulla ja vuonna 1987 valmistui uusi ohitustie. Vanha Kuruntie kulki nykyisen Pirkantien kohdalta Kirkkokankaan läpi Rajalahden suuntaan. Ruoveden keskustan yhtenäisen ilme muuttui liikennejärjestelyjen vuoksi 1960-luvulla, jolloin museoalueen viereen harjun läpi puhkaistiin uusi Kuruntie. 1800-luvulta 1900-luvun alkupuolella asti Kirkkorannassa eli nykyisen laivalaiturin tienoilla oli kirkkovenesatama. Sinne soudettiin mm. Visuvedeltä, Pohjaslahdelta ja Tuuhosesta. Kirkkorannasta johti koivukuja kirkolle.

1770-luvulta olevan kirkon lisäksi Ritoniemen vanhinta rakennuskantaa ovat vuonna 1871 valmistunut Kansa- eli puukoulu, Ritoniemen tila sekä kivi- ja pitäjänmakasiinit. Kunnan hallinto erotettiin kirkkohallinnosta vuonna 1866 ja oma pitäjätupa kuntakokousten pitopaikaksi saatiin vuonna 1871 valmistuneeseen kansakoulurakennukseen. Kivimakasiini on Ritoniemen tilan 1850-luvulla torppareilleen rakennuttama lainamakasiini. Pian sen jälkeen rakennettiin puinen makasiini kunnan lainajvästökseksi.

Vanhin rakennuskanta on suurelta osin uusiutunut. 1880-luvulla rakennettiin harjun rinteeseen Kaunolinnaniminen rakennus, jossa sijaitsi Ruoveden apteekki vuosina 1881-1961. Vanha apteekki purettiin nykyisen valmistuttua vuonna 1961 Kaunolinnan tontille lähemmäs Ruovedentietä. Vuonna 1886 valmistui Suomen ensimmäinen kunnansairaala, joka purettiin nykyisen terveyskeskuksen tieltä vuonna 1956. Terveyskeskuksen liittyvät lisäksi vuonna 1949 rakennettu entinen synnytyssosasto sekä vuonna 1977 valmistunut poliklinikka-, huolto- ja hallintorakennus. Entisen Kurun-, nykyisen Pirkantien risteuksen eteläpuolella sijaitsi Koivulinna-niminen osuuskaupan rakennus vuosina 1918-1981. Sen jälkeen tontille rakennettiin toimitalo, joka purettiin vuonna 1999 nykyisen S-marketin tieltä. Koivulinnasta seuraava rakennus risteuksen pohjoispuolella oli Kolmikulma, jossa toimi Säästöpankki vuodesta 1921 nykyisen toimitalon valmistumiseen eli vuoteen 1963 asti. Kolmikulman vieressä oli Toimela, jossa sijaitsi kauppias Manu Lahosen liike. Toimelan tontille rakennettiin nykyinen kaksikerroksinen liikerakennus vuonna 1962.

Jugend-henkisiä rakennuksia ovat vuonna 1902 valmistunut vaaturimestari Pourun rakennuttama Männistön asuinrakennus harjun rinteessä nykyisen Kuruntien risteuksen pohjoispuolella. Lähes Männistöä vastapäätä Ruovedentien itäpuolella on vuonna 1906 valmistunut Kaukola, jossa toimi kirkonkylän posti vuoteen 1919 saakka. Nykyisin rakennus on yksityisasuntona. Kunnantalo valmistui vuonna 1915 ja se on säilynyt lähes alkuperäisessä asussaan. Sen vieressä sijaitsee 1900-luvun alkupuolella rakennettu Nurmelan talo, joka toimi kunnanlääkäriin asuntona ja on nykyisin kunnan toimistoliloina.

Entinen keuhkotautiparantola, nykyinen päiväkotit rakennettiin vuosina 1908-1909 Ritoniemen omistajien lahjoittamalle tontille lähelle kirkonkylää arkkitehti Lars Sonck'in piirustusten mukaan. Vanha rinneasutus nykyisen Kuruntien ja Pirkantien väliin jäävällä alueella on peräisin 1900-luvun alkuvuosikymmeniltä ja se on säilynyt suhteellisen muuttumattomana. Urhonkadun pohjoispäässä on 1920-luvun asuinrakennuksia ns. Akkavallantien varressa. Tien leikkilinen nimi johtui siitä, että useimmissa tien varren taloissa asui tomeria naisleskiä. Kirkonkylän luoteisosassa Mato-ojan tuntumassa on Kirstan 1900-luvun alkupuolella syntynyt mäkitupa- ja torppa-alue, joka muodostaa maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaan aluekokonaisuuden.

1920-luvun rakentamista edustavat vuonna 1927 valmistunut työväentalo Sointula sekä vuonna 1928 valmistunut meijeri, joka jäi pois alkuperäisestä käytöstään vuonna 1975 ja on nykyisin lähinnä asuinkäytössä. Sointulan kaakkoispuoleisella tontilla harjun laella nykyisen Kuruntien risteuksen pohjoispuolella sijaitsee kotiseutumuseo. Museotoiminta alkoi 1920-luvulla esinekeräyksillä ja vuonna 1932 siirrettiin tontille ensimmäiset museorakennukset. Nykyisin alueella on n. 20 Ruovedeltä ja lähiympäristöstä siirrettyä rakennusta.

Kirkonkylän ja sen lähiympäristön liike-elämä vilkastui ja monipuolistui 1930-luvun alkupuolella, jolloin kyläkuvaan ilmestyivät erikoisliikkeet kuten kellosepänliike, kirjakauppa ja vaatetusliikkeet. Tuolloin rakennettiin mm. Koskisen puinen liiketalo, Eetu Utukan matkustajakoti eli nykyinen hotelli Ruovesi sekä edelleen alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan oleva Vinhan kirjakauppa. Koskisen talossa toimi vuoteen 1975 saakka V. H. Koskisen vaatetus- ja räätälinliike, sen jälkeen useita muita yrittäjiä. Vuonna 1939 sen luoteispuolellesse tontille valmistui hotelli Ruovesi, joka oli kirkonkylän ensimmäinen tiilirakenteinen liiketalo. Kivirakennus

on rakennettu kiinni 1900-luvun alkupuolella rakennettuun puiseen asuin- ja liikerakennukseen, jossa edelleen toimii päivittäistavarakauppa.

Sodan jälkeisen asutustoiminnan seurauksena rakennettiin standardipiirustusten mukaisia 1½-kerroksisia asuinrakennuksia mm. harjun länsipuolelle Kirkkokankaan Ahteentielle. Rintamamiehet ostivat vapaaehtoisin kaupoin tilansa pääosin Ritoniemen kartanon maista. Ensimmäinen asuinkerrostalo kirkonkylään rakennettiin 1950-luvun lopulla, jolloin tonttipula ja rakennuskustannukset suosivat kerrostalotuotantoa. Tämän eteläpuolelle Ruovedentien varteen pellon puolelle rakennettiin kaksi kahden kerrostalon muodostamaa ryhmää. 1960-luvulla apteekin eteläpuolelle siitä lohkotulle tontille valmistui kolmiosainen kerrostalokokonaisuus, Ruoveden Yhdystalot. Kolmen kaksikerroksisen talon syntyyn vaikutti Suomen Yhdyspankin toimitilarive. Ensimmäiseen rakennukseen tehtiin tilat pankille sekä toiselle yrittäjälle.

Suurimmat muutokset kyläraitin kuvassa tapahtuivat 1960-luvulla. Liikekeskusta rakennettiin lähes kokonaan uudelleen, uusia rakennuksia olivat Osuuskauppa, Säästöpankki, Lahonen-Sähkö sekä Ritoniemen entiseen hakaan rakennettu ravintola- ja liikerakennus. Kirkonkylän riippakoivujen reunustama kylänraitti sai kestopäällysteen ja sen reunalle pystytettiin laatikkomaisia liikerakennuksia. Keskusta laajentui reunoiltaan etelään ja pohjoiseen ja alkoi nousta harjulle, jonne varattiin myös liike- ja teollisuustontteja. Kerros-, rivi- ja omakotitaloja rakennettiin harjun länsipuolelle Kirkkokankaalle ja Utukan alueelle sekä luoteeseen Sointulan ja edelleen Kirstan alueille. 1960-luvun lopulla kirkonkylän rakennuskantaan vaikutti helsinkiläinen arkkitehti Into Pyykkö, joka suunnitteli mm. linja-autoaseman (1967), seurakuntakeskuksen (1967) ja virastotalon (1968), jossa toimii myös hotelli-ravintola. Seurakuntakeskukseen sijoitettiin seurakunnan kaikki toimitilat, virastot ja henkilökunnan asunnot.

Kirkonkylän pääkadun varressa ei ole 1970-luvulla rakennettuja taloja. Tuolloin uudisrakentaminen keskittyi harjun länsipuolelle Kirkkokankaalle, mikä pysäytti kirkonkyläraitin uusiutumisen ja piti peltoaukeat maanviljelykäytössä. Kirkkokankaalle muodostui kerrostaloalue ja sinne perustettiin myös elintarvikeliikkeitä. 1980-luvulla asuntorakentamisessa alettiin jälleen suosia omakoti- ja rivitaloja. Vuonna 1987 Ruovedentien varteen Lahosen kiinteistöä vastapäätä valmistui Osuuspankin uusi toimitalo, jossa on mm. elintarvikeliike, erikoisliikkeitä sekä virastoja.

Kirkonkylän suhteellisen yhtenäisenä säilyneeseen ilmeeseen ovat vaikuttaneet maanomistusolot. Talot ovat olleet Ritoniemen mailla ja ne on lunastettu pääosin vasta sodan jälkeen 1950-1970-lukujen aikana. Maanomistusolot ovat vaikuttaneet myös siihen, että rannan läheisyydessä olevia peltoaukeita ei ole otettu rakentamiskäyttöön.

Rakennushistoriallisesti huomattavia rakennuksia ovat 1770-luvulla rakennettu kirkko, Ritoniemen päärakennus (1831), kunnantalo (1915), 1850-luvulta peräisin olevat kivirakenteinen Ritoniemen entinen lainajyvästö ja puurakenteinen kunnan lainajyvästö, jugend-tyylinen yksityishuvila Kaukola (1902) sekä jugend-vaikutteinen Männistö (1902). Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia ovat kirkonkylän vanha koulu eli puukoulu (1871), sekä työväentalo Sointula (1927).

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

1. Ainola	9. Kivimakasiini	17. Mäntyrinne	25. Ritoniemi
2. Hietaharju	10. Kotiranta	18. Nurmela	26. Siukola
3. Kansakoulu	11. Kunnantalo	19. Pirttikangas	27. Sointula
4. Kaukola	12. Laivarannan makasiini	20. Pitäjänmakasiini	28. Tultava
5. Ketola	13. Lepomäki	21. Pohjoisrinne	29. Uusikylä
6. Ketolarinne I	14. Meijeri	22. Puupää	30. Vierimaa
7. Keuhkotautiparantola	15. Mäkirinta	23. Riihelä	31. Vinha
8. Kirkko	16. Männistö	24. Rintämäki	32. Yläkansakoulu

8. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Ruoveden kunnan keskustaaajamaan kohdistuu vaihtelevassa määrin rakentamispaineita. Rakennetun ympäristön, miljöökokonaisuuksien sekä maiseman kulttuurihistoriallisten arvojen turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Kirkonkylän kulttuurimaisema on valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö. Inventoituihin rakennuksiin sisältyy valtakunnallisesti, seudullisesti tai paikallisesti arvokkaita kohteita. Arvokkaan rakennuskannan lisäksi nykypäiviin saakka viljelykäytössä säilynyt rantapelto ja vanhat tiet tulee huomioida maankäytön jatkosuunnittelussa. Kirstan asuinalue kirkonkylän pohjoisosassa muodostaa maisemallisesti merkittävän aluekokonaisuuden.

10. Rakennushistoriallinen	x
11. Historiallinen	x
12. Maisemallinen	x

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

14. VALOKUVAT

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

- Dahl, Kaj – Gardberg C. J. 1989: Suomen kartanoita. Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Otavan painolaitokset, Keuruu 1990.
- Ilveskoski, Pentti: Ruovesi. Kirkonkylän kulttuurimaiseman säilyttäminen ja kehittäminen. Diplomityö, Ttkk 25.2. 1975.
- Isojakokartta 1793: Ritoniemi, Kauttu. Hämeen maanmittauslaitoksen arkisto, Hämeenlinna.
- Kosonen, Johanna 2001: Siirtokarjalaisten evakkotiet, asuttaminen ja asettuminen Ruovedelle vuosina 1939-1960. Suomen historian pro gradu –tutkielma, Tampereen yliopisto.
- Mauranen, Erkki (toim.) 1995: Ruoveden menneisyyttä. Offset YM, Ruovesi.
- Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.
- Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.
- Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.
- Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste.
- Vanhan-Ruoveden historia I. Vanhan-Ruoveden historiatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1959.
- Vanhan Ruoveden historia I:2. Liiteosa. Vanhan Ruoveden historiatoimikunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1990.

16. LIITTEET

Kartta inventoiduista kohteista
Arvokartta

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

Mauno Takala, kiinteistöjen omistajat ja asukkaat

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 2001

RUOVESI / RITONIEMI

FILMI 14/2001

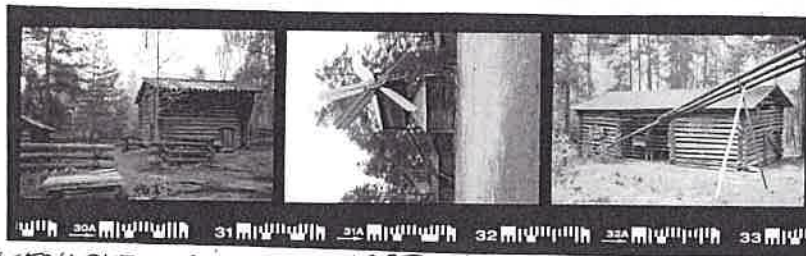
KOTISEUTUMUSEO

PIETTIRAK.
KOILLISESTA

SAMA
LÖUNAASTA

VAS. 2 RITONIEMEN UTUKAN
TORPAN AITTA, MUSTAJ.
KANGASPESKAN AITTA
OIK. KEKIKOSKYLÄN ALAKUUPILAN
LUHTI

KABJAPITA JA
VÄÄRINMAJAN
PYKKIÖN PÄEVITALLI

VIRTAIN
KURJENKYLÄN
HELTOLAN
TUULIMYLLY

KALUSTOVAJA

PIKLAJALHIDEN
PÖNTYKSEN
MALLISIAUNA

RUITALAN
RUHTI

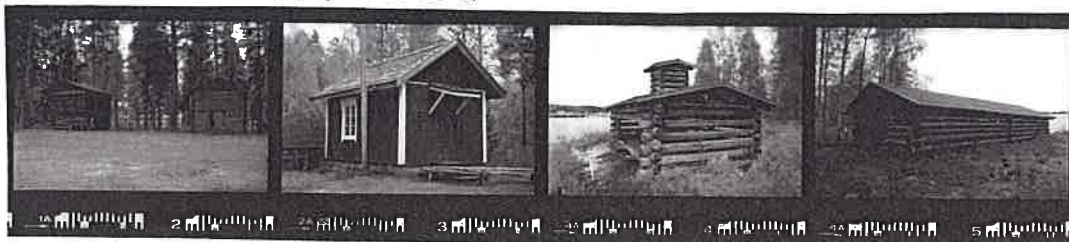
LUOMAHARJUN
PAJA

VAS. KORPILAHIDEN
KÄEKISTEN
KALA-AITTA
OIK. POHJANKYLÄN
HUOVILAN LIITEKI

VAS. MUSTAJÄRVEN SYVÄOJAN
RETVUOTO, OIK. POHJANKYLÄN
HUOVILAN NAVETTA
LUOTEESTA

FILMI 15/2001

OIK. MUSTAJÄRVEN
SYVÄOJAN AITTA

OPPAIDEN
RAKENNUS

RANTAMUSEON
NUOTTATALAS

~~OPPAIDEN~~
RANTAMUSEON

FILMI 3/2001

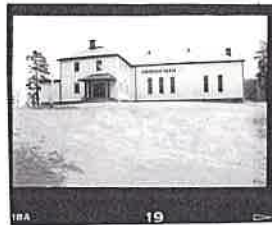

URHONTIE ELI "AKKUVALLANTIE"
1900- L. ALIN ASUIRAKENNUKSLIA

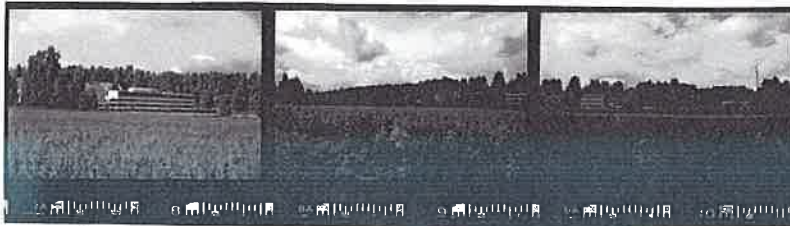
FILMI 4/2001

URHEILUTALO
LOUNAASTA

URHEILUTALO
LUOTEESTA. RAK.
1940. R. SEURATALO KEHTON PATIKALLE

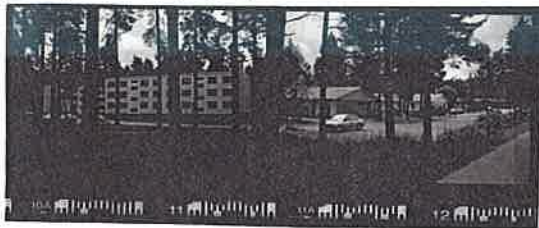

FILMI
20/2001

NÄKYMÄ LAIVAEN-
NANTIELTÄ
LÄNTEEN.
KEBK. VIERASTORAK.

NÄKYMÄ
KIEKKOPAIHASTA
LOUNAAKSEEN

KIRKKOPAIHASTA
LÄNTEEN

KIRKKOKATKAAAN
1970. R. KEBROS-
TALOJA

ZIVITALASUNTOJA
KIRKKOKATK-
KAALLA

KIEKKOPAIHASTAN
ASUTUSTA
KATKOKSTA

KEBKUSTAN LIIKERAKENNUKSLIA

Kohdeinventointi/Ainola

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	AINOLA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:145
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	tontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 480, 6 874 710
8. Osoite	Ruovedentie 70, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1
Nyk.käyttö	kansalaisopiston taidetila
Alkup.käyttö	asuin- ja liikerakennus, neuvola
Rak.aika	1900-1929?
Suunnittelija	
Kerroslukku	2
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi?
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	vaaka lomalauta
Ulkovärit	vaalea
Kunto	kohtalainen
Eriyksipiirteet	satulakattoinen frontoni julkisivun puolella. Ulko-ovien päällä pulpettikatokset.

11. RAKENNUSHISTORIA

Talo on todennäköisesti rakennettu 1900-luvun alussa. Siinä asui ja piti liikettä kelloseppä Torsten N. Lahti, joka mm. toimi kunnanvaltuuston puheenjohtajana vuosina 1919-22 ja kunnallislautakunnan puheenjohtajana vuosina 1923-24. Talossa on mahdollisesti toiminut leipomo. 1930-luvun lopulla talon on puutarhassa on kasvanut erikoista kasvillisuutta. Talo on sijainnut Ritoniemen kantatilan vuokra- maalla ja se on lohkottu Mannerheimin lastensuojeluliiton Ruoveden osastolle vuonna 1949.

MII:n Ruoveden osasto osti vuonna 1946 kirkonkylästä Ainolan kiinteistön ja lunasti seuraavana vuonna sen tontin. Ainola kunnostettiin perusteellisesti ja siinä toimi osaston ylläpitämä neuvola. Vuoden 1947 lopulla Ruoveden kunta vuokrasi tontin ja osti sen vuonna 1949, jolloin käynnistyi kunnallinen neuvolatoiminta. 1960-luvulle saakka talo toimi kirkonkylän terveystalona ja yhden terveydenhoitajan asuntona. Kevätkaudella 1983 taloon siirtyivät Ruoveden Opiston taidetilat. Rakennusta on muuteltu kunnan omistuksessa myöhempien käyttötarkoitusten mukaan ja mm. ikkunoita on uusittu sodan jälkeen.

Julkisivun puolella on satulakattoinen frontoni, jonka sivuseinät nousevat hieman katon lappeesta. Frontonissa on yksi ikkuna. Lounaisseinustalla on kaksi ulko-ovea, joiden yläpuolella on pulpettikattoiset vinoilla puupilareilla tuetut katokset. Portaat ovat puuta. Sodan jälkeen ikkunoita on muutettu siten, että osassa ikkunoista on yksi, osassa kaksi pystypuuta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruovedentien länsipuolella kunnan läpi luode-kaakko –suuntaisesti kulkevan harjun rinteessä. Tontti viettää Ruovedentien suuntaan, jonne rakennuksen julkisivu on. Julkisivun puolella on puutarha, jossa nykyisin kasvaa lähinnä korkeita havupuita. Tontille johtaa hiekkatiet päärakennuksen molemmilta puolilta. Hiekkapiha rajautuu sisäänkäynnin puolella harjun päällä kasvavaan havupuuyöhykkeeseen. Vastapäätä rakennuksen sisäänkäyntejä harjun kupeessa on lohkokivirakenteinen maakellari. Pihapiirissä on lisäksi päärakennusta myöhemmin rakennettu ulkorakennus. Pohjoisenpuoleisella tontilla on vanha palotalo.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on maisemallisesti ja historiallisesti arvokas. Se on kohtalaisesti säilynyt osa harjun rinteeseen asutusta ja sillä on merkitystä mm. osana paikkakunnan terveydenhoidon historiaa.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maisemallisesti/historiallisesti arvokas

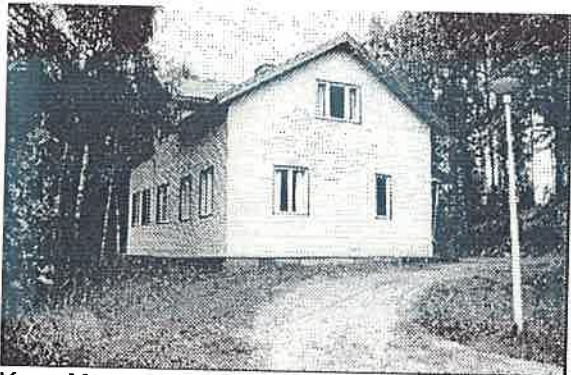
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.
Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

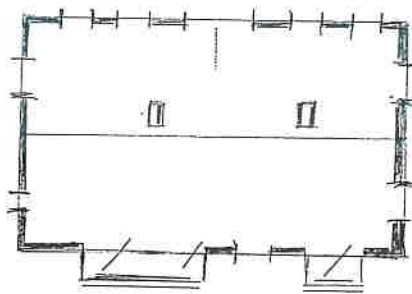
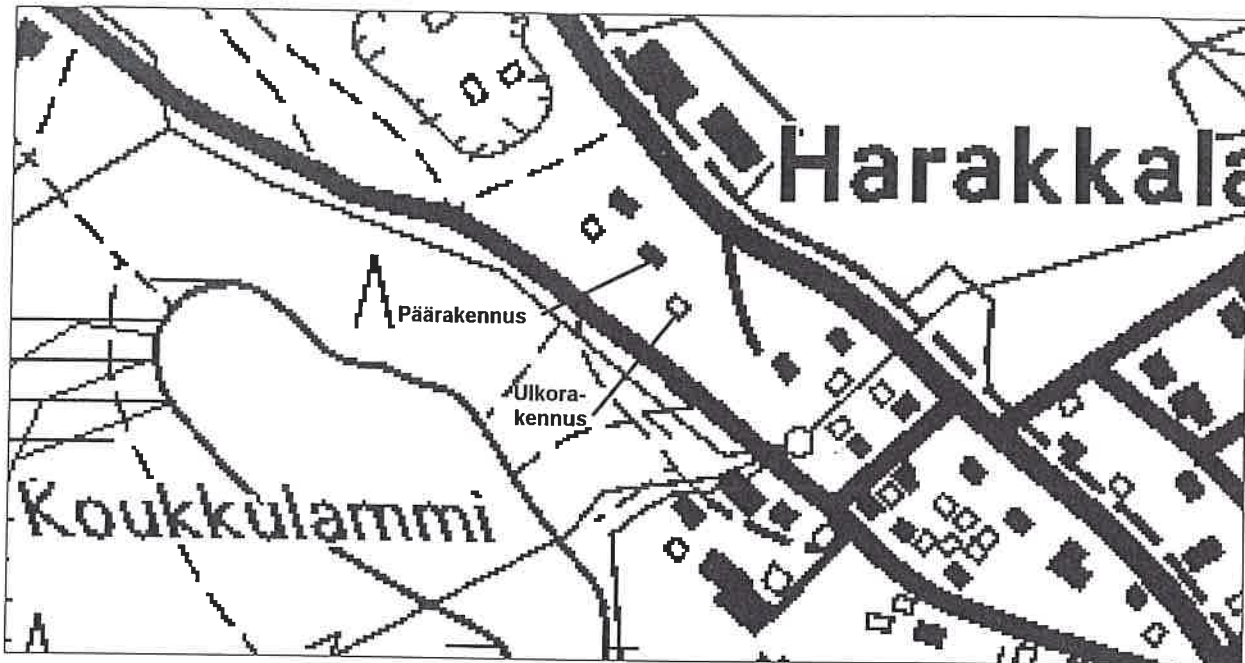
Heikki Merisalo 10.5. 2001, Mauno Takala 18.5. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 18.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/AINOLA

FILMI 9/2001

PÄÄRAK. KOILLISESTA

PÄÄRAK. LUOTEISPÄÄTÄ

PÄÄRAK. LÖUNAASTA

MAAKELLARI
PÄÄRAK. LÖUNATSPUOLELLA

Kohdeinventointi/Hietaharju

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	HIETAHARJU
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:378
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 220, 6 876 050
8. Osoite	Kirstantie 23, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Arvi Korte

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2	3
Nyk.käyttö	asumaton		
Alkup.käyttö	asuinrakennus	ulkorakennus	ulkorakennus
Rak.aika	1920-1939?	1930-1959?	1930-1959?
Suunnittelija			
Kerrosluku	2	1	1
Perusta	luonnonkivi, lohkokivi	betoni	luonnonkivi
Runko			
Kattomuoto	satula	satula	satula
Kate	pelti	pelti	pelti
Vuoraus	pysty peiterima	pysty lomalauta	pysty lomalauta
Ulkovärit	valkoinen	punainen + valkoinen	punainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	2-kerroksinen umpikuisti, yläkerran päätyikkuna 15-ruutuinen		

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti ollut Ritoniemen maata, joka on lohkottu vuonna 1966 Edvard ja Hanna Tynykselle. Lunastustoiminta liittyi vuonna 1958 annettuun lakiin eräiden vuokra-alueiden lunastamisesta maalaiskunnissa.

Rakennus 1: Rakennuksessa on kaksikerroksinen satulakattoinen umpikuisti. Ulko-oven vieressä on 6-ruutuinen ikkuna samoin kuin sen yläpuolella. Myös muut ikkunat ovat 6-ruutuisia paitsi kaakkoispäädyssä, jonka ikkuna on 15-ruutuinen.

Rakennus 2 ja 3: Ulkorakennukset ovat selvästi päärakennusta nuorempia. Niissä on leveä lomalaudoitus.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee kunnan läpi luode-kaakko –suunnassa kulkevalla harjulla. Naapuritonteilla on uudempiä omakotitaloja, luultavasti 1980-luvulta. Ulkorakennukset ovat päärakennusta nuorempia. Pihassa on lisäksi huonokuntoinen maakellari. Tontti on hoitamaton.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Käyttämättömänä huonot säilymisedellytykset.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Tontti kuuluu maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaaseen Kirstanharjun asuinalueeseen. 1900-luvun alkupuolella syntyneen, rakennuskannaltaan melko yhtenäisen aluekokonaisuuden maat on

lunastettu Ritoniemen tilasta 1950-1970-lukujen aikana. Yksittäiset rakennukset ovat kohtalaisesti säilyneitä ja kertovat kokonaisuutena paikkakunnan asutushistoriasta.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

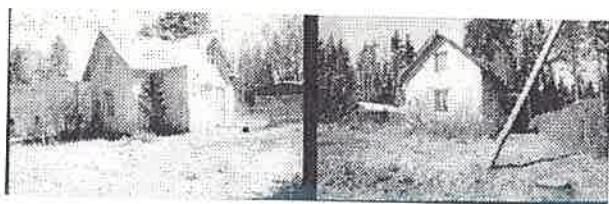
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

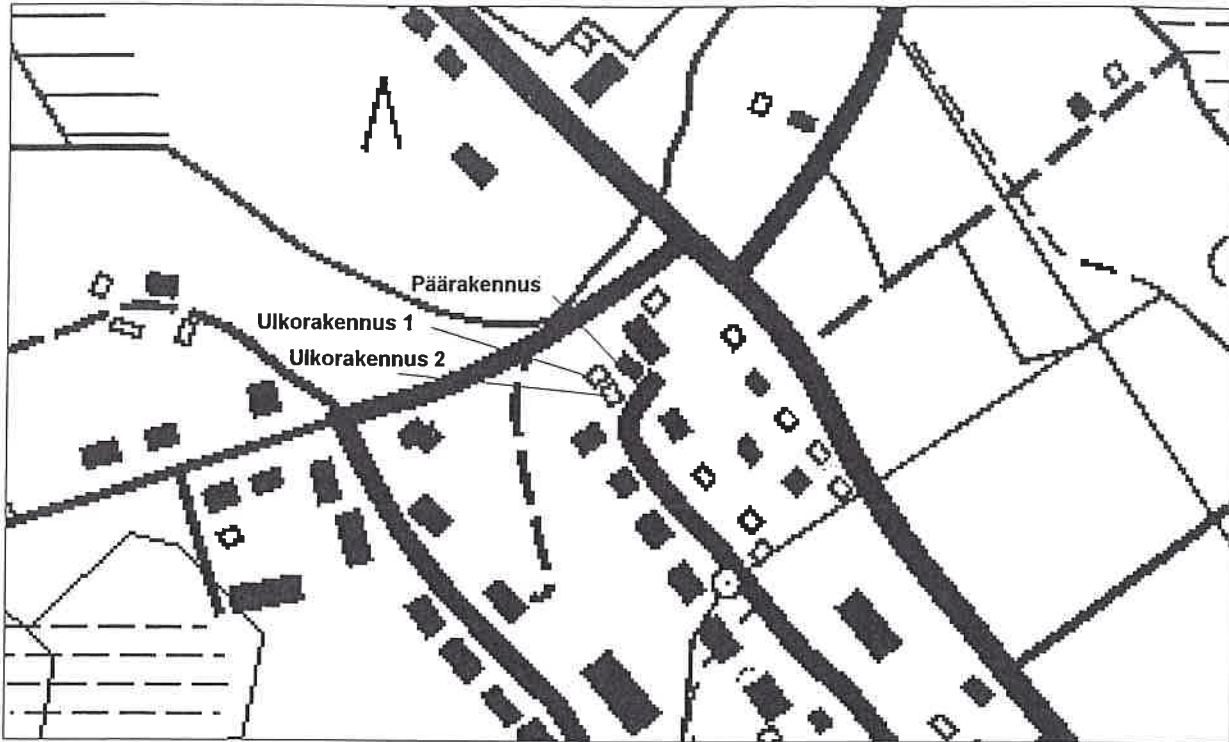
22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

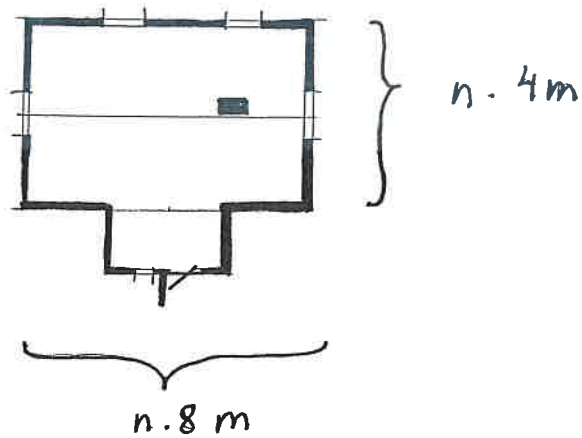
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/HIETAHARJU

RAKENINUS 1:

FILMI 1/2001

PÄÄRAK,
LUOTEESTA

PÄÄRAK,
KAAKOSTA

ULKORAKENNUKSET
KAAKOSTA

Kohdeinventointi/Kansakoulu

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KANSAKOULU (Puukoulu)
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:1
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä / 51a
6. Kohdetyyppi	koulu
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 220, 6 875 190
8. Osoite	Palmentie 1, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	peruskoulu, ala-aste	
Alkup.käyttö	kansakoulu, pitäjätupa	aitta, varasto
Rak.aika	1871 (1979)	1900-1949?
Suunnittelija		
Kerrosluku	1(2)	1
Perusta	lohkokivi	lohkokivipilarit
Runko	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula, poikkipääty	satula
Kate	tiili	tiili
Vuoraus	pysty peiterima + vaakalauta	hirsi, päätykolmio pystylauta
Ulkovärit	vaalea (öljymaali)	punainen + valkoinen
Kunto	hyvä	hyvä
Erytisypiirteet	koristeelliset viistokulmaiset kuistit, 2 kpl	ristikkokaiteinen avokuisti

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: Kirkonkylän kansakoulu aloitti toimintansa Tuuhosen Leppämäessä vuonna 1869. Pian ilmeni tarvetta uuden koulurakennuksen saamiseksi. Parhaimmaksi paikaksi katsottiin valtamaantien ja kirkkotien kulmaukseen jäänyt maa-ala, joka alkujaan oli tarkoitettu pitäjätuvan paikaksi. Tälle Ritoniemen vainiolle rakennettiin yhdistetty pitäjätupa ja kansakoulu. Rakennuksen keskelle varattiin 9,1 x 6,3 metrin suuruinen huone kunnallisten kokousten pitopaikaksi.

Ruoveden ensimmäinen kansakoulunopettaja Erkki Juhana Silen luonnosteli koulutalon pohjapiirustuksen, jonka kuntakokous hyväksyi maaliskuussa 1870. Piirustuksia oli kuitenkin muutettava, sillä koulutoimen ylläily ei hyväksynyt niitä. Ylitarkastaja Uno Cygnaeus paheksui lausunnossaan sitä, että pojille ja tytöille oli ajateltu yhteistä koulua. Huomautuksen johdosta tyttöoppilaiden asuinhuone siirrettiin rakennuksen yläkertaan. Tytöt saivat myös oman eteisen ja keittiön. Rakennustyö alkoi syksyllä 1870, koulu otettiin käyttöön 27.9. 1871. Palstatila murrettiin Ritoniemen kantatilasta vuonna 1902 ja samana vuonna rakennus otettiin kokonaan koulukäyttöön. Se peruskorjattiin vuonna 1979. Nykyisin puukoulussa on ala-asteen ensimmäisen ja toisen luokan opetustilat.

Puurakenteisen uusrenessanssityylisen rakennuksen kaksi etelän puolella sijaitsevaa satulakattoista kuistia ovat viistokulmaisia. Muutoin rakennuksen alkuperäisiä koristemuotoja on korjausten yhteydessä karsittu. Sekä etelän että pohjoisen puolella on satulakattoinen frontoni. Itäpäädyssä on pulpettikattoinen yksikerroksinen umpikuisti, josta on käynti rakennuksen etelänpuoleiselle pihalle. Oven yläpuolella on ristikkokoristeinen ikkuna ja kaikissa kuisteissa ristikoilla koristellut pieniruutuiset ikkunat. Itäpäädyn päätykolmiossa ja pohjoisen puoleisessa frontonissa on pyöreä valoaukko, länsipäädyn päätykolmiossa kaksiruutuinen kapea haukanikkuna samoin kuin pitkien seinustojen räystäiden alla.

Rakennus 2: Hirsirakenteinen aitta on rakennettu ilmeisesti 1900-luvun alkupuolella. Se on neliosainen. Ovien edessä on ristikkokaiteinen viiden puupilarin varassa oleva avokuisti.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kirkonkylän kulttuurimaisemassa Ruovedentien varrella, lähistöllä kirkko ja Ritoniemen rakennusryhmä. Koulun ympäristössä on avoin peltomaisema.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kirkonkylän rakennuskaava-alueen korttelissa 51a, Yo II, suojeltava rakennus (sr). Säilymisedellytykset hyvät.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on seudullisesti arvokas. Se on säilynyt lähes alkuperäisessä asussaan maisemallisesti tärkeällä paikalla ja on sivistyshistoriallisesti merkittävä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste.

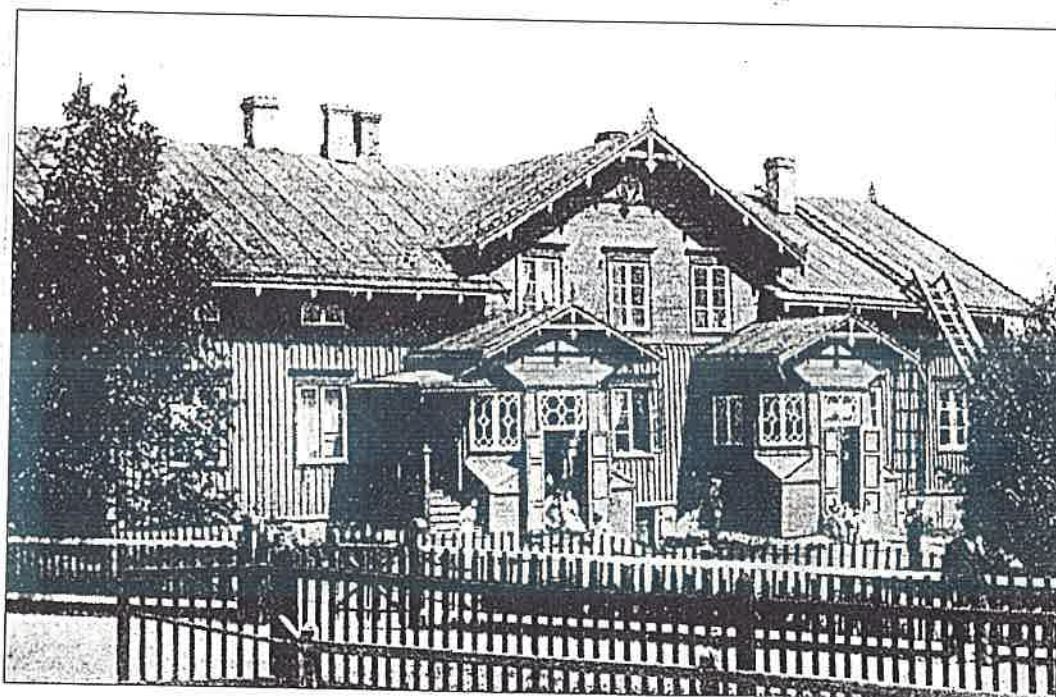
www.ruovesi.fi/sivistys/ala-asteet/kirkonkylä/kirkonky.htm#oppilas 23.7. 2001

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

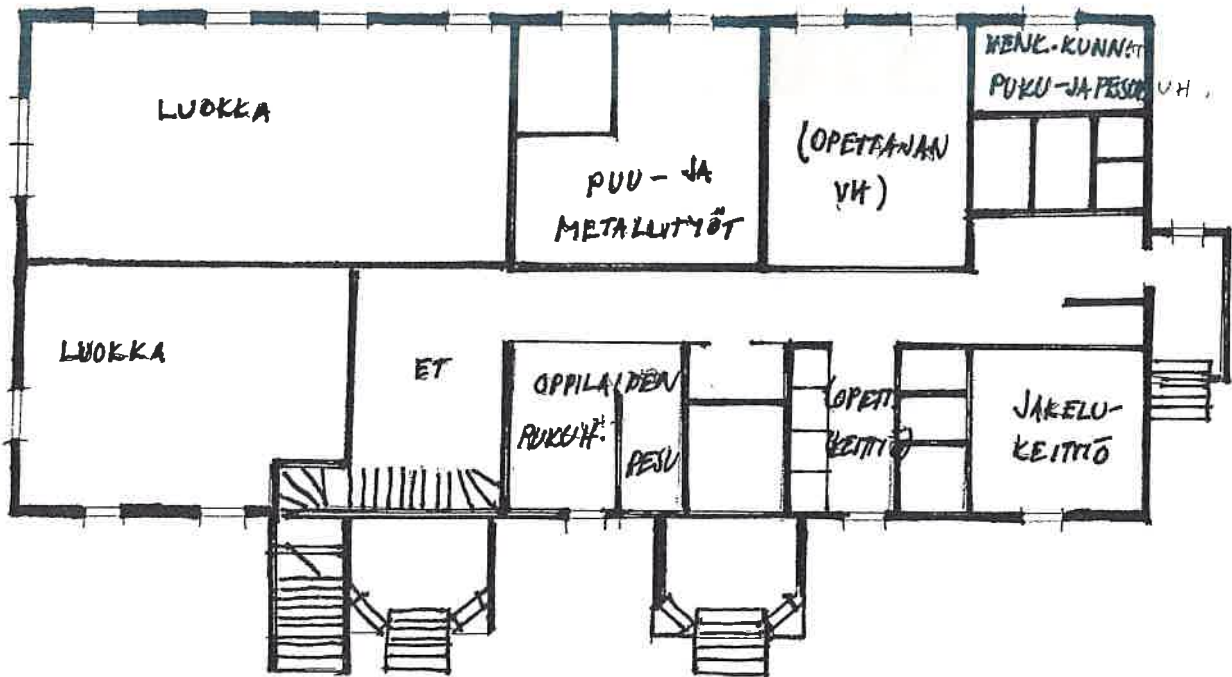
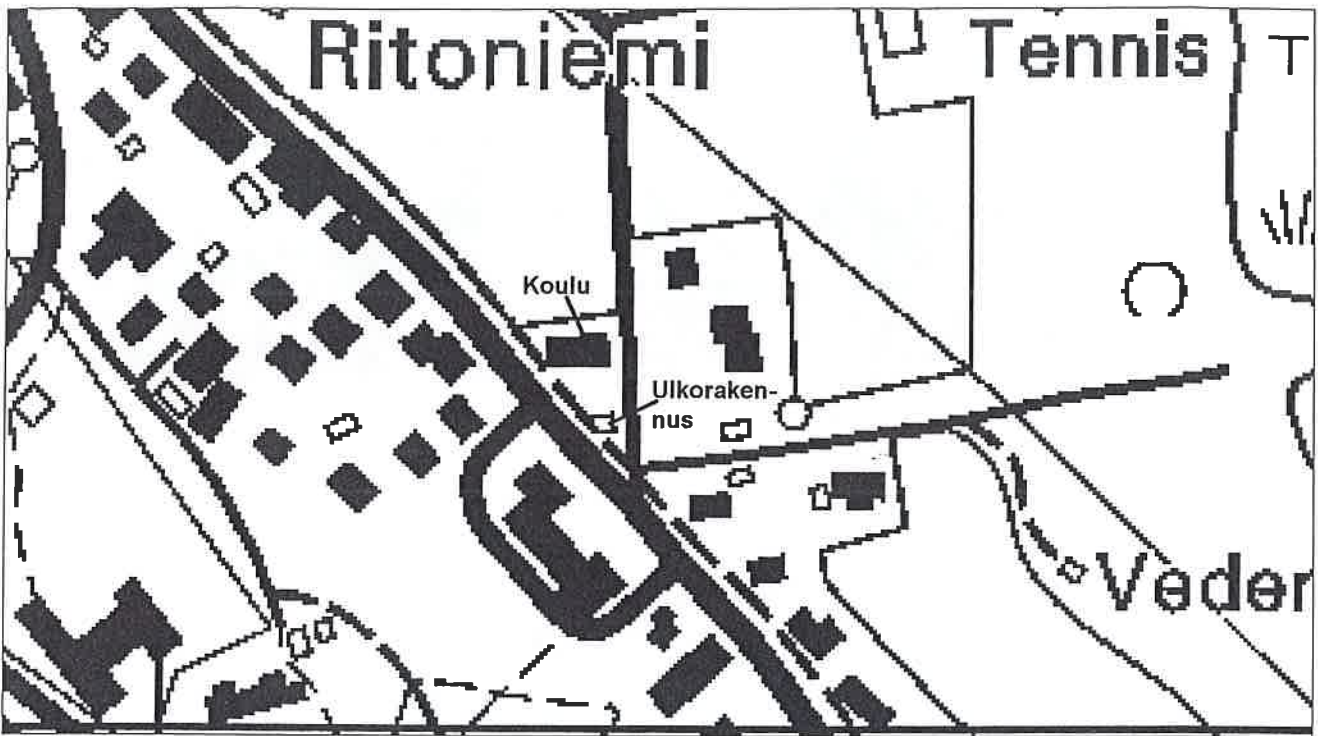
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 14.5. 2001

Kirkonkylän hansakoulutalo valmistui vuonna 1871. Kuvassa koulu vuosisadan vaihteen asussaan. Uusi kivikoulu valmistui 1935–36. (Kotiseutuyhdistyksen kokoelma)

RUOVESI/RITONIEMI/KANSAKOULU

FILMI 7/2001

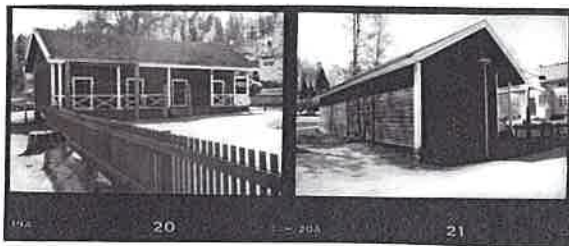

ETELÄSTÄ

KOULURATK.
LINSIPÄÄTÄ

KAAKOSTA

KOTUISESTA

VLKORATK.
PÖYHÖJÄSTÄ

VLKORATK.
KAAKOSTA

RATK. LÄNNEN
PUOLEINEN KUISTI

IDÄN PUOLEINEN
KUISTI

Kohdeinventointi/Kaukola

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KAUKOLA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:118
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä / 38
6. Kohdetyyppi	lohkotila
7. Peruskartta/koordina.	2231 02 / 2 503 680, 6 875 650
8. Osoite	Ruovedentie 3, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Pirkko ja Kalervo Kauppinen, Ruovedentie 3, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	asuinrakennus	talousrakennus
Alkup.käyttö	asuinrakennus, posti	sauna, pesutupa, versta
Rak.aika	1906 (1974-76)	n. 1906
Suunnittelija		
Kerrosluku	1(2)	1
Perusta	lohkokivi	lohkokivipilarit
Runko	hirsi	hirsi, osassa puurunkorakenne
Kattomuoto	satula	satula
Kate	pelti	pelti
Vuoraus	vaakalauta	vaakalauta
Ulkovärit	sininen (öljymaali)	punainen
Kunto	hyvä	kohtalainen
Erityspiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on ollut Ritoniemen tilan vuokramaalla ja se on lohkottu kantatilasta vuonna 1943.

Rakennus 1: Vuonna 1906 Ruoveden silloinen postinhoitaja neiti Aspelin rakennutti itselleen talon, johon myös postitoimisto siirtyi kauppias Alanderin kaupan piharakennuksesta. Kun Aspelin vuonna 1919 jäi eläkkeelle, posti siirrettiin muualle. Sotien jälkeen vuoteen 1948 asti Kaukolan huvilassa toimi kirkonkylän kirjasto, jonka käytössä oli 1-2 huonetta. Nykyiset omistajat ovat ostaneet rakennuksen vuonna 1974. Tätä ennen sen yläkerrassa oli hammaslääkärin vastaanottotilat. Talon alkuperäinen jugend-tyylinen ulkoasu on säilynyt hyvin. Rakennus on peruskorjattu vuosina 1974-76 Museoviraston ohjeiden mukaan, arkkitehti Panu Kaila on suunnitellut mm. rakennuksen sisävärityksen.

Rakennuksen pitkällä seinillä sekä koillisessa että lounaassa on kaksikerroksinen satulakattoinen poikkipääty. Lounaassa poikkipäätyyn liittyy aumakattoinen kuisti, jossa on rakennuksen pääsisäänkäynti. Sen edessä on rakennuksen pitkän seinän suuntaiset puukaiteiset portaat. Kuistin yläpuolella rakennuksen rungon katossa on pulpettikattoinen frontoni, jossa on kahdessa päällekkäisessä rivissä 7 pieniruutuista ikkunaa. Koillisseinän poikkipäädyssä on puukaiteinen avokuisti, jonka yläpuolella on rautakaiteinen parveke. Kuistille johtavat portaat ovat rakennuksen pitkän seinän suuntaiset. Katossa parvekkeen kohdalla on pulpettikattoinen frontoni, jossa on pieniruutuisia ikkunoita sekä parvekkeen ovi. Kuisti päättyy yksikerroksiseen satulakattoiseen poikkipäätyyn. Rakennuksen luoteispäädyssä on kellarin ovi. Sen vieressä on satulakattoinen matala uloke, jossa on toinen ovi.

Alakerrassa on kolme huonetta, sauna, keittiö ja apukeittiö. 1970-luvun peruskorjauksessa keittiötä on pienennetty ja vanhan leivinuunin tilalle on tehty sauna. Eteisen wc:n tilalla on ollut muuri. Yläkerrassa oli alun perin yksi huone, nykyinen makuuhuone. Nykyään siellä on ison makuuhuoneen lisäksi kaksi kamaria. Yläkertaan on ollut oma sisäänkäynti, joka purettiin 1970-luvulla. Vinon katon alla on kylmää säilytystilaa.

Rakennus 2: Pihapiirissä oleva talousrakennus on myös jugend-tyylinen, kunnoltaan välttävä. Siinä on ollut sauna, pesutupa ja versta, nykyisin se on varastona. Rakennuksen keskellä on satulakattoinen

avokuisti. Katto muodostaa poikkipäädyn rungon satulakattoon vastaan. Kuistin yläosa on umpinainen, alaosa avonainen ja kahden pilarin varassa. Piharakennuksen katto on uusittu ja sitä on tulevaisuudessa tarkoitus korjata ja maalata.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee kirkonkylän kulttuurimaisemassa Ruovedentien varrella maisemallisesti tärkeällä paikalla. Viereisillä rakennuspaikoilla on mm. vanhat pitäjänmakasiini, kivimakasiini ja kunnantalo. Tontilla ai- van Ruovedentien vieressä on makuu- tai varastoaitta, joka on mahdollisesti rakennettu muita rakennuksia myöhemmin. Rakennukset sijaitsevat taajamallisesti ja maisemakuvallisesti keskeisellä paikalla.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kirkonkylän rakennuskaava-alueen korttelissa 37, AO II, suojeltava rakennus (sr). Säilymisedellytykset hyvät.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on seudullisesti arvokas jugend-tyylinen rakennus, joka on säilynyt hyvin lähes alkuperäisessä asussaan.

15. Rakennushistoriallinen x
 16. Historiallinen
 17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

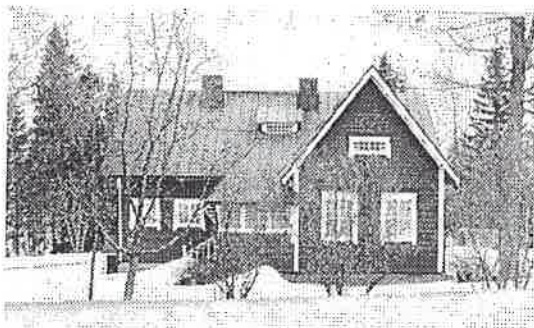
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POIJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.
 Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Kalervo Kauppinen 9.5. 2001

24. LIITTEET

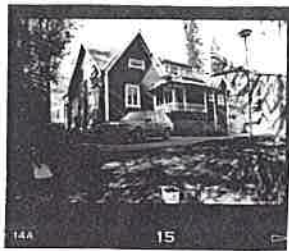
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001

FILMI 2/2001

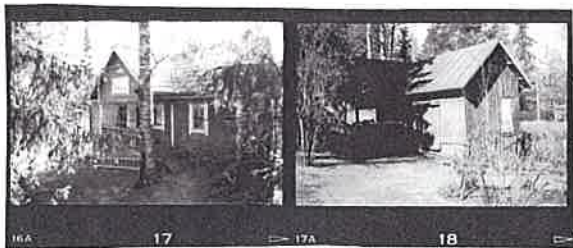
PÄÄRAK.
LUTTEISPÄÄTY

PÄÄRAK.
KAAKOSTA

RAKENNUS 2.
KOILLIS PÄÄTY

RAK. 2.
LUTTEESTA

ULKORAK.
KAAKOSTA

PÄÄRAKENNOKSEN
TAKKA

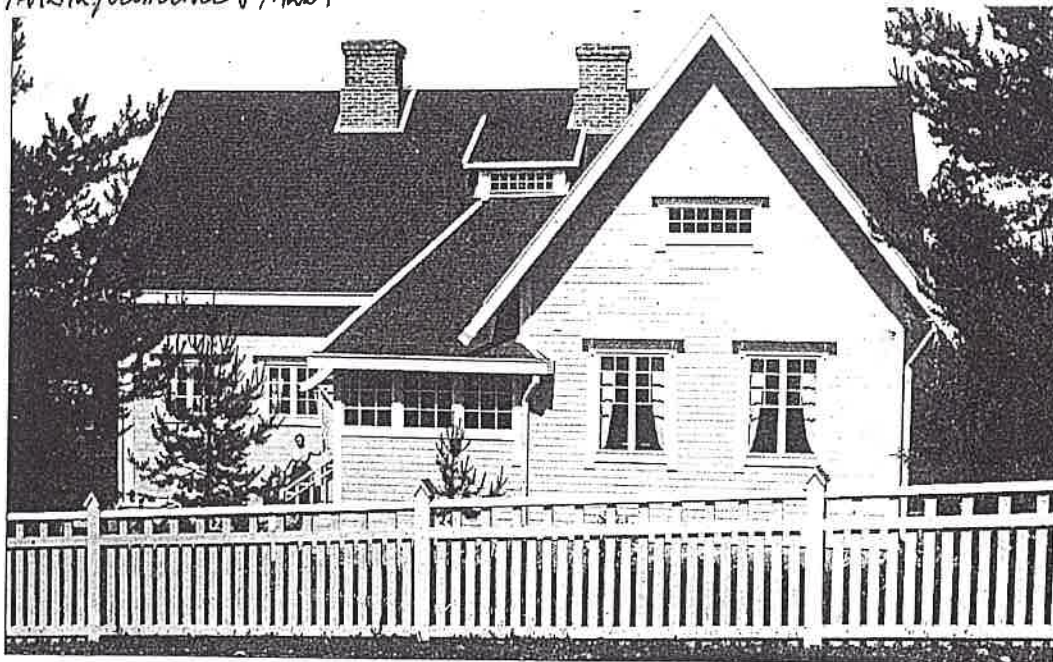
PÄÄRAK./OLOHUONEEN
TAKKA

PÄÄRAK./JALU
KATTO

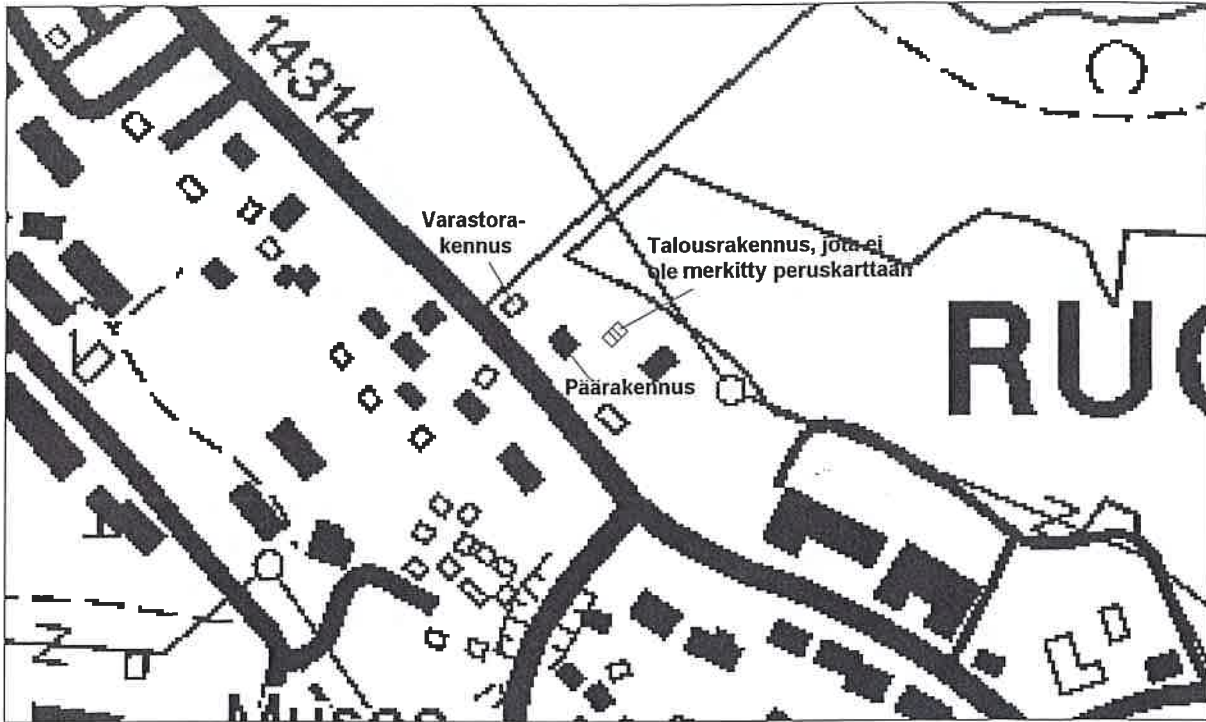

PÄÄRAK. LÄNNESTÄ

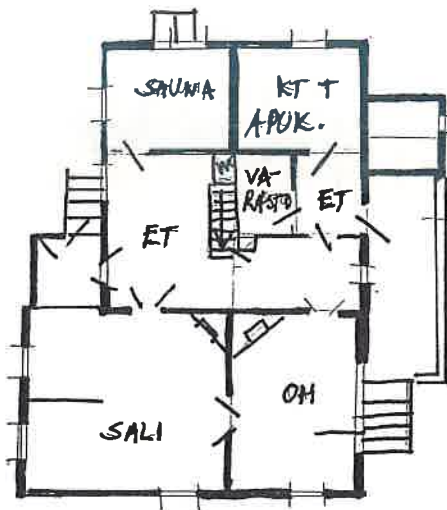

Ruoveden posti sijaitsi Rosa Aspelinin rakennuttamassa Kaukolassa vuosina 1906–1919. 1930-luvun lopulla talossa toimi kirjasto. (Kotiseutuyhdistyksen kokoelma)

RUOVESI/RITONIEMI/KAUKOLA

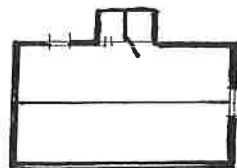

RAKENNUS 1:

AVOVERANTA,
JONKA PÄÄLLÄ PARVEKE

RAKENNUS 2:

Kohdeinventointi/Ketola

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KETOLA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:376
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 310, 6 875 990
8. Osoite	Ruovedentie 6, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Leo ja Sinikka Jormakka, Ruovedentie 6, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2	3
Nyk.käyttö	asuinrakennus	varasto	autotalli, vaja
Alkup.käyttö	asuinrakennus	ulkorakennus, sauna	
Rak.aika	1920-1929?	1920-1949?	1920-1949?
Suunnittelija			
Kerrosluku	1+(1)	1	1
Perusta	nurkkakivet + betoni	nurkkakivet	
Runko	hirsi		lauta, hirsi
Kattomuoto	taite	satula	satula
Kate	huopa	pelti	pelti
Vuoraus	vaaka avorimoin, päätty pysty	pysty	
Ulkovärit	vaalea	punainen + valkoinen	punainen
Kunto	hyvä	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet			

11 RAKENNUSHISTORIA

Tontti on ollut Ritoniemen vuokratontti. Nykyiset omistajat ovat ostaneet talon vuonna 1963 ja lunastaneet tontin Ritoniemeltä vuonna 1966.

Rakennus 1: Sinikka Jormakan isän eno on ollut mukana rakentamassa taloa. Talossa on asunut Kallio-niminen vuokralainen, tämän jälkeen Sinikka Jormakan enon appivanhemmat, joiden jälkeen Sinikka Jormakan eno. Talo on ollut kahden perheen asunto, ennen nykyisiä omistajia siinä on asunut kuusi henkilöä. Talossa on ollut kaksi keittiötä. Vuonna 1988 rakennukseen tehtiin lisäosa, jossa on sauna ja pesutilat. Vuonna 1995 toinen keittiö muutettiin kamariksi. Sisätiloissa on alkuperäiset välilovet.

Lisäosa on rakennuksen alkuperäisen rungon pitkän seinän mittainen. Alkuperäisen rungon taitekatto on koillis-lounas –suuntainen, lisäosan taitekatto puolestaan kaakko-luode –suuntainen. Rakennuksen vanhan osan ikkunat ovat jugend-vaikutteisia. Niissä on t-ruutu, jonka yläosa on jakautunut neljään kapeaan osaan, alaosassa on neljä ruutua. Yläkerran koillispäädyssä on samanlainen t-ikkuna kuin alakerrassa. Sen molemmin puolin räystäään alla on lisäksi nelikulmaiset valoaukot. Yläkerran lounaispäädyn ikkuna on vaihdettu 1960-luvun tyylliseksi suuriruutuiseksi. Lisäosassa on pienet neliön muotoiset ikkunat.

Rakennus 2: Ulkorakennus on jakautunut kahteen osaan, kaakkoispäässä on varastotilat ja luoteispäässä sauna. Rakennus on vuorattu pystylaudoituksella.

Rakennus 3: Nykyisin autotallina käytettävässä rakennuksessa on ollut sepän paja yli 50 vuotta sitten. Rakennusta on lyhennetty alkuperäisestä, nykyisin siinä on kaksi osaa.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennukset sijaitsevat 2800 m² suuruisella, Kirstanharjua kohti nousevalla tontilla Ruovedentien varressa. Tontilla on myös vaja, varasto sekä maakellari. Puutarha on hoidettu, siellä on mm. marja-

pensaita ja kukkaistutuksia. Tontin ympärillä on omakotiasutusta. Ruovedentien itäpuolella avautuu pelto- ja lehtipuumaisema järvelle.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Säilymisedellytykset hyvät, rakennus on asuttu ja se siirtyy tulevaisuudessa nykyisten omistajien pojalle.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Tontti kuuluu maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaaseen Kirstanharjun asuinalueeseen. 1900-luvun alkupuolella syntyneen, rakennuskannaltaan melko yhtenäisen aluekokonaisuuden maat on lunastettu Ritoniemen tilasta 1950-1970-lukujen aikana. Yksittäiset rakennukset ovat kohtalaisesti säilyneitä ja kertovat kokonaisuutena paikkakunnan asutushistoriasta.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen X

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maisemallisesti/historiallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Leo ja Sinikka Jormakka 8.5. 2001

24. LIITTEET

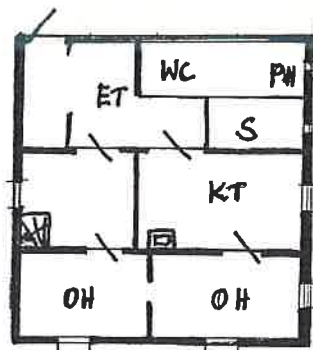
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

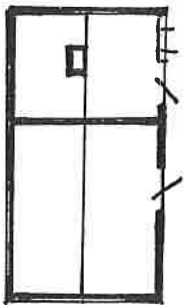
RUOVESI/RITONIEMI/KETOLA

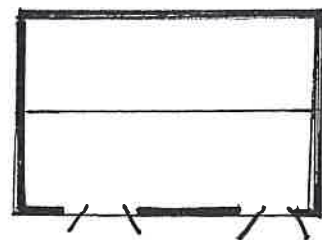
RAKENNUS 1:

RAKENNUS 2:

RAKENNUS 3:

FILMI 1/2001

PÄÄRAK.
LOUNAASTA

VAS. MAAKELLARI
OIK. VAJA
KOILLISESTA

ULKOKORTK., LUOTEISP.
SAUNA
KOILLISESTA

PÄÄRAK.
KOILLISESTA

VAS. AUTOTALLI-
VAJA
OIK. VARASTO

PÄÄRAK.
LUOTEESTA

Kohdeinventointi/Ketolanrinne I

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KETOLANRINNE I
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:489
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 289, 6 875 970
8. Osoite	Kirstantie 8, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Taru Luoto, Ankkakuja 10, 28200 Pori

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	asumaton
Alkup.käyttö	asuinrakennus
Rak.aika	1920-1929?
Suunnittelija	
Kerrosluku	1+(1)
Perusta	betoni
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	pysty peiterima, yläkerrassa tiheä pystylauta
Ulkovärit	punainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	1½-kerroksinen umpikuisti. Koristeelliset ikkunanpuitteet

11. RAKENNUSHISTORIA

Talo sijaitsee Ritoniemen vuokratontilla, joka on lohkottu vuonna 1978.

Rakennuksen koillisen puoleisella pitkällä seinällä on 1½-kerroksinen satulakattoinen umpikuisti, jossa on yksi 4-ruutuinen ikkuna. Ikkunat ovat t-ruutuisia, ja niiden yläosa on jaettu kolmeen pieneen ruutuun. Yläkerrassa sekä kaakkois- että luoteispäädyssä on 4-ruutuiset ikkunat. Vuorilautoja on jonkin verran koristeltu. Lounaisseinällä ikkunoita ei ole lainkaan.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee kunnan läpi luode-kaakko –suunnassa kulkevalla harjulla aivan lähellä Kirstantietä. Rinteessä alapuolella on Ketolan tontti. Pihassa on huonokuntoinen, lautarakenteinen varastorakennus. Piha on hoitamaton ja siinä kasvaa runsaasti puita.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Asumattomana huonot

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Tontti kuuluu maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaaseen Kirstanharjun asuinalueeseen. 1900-luvun alkupuolella syntyneen, rakennuskannaltaan melko yhtenäisen aluekokonaisuuden maat on lunastettu Ritoniemen tilasta 1950-1970-lukujen aikana. Yksittäiset rakennukset ovat kohtalaisesti säilyneitä ja kertovat kokonaisuutena paikkakunnan asutushistoriasta.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

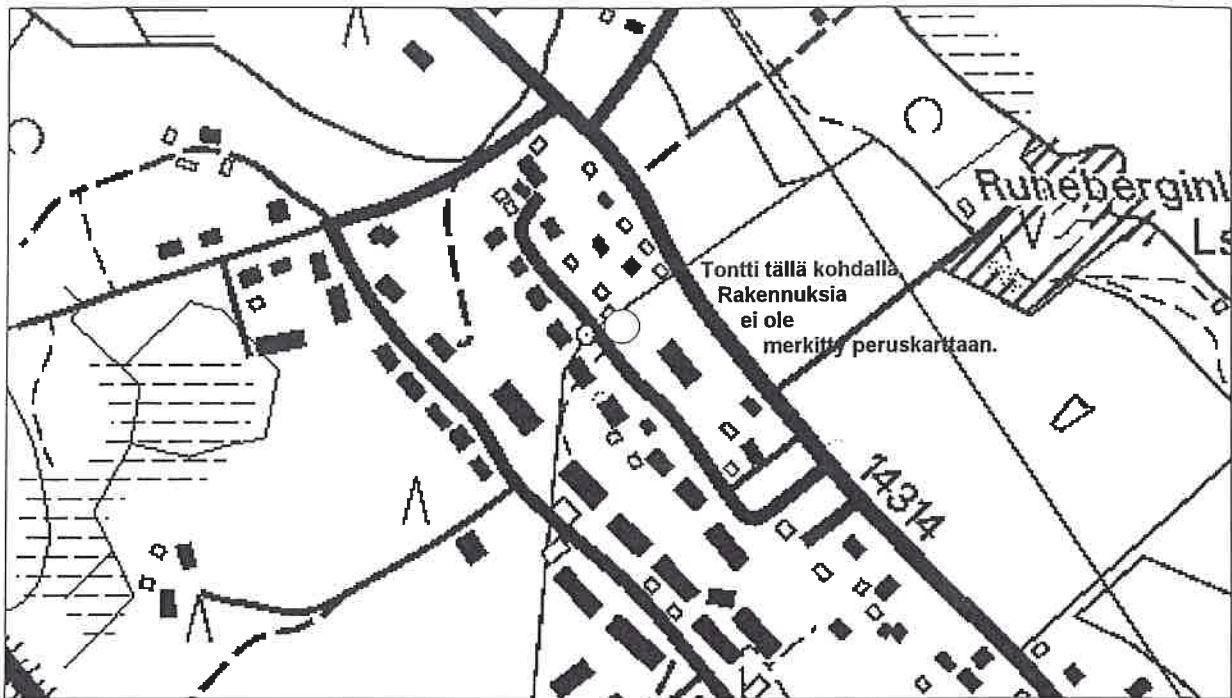
22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

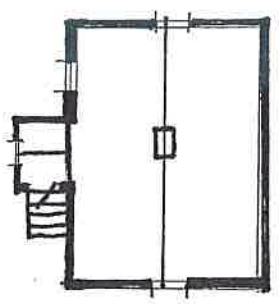
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/KETOLANRINNE 1

E

P

FILMI 1/2001

LUOTEESTA

KAAKOSTA

KOILLISESTA

Kohdeinventointi/Keuhkotautiparantola

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KEUHKOTAUTIPARANTOLA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:858
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä/19, YS I
6. Kohdetyyppi	
7. Peruskartta/koordinaatio	2231 02 / 2 504 050, 6 875 000
8. Osoite	Päiväkodintie 4, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	päiväkoti	mehuasema
Alkup.käyttö	keuhkotautiparantola	talusrakennus
Rak.aika	1909 (1919, 1926, 1936, 1977)	
Suunnittelija	arkkitehti Lars Sonck	
Kerrosluku	1 (2)	(1)+1
Perusta	lohkokivi	lohkokivi
Runko	hirsi	hirsi, tiili
Kattomuoto	poikkipääty, satula	satula
Kate	pellti	pellti
Vuoraus	vaakalauta	pystylauta
Ulkovärit	harmaanvihreä (öljymaali)	punainen, tiili
Kunto	hyvä	hyvä
Erityispiirteet		takana aumakattoinen lisäosa

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: "Keräystoimikunta vähävaraisten keuhkotautisten hyväksi" – niminen organisaatio ryhtyi vuonna 1907 maanlaajuisesti keräämään varoja keuhkotautiparantoloiden perustamiseksi. Toimikunta välitti Ruovedelle arkkitehti Lars Sonckin laatimat parantolan rakennuspiirustukset. Maanviljelysneuvos Alexander Aminoff piti parantolan saamista tärkeänä, sillä hänen oma isänsä oli kuollut keuhkotautiin. Parantola rakennettiin Ritoniemen omistajien Kalle ja Ilma Häkkisen lahjoittamalle tontille kirkonkylän lähelle kuivalle kangasharjulle. Alexander Aminoff lahjoitti parantolan valmiiksi rakennettuna, sisustettuna ja kalustettuna Ruoveden kunnan käyttöön. Ruoveden parantola oli Suomen ensimmäinen kunnallinen keuhkotautien hoitolaitos.

Vuonna 1919 rakennusta laajennettiin, jolloin potilaspaikkojen määrä nousi 12:sta 16:een. Laajennuksia ja uudelleenjärjestelyjä tehtiin vielä vuosina 1926 ja 1936. Näiden muutosten jälkeen potilaspaikkoja oli 22. Talo muutettiin sairaalan kroonikko-osastoksi vuonna 1963. Sairaalan laajennuksen jälkeen vuonna 1977 kroonikko-osasto siirrettiin terveyskeskukseen, minkä jälkeen vanha keuhkotautiparantola peruskorjattiin ja muutettiin lasten päiväkodiksi.

Rakennuksen itä- ja länsipäädyssä on satulakattoiset poikkipäädyt. Länsipäädyssä on satulakattoinen frontoni, jonka seinät nousevat hieman kattopinnasta ja jossa on vierekkäin kolme kapeaa, pystysuuntaista ikkunaa. Rakennuksen rungon pohjoisen- ja eteläpuoleisissa kattolappeissa sekä itäpäädyssä on pulpettikattoiset frontonit, joissa jokaisessa on vierekkäin neljä kahteen pienempään ruutuun jakautunutta ikkunaa. Sisäänkäynti on rakennuksen pohjoispuolelta, jossa kahden ulko-oven päällä on pulpettikattoinen kate. Rakennuksen eteläisivustalla lännen puoleisen poikkipäädyn vieressä on siihen liittyvä pulpettikattoinen puupilareiden varassa oleva avokuisti. Länsipäädyssä on puukaiteinen avokuisti, jossa on päädyn suuntaisesti kulkevat portaat. Itäisen poikkipäädyn viereen on rakennettu rakennuksen rungon suuntainen kapea lisäosa, jonka edessä on pulpettikattoinen kuisti.

Rakennus 2: Päiväkodin itäpuolella sijaitsee tiili- ja puurakenteinen ulkorakennus, jossa nykyisin toimii mehuasema. Satulakattoisen rakennuksen itäpuolella on pieni aumakattoinen lisäosa, jonka ulko-oven päällä on pulpettimainen kate.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Ympäristö mäntymetsää. Rakennuspaikalla on kaksi talousrakennusta. Luoteispuolella on vuonna 1995 valmistunut vanhusten palvelutalo.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Sijaitsee kirkonkylän rakennuskaava-alueen korttelissa 19. Sekä pää- että ulkorakennus on suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se kertoo paikkakunnan terveydenhuollon historiasta ja kehityksestä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste

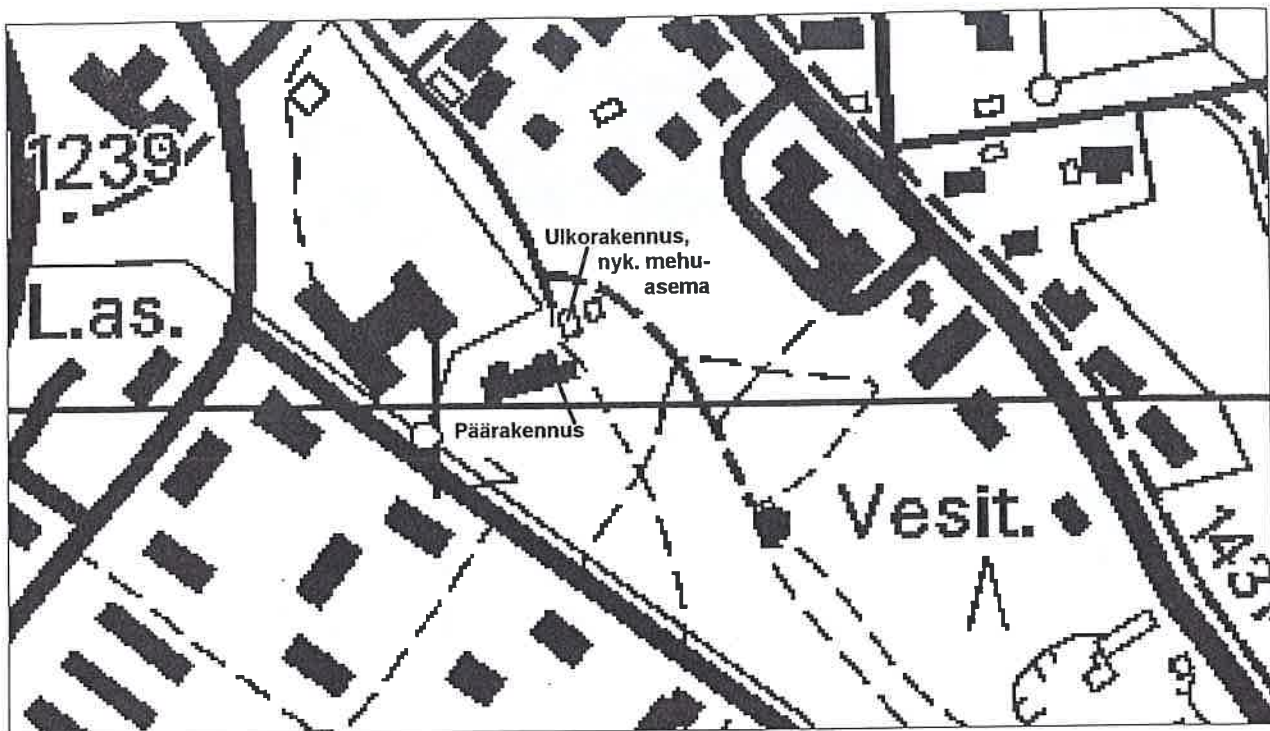
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

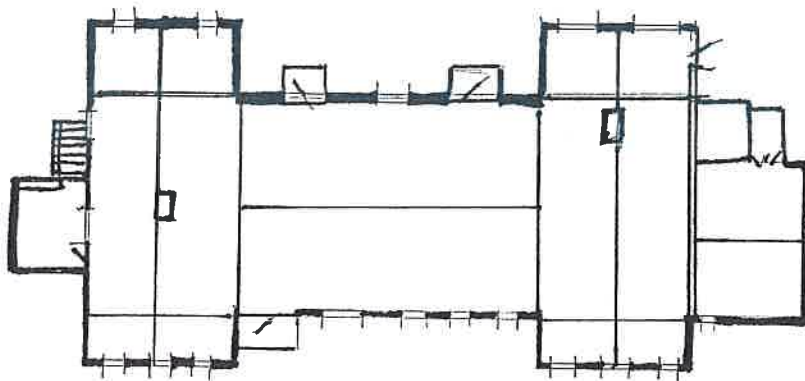
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 16.5. 2001

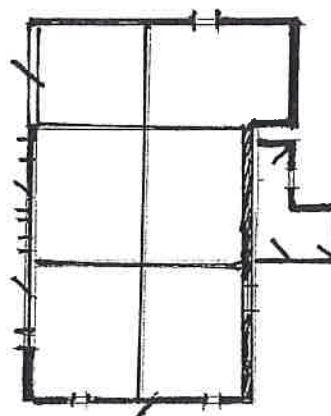
RUOVESI/RITONIEMI/KEUHKOTAUTIPARANTOLA

PÄÄRAKENNUS:

ULKORAKENNUS:

FILMI 8/2001

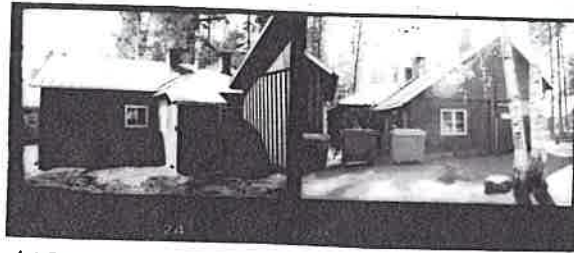
RAK. KOILLISESTA

RAK. LUOTTEESTA

MEITUASEMA
PÄIVÄKODIN
KOILLISPUOLEN LA
LUOTTEESTA

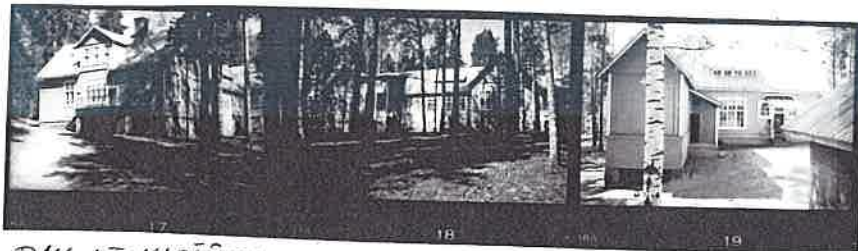

MEITUASEMAN
ETELÄPÄÄTY

MEITUASEMA
IDÄSTÄ

PÖHJÖSPÄÄTY

RAK. LÄNSIPÄÄTY

ETELÄSTÄ

ITÄPÄÄTY

Kohdeinventointi/Ruoveden kirkko

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	RUOVEDEN KIRKKO
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:7
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä / 51b
6. Kohdetyyppi	Yhteismaa, kirkko
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 230, 6 875 430
8. Osoite	Kirkkotie 1, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden seurakunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2	3
Nyk.käyttö	kirkko	tapuli	siunaus- kappeli
Alkup.käyttö	kirkko	tapuli	siunaus- kappeli
Rak.aika	1778	1772	1928
Suunnittelija	Matti Åkerblom	Antti Piimänen	Oiva Kallio, Heikki Tiitola
Kerrosluku			1
Perusta	lohkokivi	lohkokivi	betoni
Runko	hirsi	hirsi	tiili
Kattomuoto	aumattu		auma
Kate	pelti	pelti	tiili
Vuoraus	vaakalauta	vaakalauta	rappaus
Ulkovärit	vaaleankeltainen	vaaleankeltainen	valkoinen
Kunto	hyvä	hyvä	hyvä
Erityispiirteet			

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: Ruoveden järjestyksessään kolmas kirkko on nimetty Ruotsin silloisen kuningattaren Sofia Magdalenan mukaan. Se on rakennettu vuosina 1777-1778 eräjärveläisen Matti Åkerblomin eli "Pärnän Matin" suunnitelmien pohjalta. Kirkko on 39 metriä pitkä, 35 metriä leveä ja 14 metriä korkea. Siellä on n. 1500 istumapaikkaa. Kirkko rakennettiin Ritoniemen tilasta ostetulle maalle vanhan kirkon viereen. Vanha kirkko purettiin vähän ennen uuden valmistumista. Kirkkoa on peruskorjattu vuosisatojen kuluessa useita kertoja, joten se on säilynyt hyväkuntoisena.

Kirkko on 24-kulmainen sekä sisä- että ulkokulmista viistetty ristikirkko. Katto on aumattu, ristikeskuksesta kohoaa sipulipäätteinen kattoratsastaja. Sakaristo sijaitsi alun perin pohjoisen ja itäisen ristin välissä, mutta vuosina 1861-1862 toteutetussa korjauksessa sakaristo siirrettiin itäisen ristivarren jatkoksi. Lisäksi kirkon etelä-, pohjois- ja länsiristeihin rakennettiin tilavat lehterit. Vuonna 1877 Pariisista hankittiin alttaritauluveroin kerätyillä varoilla saksalaisen Bernhard Reinholdin maalaama Kristuksen kirkastumista esittävä alttaritaulu. Kinkereillä kerättyjen vapaaehtoisten lahjoitusten turvin kirkkoon hankittiin uusi saarnastuoli 1877-78.

Vuosina 1904-05 kirkkoa korjattiin arkkitehti Josef Stenbäckin suunnitelmien pohjalta. Sinne asennettiin ensimmäisen kerran lämmityslaitteet, minkä vuoksi Åkerblomin muovaama sisäkaton holvaus peitettiin helmiponttilaudoituksella, lattiat eristettiin, ikkunat ja penkit uusittiin. Kirkon kupoli paneloitiin. Sisämaalauksen suunnitteli taidemaalari Akseli Gallén-Kallela. Ensimmäiset urut otettiin käyttöön 1865, toiset 1905. Vuosina 1976-1978 kirkko palautettiin pääasiassa 1860-luvun asuun Museoviraston valvonnassa ja arkkitehti Heikki Elomaan suunnitelmien mukaan. Sisäkaton holvaus palautettiin alkuperäiseen asuun poistamalla sitä peittäneet paneelit.

Rakennus 2: Kirkon edessä sen länsipuolella on kaksijakoinen barokkipäätteinen kellotapuli vuodelta 1772. Tapuli on ns. lounaissuomalaista tyyppiä ja noin 21 metriä korkea. Neliömäisen pohjakerroksen varasta kohoaa kahdeksankulmainen sipulikupoliin päättyvä kellohuone. Tapulin on rakentanut Mikko

Hartelin isänsä, Längelmäeltä kotoisin olleen kirvesmies Antti Piimäsen suunnitelmien mukaan. 1790-luvulla tapuli on ilmeisesti siirretty nykyiselle paikalleen ja korjattu Matti Åkergrenin johdolla.

Rakennus 3: Hautausmaalla sijaitseva siunauskappeli on rakennettu vuonna 1928. Sen suunnittelivat arkkitehti Oiva Kallio ja rakennusmestari Heikki Tiitola. Vuonna 1945 taiteilijat Ilmari ja Tapio Wirkkala maalasivat kappelin sisätilat. Niitä on uudistettu ja maalattu myös vuonna 1988.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Kirkkoalue sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kirkonkylän kulttuurimaisemassa. Kirkkotarha muodostaa yhdessä viereisen Ritonien ja kirjakaupan rakennusryhmän, lähistöllä olevan koulurakennusryhmän sekä pelto- ja järvimaiseman kanssa arvokkaan kokonaisuuden.

Hautausmaalla kirkon läheisyydessä on Pekkalan kartanon uusklassistinen hautaushuone vuodelta 1845. Kirkkomaata ympäröi vuonna 1780 rakennettu kiviaita. Hautausmaan laidassa omassa katokseensa on venemestari Pekka Särkisen rakentama Tuuhosen 15-hankainen kirkkovene Eeva.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kirkonkylän rakennuskaavassa kirkko, kellotapuli ja siunauskappeli on merkitty suojeltaviksi rakennuksiksi (sr). Säilymisedellytykset hyvät.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kirkko on valtakunnallisesti arvokas kohde.

- 15. Rakennushistoriallinen x
- 16. Historiallinen x
- 17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Valtakunnallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Mauranen, Erkki 1995: Ruoveden menneisyyttä. Offset YM, Ruovesi.
Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.
Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.
Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.
Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.
Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä (moniste)
www.ruovesi.fi/matkailu/info/ruovesi/suomi/kirkko.htm 5.6. 2001

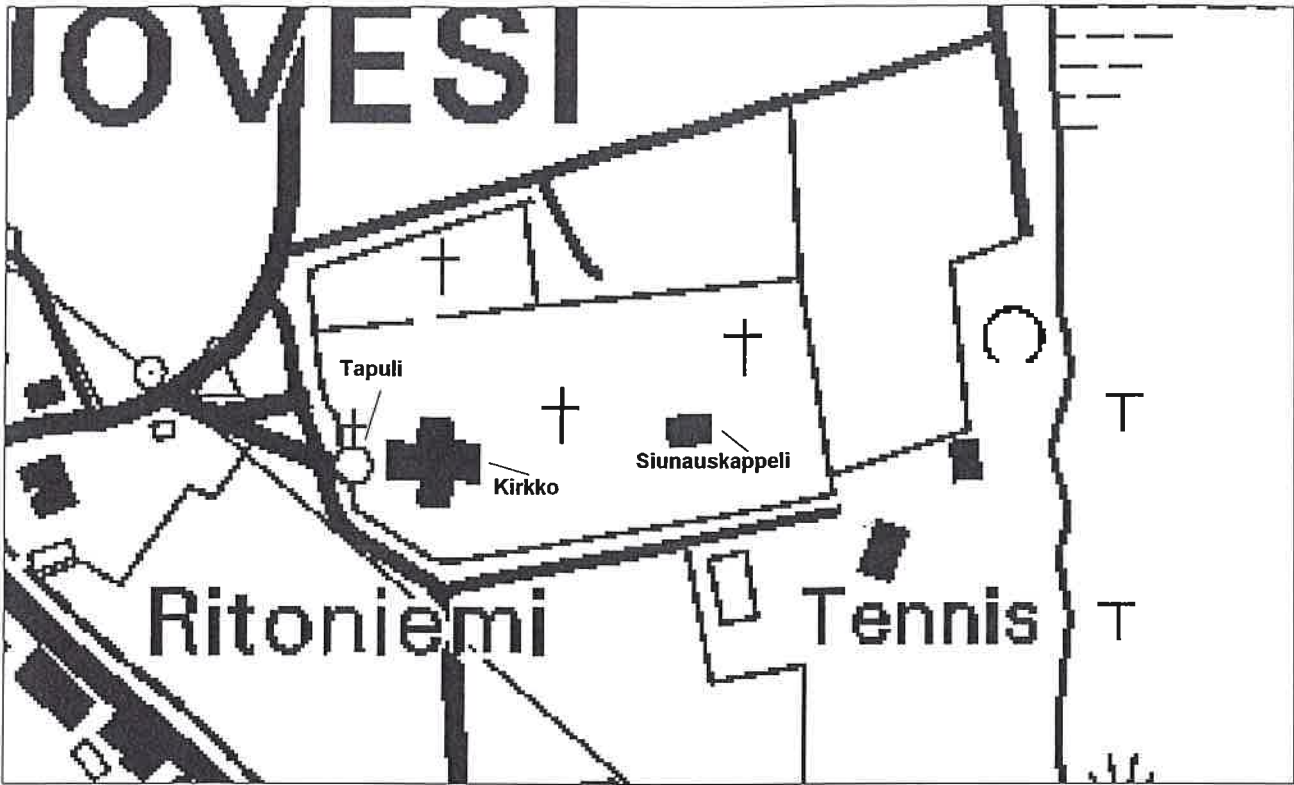
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 10.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/KIRKKO

FILMI 7/2001

KIRKKO
ETELÄSTÄ

FILMI 4/2001

PEKKALAN
KARTANON
HAUTAUSHUONE
LÄNNESTÄ

KIRKKO
IDÄSTÄ

SIUNAUSKAPPELI
(3)

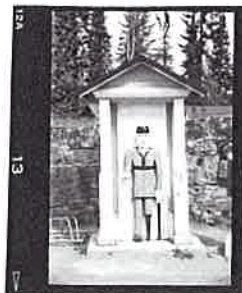
SAMA
LUNNASTA

PEKKALAN KARTANON
HAUTAUSHUONE
KOILLISESTÄ

FILMI 4/2001

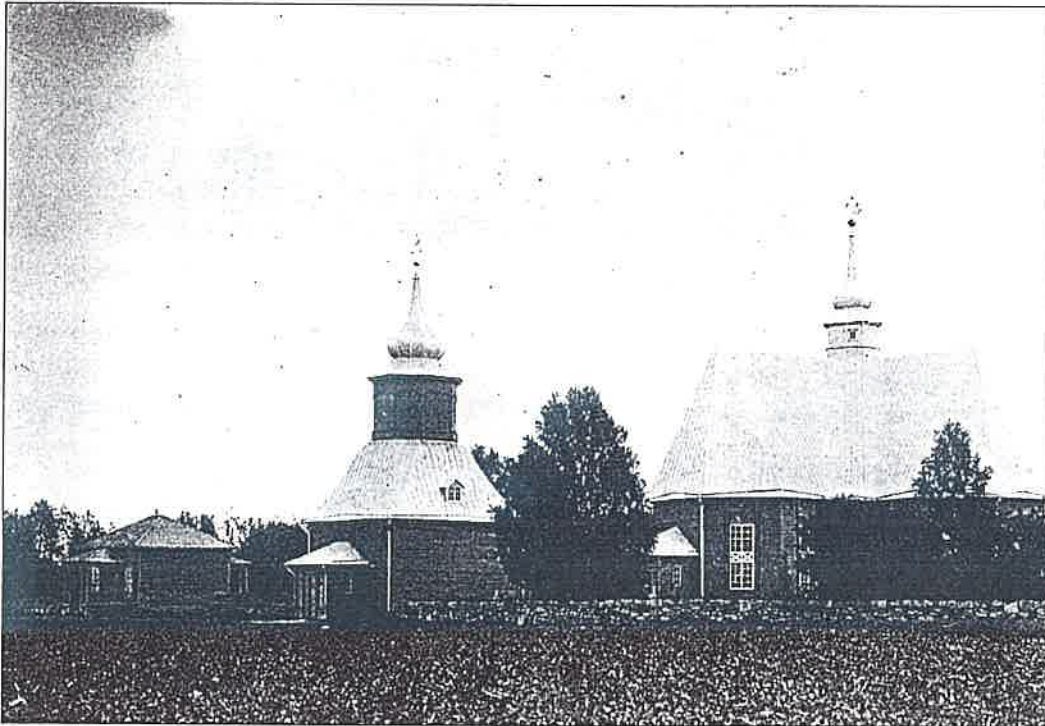

KIRKKO JA
KELLOTAPULI (12)
LUOTTEESTA

VATVAISUKKO

FILMI 4/2001

*Ruoveden kirkko ja kellotapuli vuonna 1892 otetussa kuvassa. Vasemmalla näkyvää hautaus-
huone purettiin vuonna 1894. (Museovirasto)*

Kohdeinventointi/Kivimakasiini

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KIVIMAKASIINI
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:834
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	lainamakasiini
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2503 741, 6 875 558
8. Osoite	Ruovedentie 9, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	käyttämätön
Alkup.käyttö	viljamakasiini
Rak.aika	n1850
Suunnittelija	
Kerrosluku	1
Perusta	lohkokivi
Runko	lohkokivi
Kattomuoto	auma
Kate	
Vuoraus	lohkokivi
Ulkovärit	lohkokivi, harmaa
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

1800-luvun keskivaiheilla käytiin Ruovedellä ankara kiista lainamakasiinin rakentamisesta. Riidan tuloksena Ritoniemen talo rakensi torppareilleen oman, kokonaan kivirakenteisen jyvästön noin vuonna 1850. Se on Ruoveden ensimmäinen kivirakennus. Pian tämän jälkeen valmistui hirsinen pitäjänmakasiini aivan Ritoniemen makasiinin viereen.

Ainakin vuonna 1911 samalla Ritoniemen tontilla sijaitsi mylly ja riihi.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kirkonkylän kulttuurimaisemassa. Se on Ruoveden keskustaajamassa liikenneväylän varrella taajamakuullisesti keskeisellä paikalla puurakenteisen pitäjänmakasiinin vieressä, lähes kunnantaloa vastapäätä.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Rajoittuu kaavatiehen ja rakennuskaavassa torialueeksi osoitettuun alueeseen, joka nykyisin on puistoa. Säilymisedellytykset hyvät. Kirkonkylän osayleiskaavassa merkitty kulttuurihistoriallisesti tai taajamallisesti arvokas sr-2 -kohde, jota ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se on kantatilan rakennuttama, alkuperäisellä paikallaan ja alkupe-
räisessä asussaan säilynyt maisemallisesti keskeisellä paikalla oleva rakennus.

15. Rakennushistoriallinen	
16. Historiallinen	x
17. Maisemallinen	x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto. 25.11. 1996.

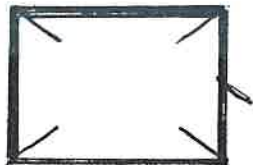
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

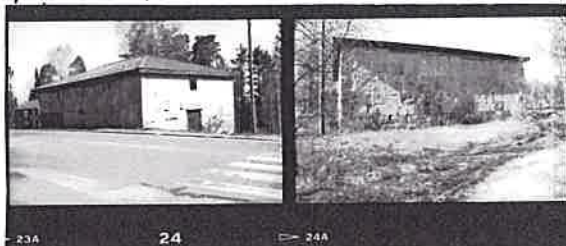
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/KIVIMAKASIINI

FILMI 2/2001

MAKASIINI
LOUNAASTA

TAKASEINÄ

Kohdeinventointi/Kotiranta

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KOTIRANTA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:265
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 470, 6 876 197
8. Osoite	Ruovedentie, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Varjo ja Kerttu Mäkinen

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	kesäasunto
Alkup.käyttö	asuinrakennus
Rak.aika	1900-1929?
Suunnittelija	
Kerrosluku	1½
Perusta	nurkkakivet
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	pysty peiterima
Ulkovärit	punainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen
Eriyispiirteet	1½-kerroksinen umpikuisti

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus sijaitsee samoilla paikoilla, jossa on 1750-luvulta lähtien ollut Ritoniemen kantatilan ensimmäinen torppa, Kirsta. Tontti on lohkottu Ritoniemen kantatilasta vuonna 1959. Vuonna 1912 torppa vuokrattiin työmies E. Lindströmille. Vuonna 1922 vuokraoikeus siirtyi teurastaja Eetu Lahtiselle. Eetu ja Mari Lahtinen myivät rakennukset ja vuokraoikeuden Altiebolaget J. W. Enqvist Osakeyhtiölle samana vuonna. Enqvistiltä ne siirtyivät Varjo ja Kerttu Mäkiselle vuonna 1932. Perhe muutti Ruotsiin eikä taloa asuttu vakituisesti ainakaan enää 1950-luvulla.

Rakennuksessa on 1½-kerroksinen satulakattoinen umpikuisti, josta avautuu ovi kaakkoon. Rakennuksessa on useita erilaisia ikkunoita, mm. t-mallisia sekä pystypuun kahteen ruutuun jakamia ikkunoita. Luoteispäädyssä ei ole lainkaan ikkunoita. Rakennuksen alimmat hirret ovat nurkkakivien päällä maata vasten.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee järven rannalla Haapasaaren leirintäalueen läheisyydessä. Lähiympäristössä on Runeberginlähteen luonnonsuojelualue. Tontille johtaa Ruovedentieltä koivujen reunustama kuja, joka laskeutuu rantaa kohden. Pihan lounais- ja kaakkoispuolella on hoitamaton pensaikkoa, koillispuolella hoidettu nurmikenttä. Pihapiirissä on myös uudempi ulkorakennus sekä ulko-wc.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on paikallisesti arvokas. Se sijaitsee paikalla, jossa 1750-luvulta lähtien oli Ritoniemen kantatilan ensimmäinen torppa.

- 15. Rakennushistoriallinen
- 16. Historiallinen x
- 17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

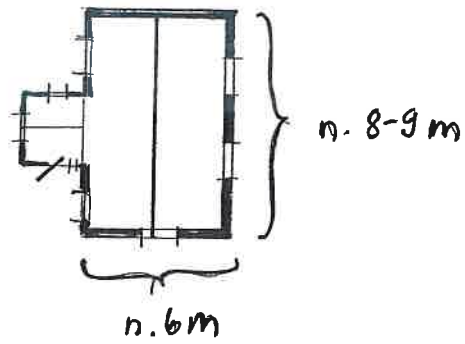
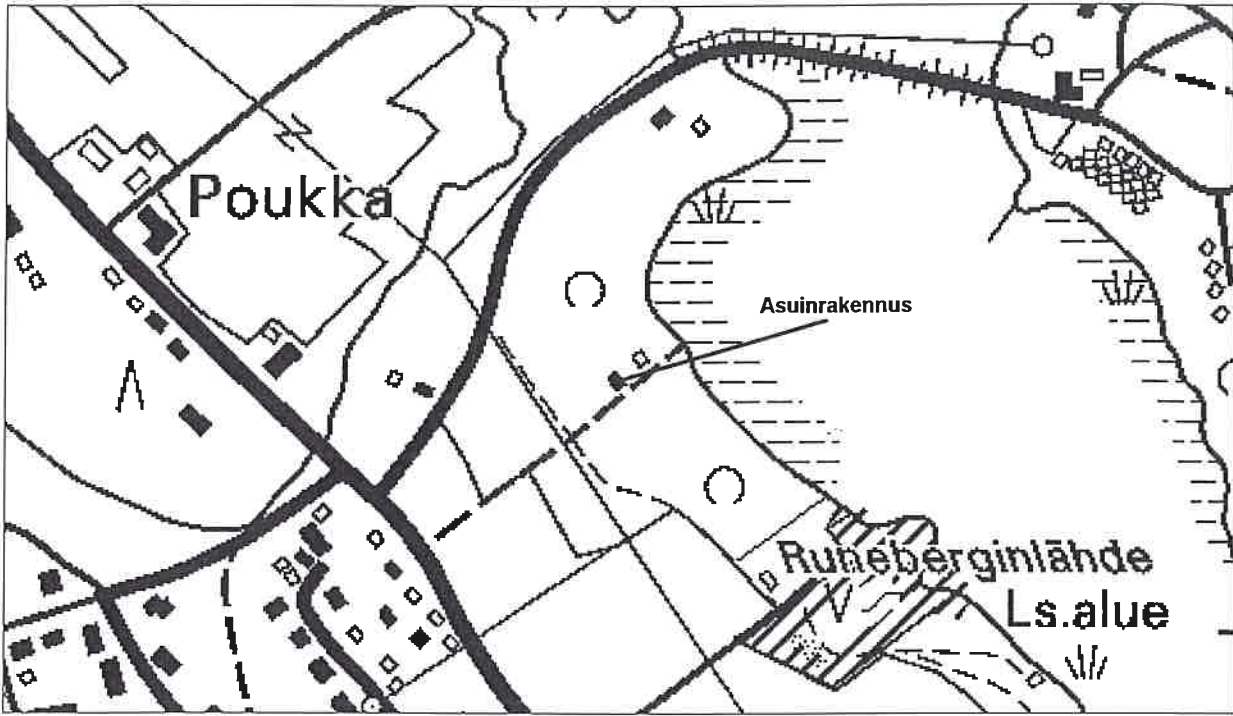
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 13.7. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/KOTIRANTA

FILMI 20/2001

LOUNAASTA

LUVTEESTA

KATKOSTA

PIHAAN JOHTIVA
KOIVUKUJA

Kohdeinventointi/Kunnantalo

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KUNNANTALO
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:24
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä / 35a
6. Kohdetyyppi	Palstatila, kunnantalo
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 770, 6 875 470
8. Osoite	Ruovedentie 30, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	kunnantalo	
Alkup.käyttö	kunnantalo	navetta, halkoliiteri, säilytystila
Rak.aika	1915	1915-1939?
Suunnittelija	Rak.tsto Heikki Tiitola	
Kerrosluku	2	1
Perusta	lohkokivi	lohkokivi, luonnonkivi
Runko	hirsi	lauta?
Kattomuoto	satula	satula, osin pulpetti
Kate	tiili	tiili
Vuoraus	pysty peiterima	pysty
Ulkovärit	punainen (öljymaali) + keltainen (päätykolmiot) + valkoinen	punainen + valkoinen + keltainen
Kunto	hyvä	kohtalainen
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: Ritoniemen mailla sijainnut vanha pitäjätupa hajotettiin vuonna 1863. Kunnan kokouksia pidettiin kirkossa, Pappilankylän Poukassa ja kauppias Alanderilta vuokratusta Ritoniemen Soittolassa. Vuonna 1871 alkujaan pitäjätuvaksi pyykitetylle Ritoniemen peltomaalle rakennettiin yhdistetty pitäjätupa ja kansakoulu. Keskelle rakennusta varattiin huone kunnallisten kokousten pitopaikaksi. Lieveilmiöiden vuoksi talon käytöstä kehittyi kiistaa kunnan, seurakunnan ja opettajien kesken. Vuonna 1898 kuntakokouksen esimies Alexander Aminoffin aloitteesta perustettiin "kunnanhuoneen rahasto" kunnantalon rakentamista varten. Rakentamishanke ei kuitenkaan edennyt joutuisasti.

Vuonna 1900 koulutoimen yllähallitus vaati kuntaa poistamaan pitäjätuvan koululta. Syksyllä 1902 kunta vuokrasi kauppias Manu Lahoselta kokoushuoneiston kirkonkylän Toimelasta. Vuokrasopimus umpeutui vuonna 1912 ja kunta joutui hankkimaan kokoustilat Poukan talosta. Esillä oli useita ostomahdollisuuksia, mutta lopulta päädyttiin rakentamaan kunnan tarpeisiin soveltuva uudisrakennus. Lopullisen rakentamispäätöksen kuntakokous teki 27.10. 1913. Rakennusurakan sai rakennusmestari A. G. Aimo. Perustöiden jo alettua kunnan rakennuslautakunta katsoi, ettei aiottu Nurmelan tontti sopinutkaan talon sijoituspaikaksi. Lautakunta esitti sen länsipuolista maa-alaa, ns. Hölperin tarhaa, jonne kunnantalo syyskuussa 1915 valmistui. Palstatila on erotettu Ritoniemen tilasta vuonna 1921.

Julkisivun puolella rakennuksen keskellä on satulakattoinen poikkipääty, jossa on kuisti ja sisäänkäynti. Kuistin päätykolmiossa on puolipyöreä koristeikkuna, jonka alapuolella lukee rakennuksen nimi. Avokuistissa on neljä tukipilaria sekä puukaiteet. Kuistin yläosassa koristeena on puiset puolikaaret. Julkisivun puolella katossa kuistin molemmin puolin on satulakattoiset frontonit, joissa on puolipyöreät koristeikkunat. Rakennuksen taustapuolella katossa on pitkä pulpettikattoinen frontoni, jonka ikkunaseinässä on neljä erillistä ikkunaa. Rakennus on väriltään punainen. Rungon ja kuistin päätykolmiot sekä katon ikkunaseinä ovat keltaisia. Kunnansihteeri asui kunnantalon kaakkoispäädyssä olevassa huoneistossa, johon oli kulku aumakattoisen avokuistin kautta. Kunnantalon ja ulkorakennuksen välissä oli puutarha, jonka tuotteista kunnansihteeri sai virkansa luontaisetuna nauttia.

Rakennus 2: Kunnantalon takana on nummikenttä, jonka lounaispuolella sijaitsee kiinteistöön kuuluva ulkorakennus. Se liittyy kunnansihteerin virka-asuntoon. Rakennuksessa on ollut mm. navetta, halko-liiterit sekä säilytystilaa. Rakennuksen kaakkoispäädyssä on viisi yksittäistä ovea, pitkällä lounaisseinällä on neljä pariovea. Kaakkoispäädyssä on pieni pulpettikattoinen lisäosa.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kirkonkylän kulttuurimaisemassa maisemallisesti ja taajamakuvallisesti tärkeällä paikalla Ruovedentien ja Kuruntien risteyksen läheisyydessä.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kirkonkylän rakennuskaavan korttelissa 34 a, Y II. Kunnantalo on rakennuskaavassa suojeltu (sr).

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on seudullisesti arvokas. Jugend-tyylinen, ulkoasultaan alkuperäisenä säilynyt kunnantalo on maisemallisesti ja taajamakuvallisesti tärkeällä paikalla.

15. Rakennushistoriallinen	x
16. Historiallinen	x
17. Maisemallinen	x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

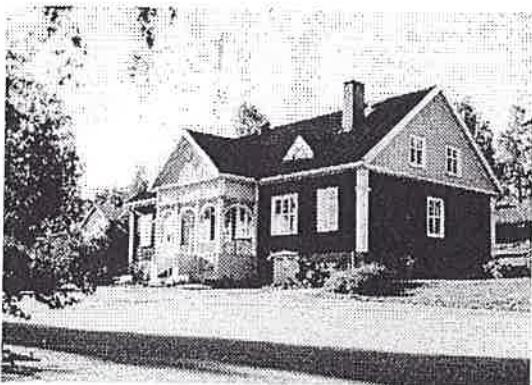
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Mauno Takala 18.5. 2001

24. LIITTEET

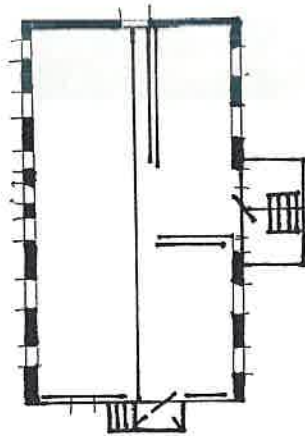
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001.

RUOVESI/RITONIEMI/KUNNANTALO

KUNNANTALO:

FILMI 3/2001

PÄÄRAK. KOILLISESTA

LUOTEISPÄÄTY

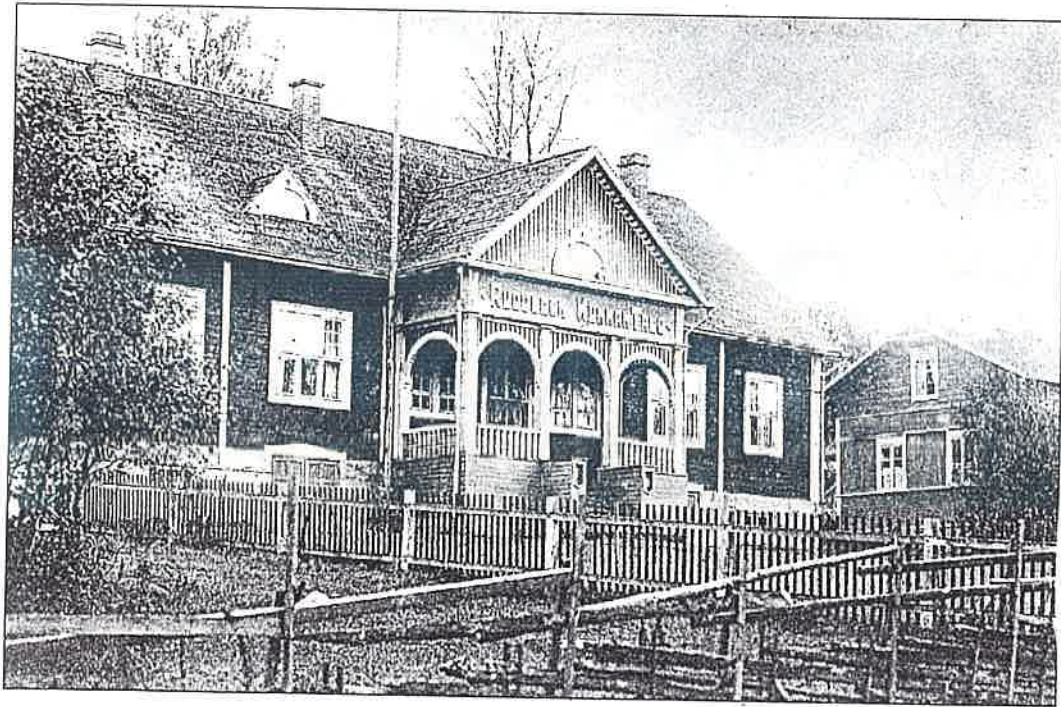
LOUNASTA

ULKORAK.
KAAKOSTA

SAMA LUOTEESTA

KUNNANTALO VANITASSA ABUSSAAN

Kohdeinventointi/Laivarannan makasiinit

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	LAIVARANNAN MAKASIINIT
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:833
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	
7. Peruskartta/koord.in.	2231 02 / 2 504 140, 6 875 810
8. Osoite	Laivarannantie, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	kesäkahvila	ravintola, varasto
Alkup.käyttö	makasiini	makasiini
Rak.aika	1895-1909?	1910-1939?
Suunnittelija		
Kerros-luku	1	2
Perusta	nurkkakivet, osin lauta päällä	
Runko	lauta	hirsi tai lauta
Kattomuoto	satula	satula, tasakatto
Kate	huopa	huopa
Vuoraus	vaaka	vaaka
Ulkovärit	punainen + valkoinen	punainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet		terassin kohdalla tasainen katto

11. RAKENNUSHISTORIA

Kauppias Manu Lahonen rakensi tavaramakasiinin Ruoveden laivarantaan 1900-luvun vaihteessa. Osuuskauppa rakensi parikymmentä vuotta myöhemmin oman makasiininsa. Vesitse tapahtuneiden tavarankuljetusten päätyttyä kauan tyhjillään seisneessä makasiinissa alettiin vuonna 1979 myydä venematkailijoille virvokkeita ja kioskitavaraa.

Rakennus 1: Rakennus sijaitsee satamassa itä-länsi –suunnassa. Itäpäädyssä on pariovi, ikkunoita ei ole. Rakennuksen pohjoisseinustalla on jäätelökioski, joka on yhteydessä varsinaiseen rakennukseen. Makasiinissa toimii kesäkahvila.

Rakennus 2: Rakennus sijaitsee rakennus 1:n välittömässä läheisyydessä pohjois-etelä –suuntaisesti. Idän puoleisen pitkän seinän keskellä on pariovi. Yläkerran molemmissa päädyissä on 6-ruutuinen ikkuna. Rakennuksen itäpuolella on pitkän seinän suuntainen ja levyinen tasakattoinen terassi. Makasiinissa toimii kesäisin Tikapuuterassi.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Laivarannantien päässä Ruoveden vierasvenelaiturin läheisyydessä.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

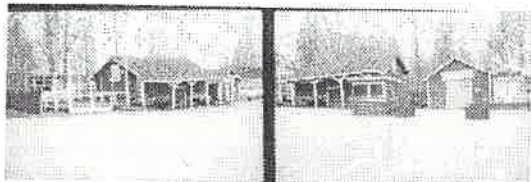
15. Rakennushistoriallinen
 16. Historiallinen
 17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

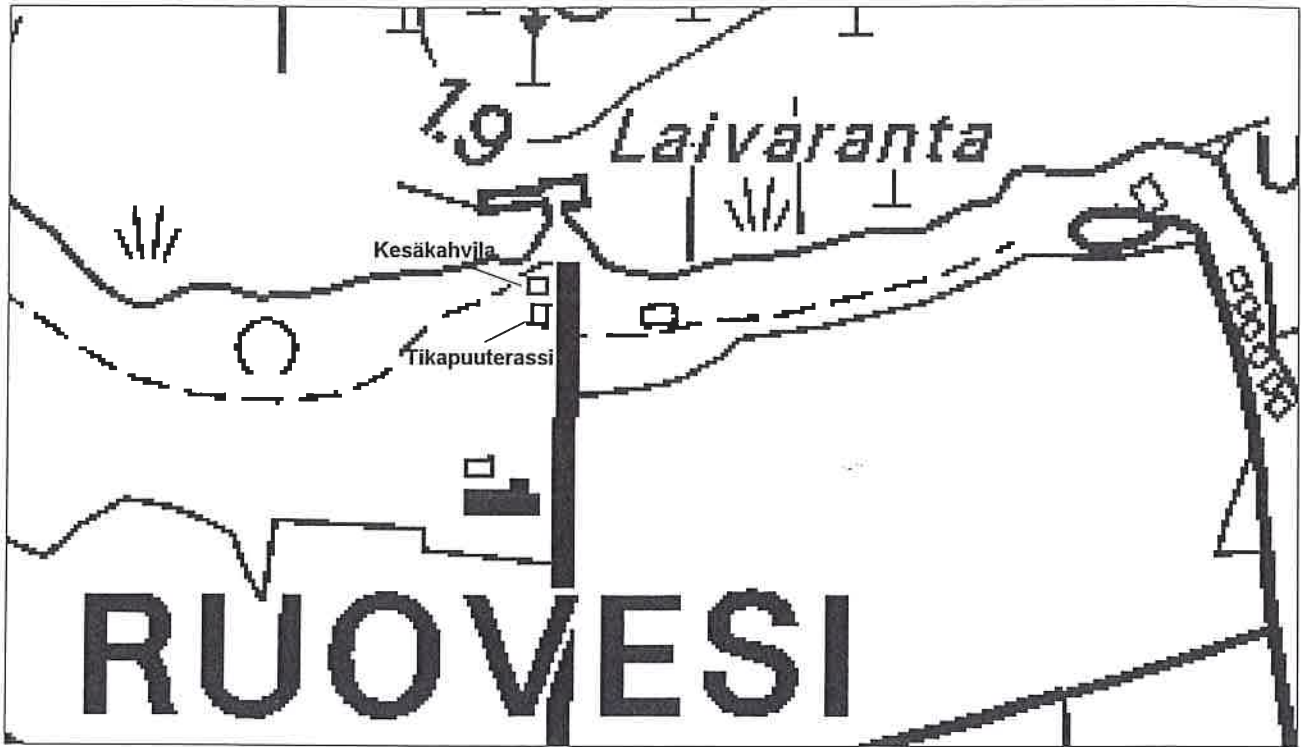
Lindqvist, Sven E. 1991: Ruovesi ennen ja nyt. Ruovesi-seura ry. Helsinki.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

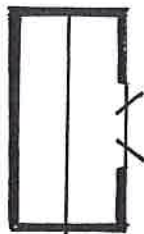
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 10.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/LAIVARANNAN MAKASIINIT

RAKENNUS 1:

RAKENNUS 2:

FILMI 4/2001

TIKAPUUTERASSI
ETELENÄSTÄ

VTS. KTS. EDELLÄ
OTK. KAHVILA
IDÄSTÄ

LUOTEESTA

Kohdeinventointi/Lepomäki

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	LEPOMÄKI
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:165
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 980, 6 875 310
8. Osoite	Pirkantie 6, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ilkka ja Marja Kekki, Pirkantie 6, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	asuinrakennus	
Alkup.käyttö	asuinrakennus	ulkorakennus
Rak.aika	1900-1939?	
Suunnittelija		
Kerrosluke	2	1
Perusta	lohkokivi	luonnonkivi
Runko	hirsi?	hirsi tai lauta
Kattomuoto	satula	satula
Kate	huopa	huopa
Vuoraus	vaakalauta	pystylauta
Ulkovärit	ruskea + vaaleanruskea + valkoinen	punainen + valkoinen
Kunto	hyvä	kohtalainen
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: Talossa on sodan jälkeen toiminut suutari Hermanni Hokkanen. Tontti on lohkottu Ritoniemen kantatilasta Herman ja Ruusa Hokkasella vuonna 1952. Heidän jälkeensä talossa asuivat Kotvion sahalla automiehenä työskennellyt Veikko Hokkanen ja vaimonsa Aune. Veikko Hokkanen toimi seurakunnan suntiona vuosina 1955-1979. Aune Hokkanen toimi hautausmaan puutarhurina vuosina 1953-1980 sekä suntiona vuosina 1979-1982. Hokkasen pihassa oli kasvihuone, jossa kasvatettiin seurakunnan tarvitsemat taimet.

Rakennuksessa on pieni yksikerroksinen umpikuisti, jonka pulpettimainen katos on suoraa jatkoa rakennuksen varsinaisesta katosta. Luoteispäädyssä on yksikerroksinen pulpettikattoinen lisäosa, josta on ulko-ovi lounaan suuntaan. Ikkunat ovat 6- ja 9-ruutuisia, yläkerran päätykolmioissa on lisäksi nelikulmaiset valoaukot. Julkisivun puolella on kaksi pulpettikattoista frontonia, joiden sivuseinät nousevat katon lappeesta vain hieman. Frontoneissa on vierekkäin kaksi kapeaa koristeellista ikkunaa. Samanlainen frontoni on myös pihan puolella ulko-oven kohdalla. Rakennuksen alaosa on vaakalaudoitettu ja maalattu tummanruskeaksi. Yläkerran päätykolmiot on vuorattu kapealla pystylaudoituksella ja maalattu alaosa vaaleammalla ruskean sävyllä.

Rakennus 2: Ulkorakennus koostuu useammasta osasta. Pääosin se on satulakattoinen koillis-lounas-suuntainen rakennus. Pirkantien puoleinen pääty on kaakko-luode-suuntainen ja satulakattoinen. Näiden osien välissä on pulpettikattoinen väliosa.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruoveden kirkonkylässä kunnan läpi luode-kaakko-suunnassa kulkevan harjun rinteessä. Tontin alapuolella kirkonkylän pääkadun varrella on Osuuskaupan liikerakennus, jonka takaa avautuu näkymä Ruoveden kirkolle. Piha ja puutarha on hoidettu, siellä on mm. omenapuita, pensaita ja istutuksia. Ulkorakennuksen läheisyydessä on maakellari.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät, asumiskäytössä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO**19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS**

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

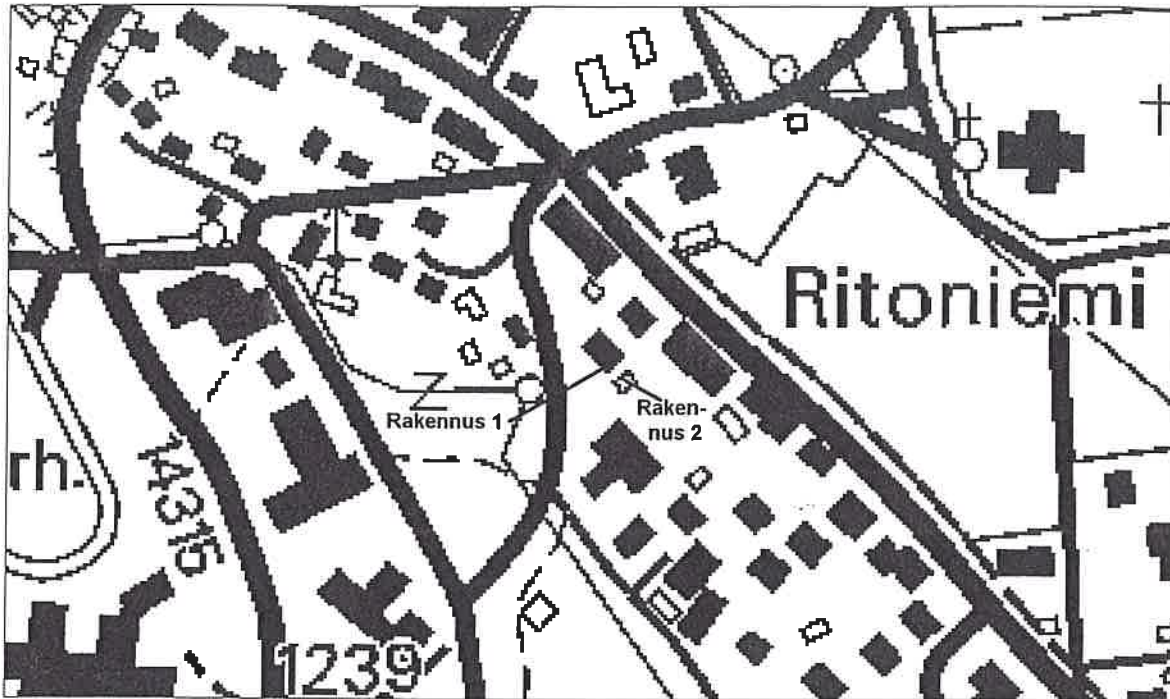
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Mauno Takala 18.5. 2001

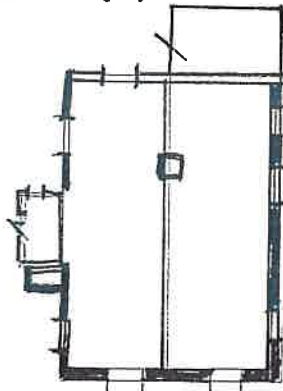
24. LIITTEET**25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys**

Nina Rinta-Porkkunen 25.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/LEPOMÄKI

RAKENNUS 1:

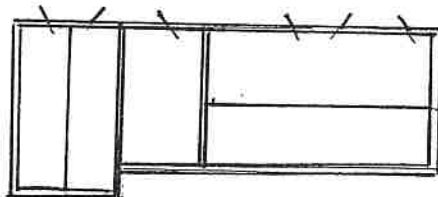

FILMI 13/2007

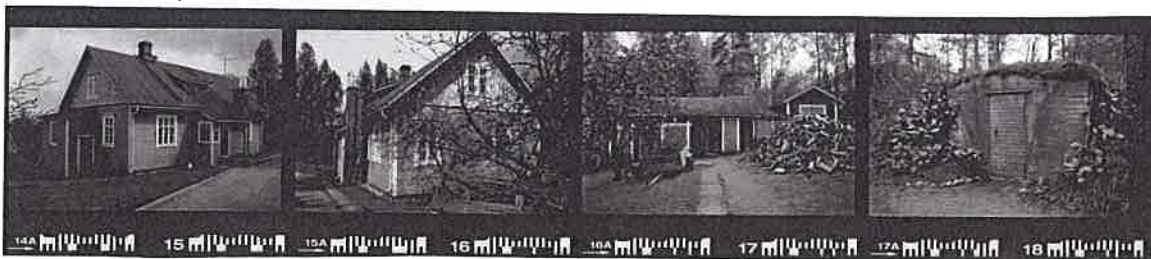

PÄÄRAK,
KOILLISESTA

RAKENNUS 2:

FILMI 13/2007

PÄÄRAK,
LUVTEESTA

KAAKKOIS-
PÄÄTY

ULKORAK,
LUVTEESTA

PÄÄRAK, LUNNATIS-
PUOLELLA
OLEVA MAAKELLARI

Kohdeinventointi/Meijeri

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	MEIJERI
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:50
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 120, 6 875 710
8. Osoite	Laivarannantie 3, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Erja Lehtimäki, Peltomaantie 45, 07820 Porlammi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	asuinrakennus, varasto, korjaustila
Alkup.käyttö	meijeri
Rak.aika	1928 (1956, 1998)
Suunnittelija	Valio
Kerrosluvu	2, osin 1
Perusta	betoni
Runko	tiili, hirsi
Kattomuoto	satula, kissanpenkit
Kate	pelti
Vuoraus	rappaus
Ulkovärit	vaaleanruskea
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Kirkonkylän meijeri perustettiin vuonna 1926, tontti lohkottiin Ritoniemen kantatilasta vuonna 1928. Meijeriä on ollut rakentamassa mm. maanviljelijä Martti Eskola, joka on rakentanut muitakin rakennuksia ympäri maakuntaa. Eskola toimi osuusmeijerin johtotehtävissä 30 vuotta. Meijeri suunniteltiin alun perin yksikerroksiseksi, mutta tiilirunkoisen alakerran päälle rakennettiin hirsirunkoinen asuinkerros. Valmistuessaan meijeriä pidettiin Ruoveden rumimpana rakennuksena. Rakennuksen katossa julkisivun puolella on ollut kaksi kulmikasta kattoikkunaa, joissa oli puolipyöreät lasit. Kattoikkunat on poistettu. Nykyisin järven puoleisessa katon lappeessa on kolme valoaukkoa.

Kirkonkylän osuusmeijeri toimi itsenäisenä 30 vuotta. Vuonna 1956 se liittyi Pohjois-Hämeen Osuusmeijeriin ja toiminta loppui vuonna 1975. Seuraavana vuonna meijerin entinen isännöitsijä Leo Salonen osti sen ja perusti alakertaan kolme vuotta toimineen pesulan. Myöhemmin alakerta oli vuokrattuna ammattikoululle kuuden vuoden ajan. Laivarannantien puoleisessa päädyssä on meijerin aikana ollut tavaran vastaanottosilta. Tuolloin ovet olivat nykyisiä kapeammat, mutta niitä suurennettiin ammattikoulun toiminta-aikana. Pesulan jälkeen Salonen piti autoliikettä, joka toimi vuosina 1983-86.

Meijerin työntekijät asuivat rakennuksen yläkerrassa. Huonetiloja on muuteltu, yhdistelemällä on saatu lisää tilaa. Koko rakennuksessa on 5+1 asuntoa, ylimpään kerrokseen tehtiin 1960-luvulla kaksi asuntoa. Meijerin lopetettua toimintansa yläkerrassa on koko ajan ollut vuokralaisia.

Meijerirakennuksen kylkeen rakennettiin yksikerroksinen lisäosa vuonna 1956. Siinä toimi meijerin juustokellari, joka muutettiin asumiskäyttöön noin vuonna 1998. Asuintilan erikoisuutena on Arabian valmistama kaakeliuuni, joka on peräisin Helsingistä Kansallispankin pääkonttorista. Tiiliä kyseltiin aikanaan myös Pyyntikilän pappilaan.

Rakennuksessa on yksikerroksinen, kuusikulmainen umpikuisti. Ulko-oven yläpuolella on kuusikulmainen koristeikkuna. Rakennuksen ikkunoita on muutettu. Alun perin ikkunat olivat alakerrassa 9- ja yläkerrassa 6-ruutuaisia. Päätykolmioissa oli puolipyöreät koristeikkunat. Katossa oli kaksi kulmikasta koristeikkunaa. Nykyisin alakerran leveiden ikkunoiden keskellä on pystypuu ja alaosassa poikkipuu. Yläkerran ikkunoiden keskellä on pystypuut. Päätykolmioiden ikkunat ovat suorakaiteen muotoiset ja

katon koristeikkunat on poistettu. Rakennuksen pohjoispuolella kaksikerroksiseen runkoon liittyy yksi-kerroksinen satulakattoinen osa, jonka takana on korkea tiilipiippu.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruoveden vierasvenesatamaan johtavan tien varrella. Läheisyydessä ovat kirkko ja Ritoniemen rakennusryhmä. Meijerin takana on vuonna 1945 valmistunut ulkorakennus, jossa oli kellari, sauna, varasto ja puusuoja. Nykyisin rakennus on varastona, saunaa lämmitetään toisinaan kesäisin.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät. Rakennus on jatkossakin asumiskäytössä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se liittyy paikkakunnan maidonkäsittelyn historiaan.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

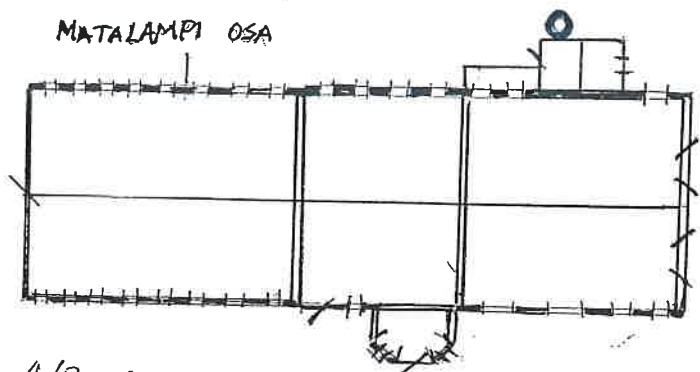
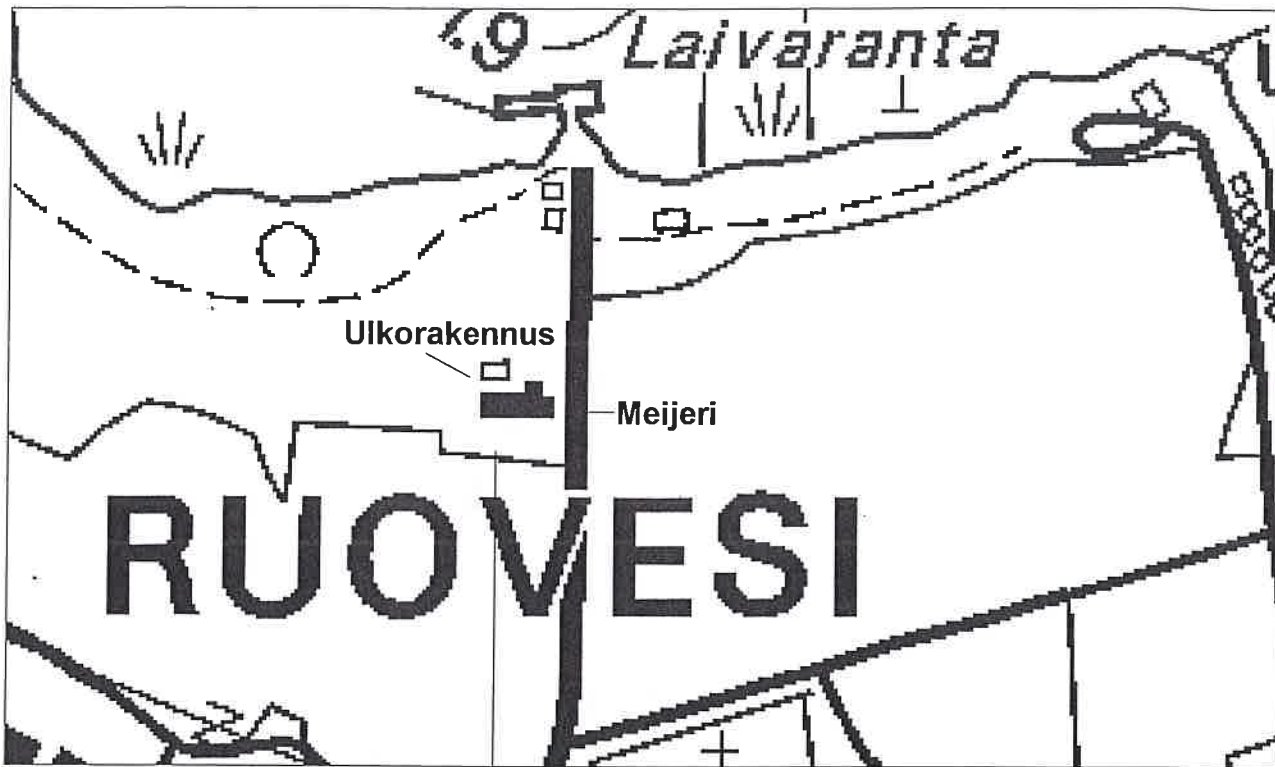
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Leo Salonen 10.5. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 10.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/MEIJERI

FILMI 4/2001

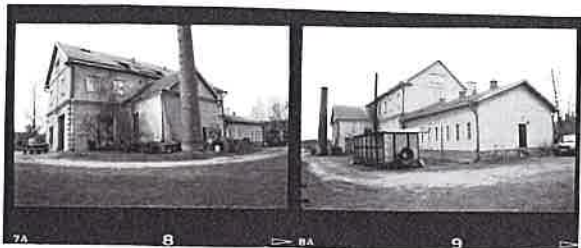

RAK. VANHEMPI OSA ETELÄSTÄ

KAAKKOSTA

ITÄPÄÄLTÄ

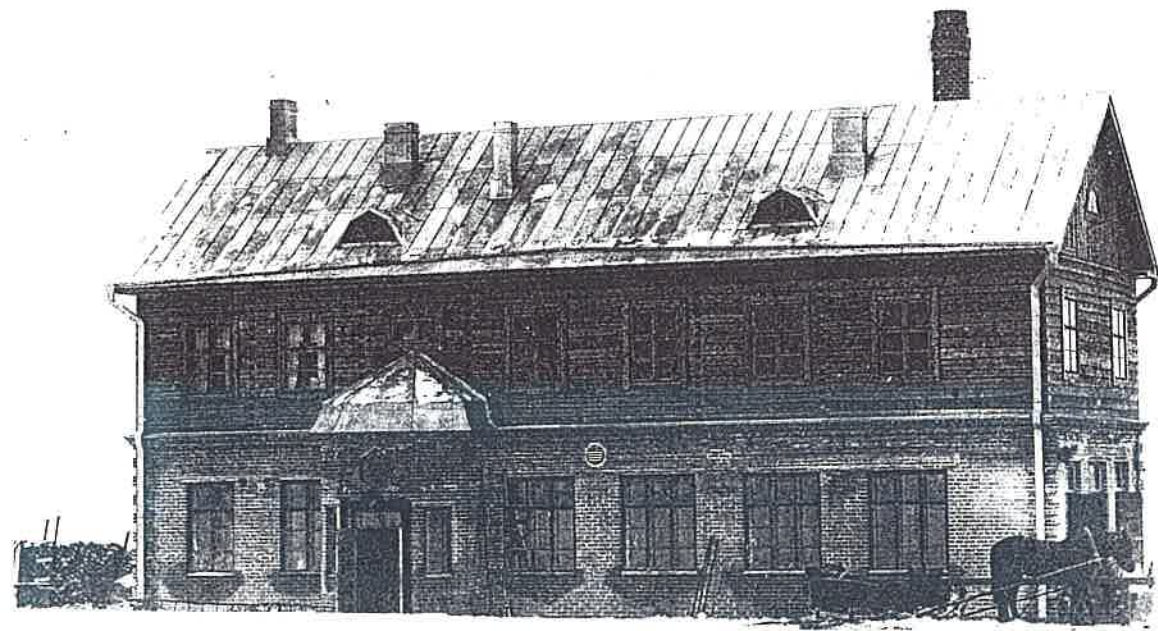

PÖYKÖJÄLKESTÄ

LUOTEESTA

KUISTI ETELÄSTÄ

MEIJERI ALKUPERÄISESSÄ ASUSSAAN.

Kohdeinventointi/Mäkirinta

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	MÄKIRINTA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:158
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 290, 6 876 010
8. Osoite	Ruovedentie 4, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Pentti Vesanen, Ulla-Maija Linnamäki

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	asumaton
Alkup.käyttö	asuinrakennus
Rak.aika	1900-1949?
Suunnittelija	
Kerrosluku	1+(1)
Perusta	betoni?
Runko	hirsi?
Kattomuoto	satula
Kate	tiili
Vuoraus	pysty peiterima
Ulkovärit	punainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on ollut Ritoniemen vuokramaata, se on lohkottu vuonna 1952. Samalla paikalla on aiemmin ollut värjäri Axin talo. Leppälän perhe on ostanut talon 1920-luvulla, jolloin tontti on lohkottu naapuritontista. Talossa on toiminut seppä Yrjö Vesanen, joka oli erikoistunut hevosten kengittämiseen.

Rakennus on valmistunut mahdollisesti vasta sodan jälkeen. Siinä on sekä 6-ruutuisia että sodan jälkeiselle ajalle tyypillisiä ikkunoita, joissa ei ole ruutujakoa. Yläkerrassa sekä kaakkois- että luoteispäädyssä on tällainen 1950-luvulle tyypillinen ikkuna. Räystäiden alla on matalat yksiruutuiset ikkunat. Sisäänkäynti on rakennuksen kaakkoispäädyssä. Yksi talon nurkista on jätetty ikään kuin avoimeksi pilarin varaan muodostaen avokuistin sisäänkäynnin eteen.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee kunnan halki luode-kaakko –suunnassa kulkevan harjun rinteessä. Pihapiirissä on lisäksi puurakenteinen satulakattoinen sauna sekä lautarakenteinen satulakattoinen vaja. Pihassa on kivillä reunustettuja pengerryksiä sekä puustoa. Piha on rapistunut ja hoitamaton.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Tontti kuuluu maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaaseen Kirstanharjun asuinalueeseen. 1900-luvun alkupuolella syntyneen, rakennuskannaltaan melko yhtenäisen aluekokonaisuuden maat on lunastettu Ritoniemen tilasta 1950-1970-lukujen aikana. Yksittäiset rakennukset ovat kohtalaisesti säilyneitä ja kertovat kokonaisuutena paikkakunnan asutushistoriasta.

- 15. Rakennushistoriallinen
- 16. Historiallinen
- 17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

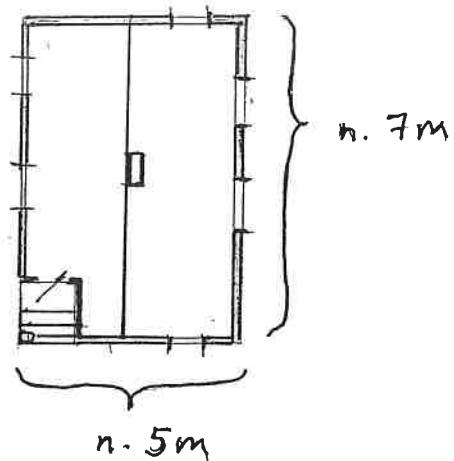
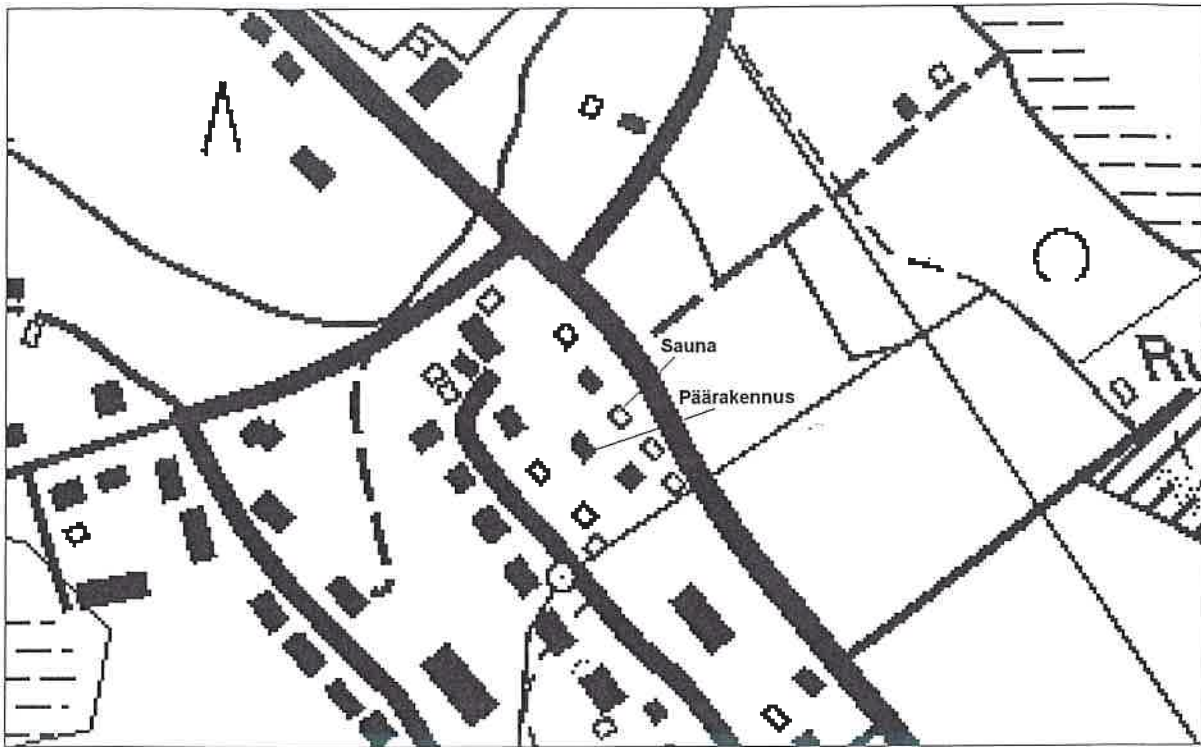
22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET
Mauno Takala 18.5. 2001

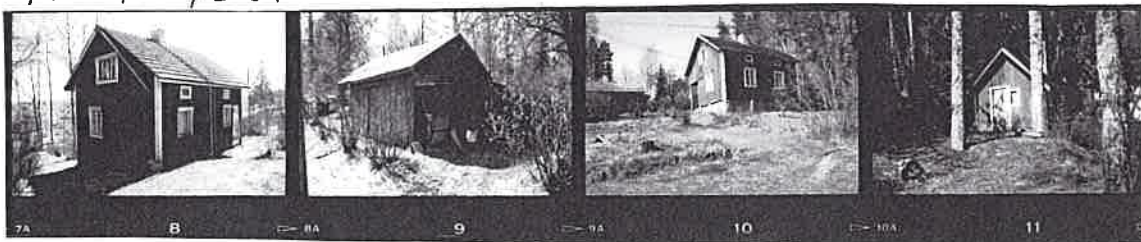
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/MÄKIRINTA

FILMI 1/2001

PÄÄRAK.
LUOTEESTA

VAJA KOILLISESTA

PÄÄRAK.
KAAKOSTA

SAUNA
KAAKOSTA

Kohdeinventointi/Männistö

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	MÄNNISTÖ
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:271
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	lohkotila
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 576, 6 875 662
8. Osoite	Ruovedentie 22, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Matti ja Terttu Oksanen, Ruovedentie 22, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	asuinrakennus	autotalli, varasto
Alkup.käyttö	asuinrakennus, räätälinliike	sauna, wc, liiteri
Rak.aika	1904 (1998)	1920-1939?
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	1
Perusta	lohkokivi	lohkokivi?
Runko	hirsi	
Kattomuoto	satula	satula
Kate	pelti	huopa
Vuoraus	vaaka avosaumoin, katon alapuolella	vaakalauta, pystylauta
	pysty peiterima	
Ulkovärit	kellanruskea	punainen + valkoinen
Kunto	hyvä	kohtalainen
Erityispiirteet	umpikuisti pihan puolella, kadun puolella avoveranta	

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on ollut Ritoniemen kantatilan vuokramaata. Se on vuokrattu vuonna 1905 räätäli Emil Pourulle. Hänen ja vaimonsa kuoleman jälkeen vuokra-aluetta hallitsivat näiden tyttäret Sirkka ja Aino Pouru. Tontti lohkottiin Ritoniemestä vuonna 1959.

Rakennus 1: Rakennusta on ulkoasunsa vuoksi toisinaan nimitetty Huvikummuksi. Talon on rakennuttanut vaallurimestari Emil Pouru, jonka räätälinliike on sijainnut nykyisen keittiön ja kodinhoitohuoneen tiloissa. Vaatturintoimensa ohella Pouru hoiti mm. kirkonisännän ja pankinjohtajan tehtäviä. Sota-aikana talossa on asunut karjalaisevakoita, myös Ruoveden yhteiskoulun oppilaita on ollut siellä kortteerissa. Vaatturimestarin jälkeen talossa asuivat hänen kaksi tytärtään, joilta nykyiset omistajat sen ostivat vuonna 1998. He teettivät taloon remontin ja ovat asuneet siinä vuodesta 1999.

Alakerrassa on kolme huonetta ja keittiö. Keittiö sijaisi aiemmin nykyisen aulan paikalla. Vanhan helian tilalle on tehty takka. Nykyinen kodinhoitohuone ja sauna on rakennettu yhden huoneen tilalle. Yläkerran portaiden paikkaa on vaihdettu, vanhojen tilalla on nykyisin wc. Yläkerta on ollut avoin ja täysin tyhjä. Siellä on ollut makuuhuoneita, kylpyhuone sekä vinttitilat. Nykyisin yläkerrassa on kolme makuuhuonetta, kylpyhuone ja wc.

Julkisivun puolella on poikkipääty, jossa on pilareiden varassa oleva avokuisti yläkerran alla. Kuistille johtavat rakennuksen seinän suuntaiset puukaiteiset kiviportaot. Pääovi oli aiemmin vakituisesti käytössä, mutta kulku on siirtynyt pihan puoleiseen kuistiin autojen käyttöön tulon myötä. Pihan puolella on satulakattoinen umpikuisti, jossa on 6-ruutuiset ikkunat ja pariovet. Portaot ovat kuistin sisäpuolella. Ulko-oven yläpuolella on neljään osaan jaettu matala ikkuna. Rakennuksen luoteispäädyssä on ovi, jonka yläpuolella on satulakattoinen katos. Ovelle johtavat rakennuksen päätyseinän suuntaiset puukaiteiset kiviportaot. Nykyiset omistajat ovat rakentaneet kaakkoispäätyyn yläkertaan puukaiteisen parvekkeen. Rakennus on aiemmin ollut väriltään vaaleanvihreä. Ikkunat ovat jugend-vaikutteiset tikkunat, joiden yläosa on jaettu kolmeen pienempään ruutuun. Vuorilaudat ovat koristeelliset.

Rakennus 2: Ulkorakennus on rakennettu todennäköisesti 1920- tai 1930-luvulla. Siinä on ollut sauna, ulko-wc, liiteri ja autotalli. Nykyisin rakennus on autotallina ja varastokäytössä. Saunan puoleinen pääty on vuorattu tiheällä vaakavuorauksella. Tallin päädyssä on tiheä pystyvuoraus.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee kirkonkylää luode-kaakko –suunnassa halkovalla harjulla ja laskee Ruovedentietä kohden. Tontilla on päärakennuksen ja ulkorakennuksen lisäksi lohkokivirakenteinen maakellari, jossa on laakea huopakatteinen satulakatto sekä pieni vaja, jonka tilalla on aiemmin sijainnut navetta. Päärakennuksen pohjoispäädyssä sekä julkisivun puolella on marjapensaita, puita ja istutuksia. Piha on hoidettu.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Talo on myynnissä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Jugend-vaikutteisella rakennuksella on myös maisemallista merkitystä osana harjumaiseman asutusta.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Matti ja Terttu Oksanen 8.5. 2001

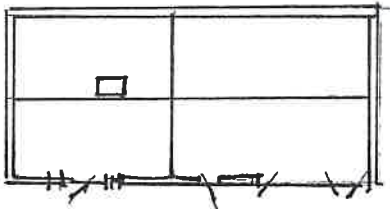
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

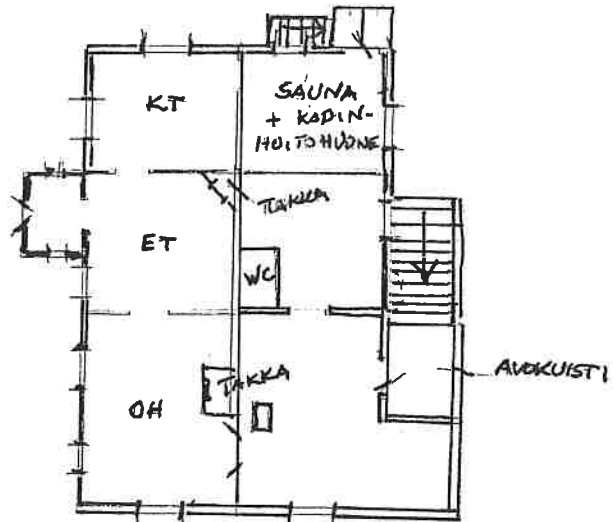
RUOVESI/RITONIEMI/MÄNNISTÖ

RAKENNUS 2:

RAKENNUS 1:

FILMI 2/2001

Kohdeinventointi/Mäntyrintne

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	MÄNTYRINNE
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:377
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 264, 6 875 995
8. Osoite	Kirstantie 12, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Anne Saranen, Ruovedentie 13 as 6, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2	3
Nyk.käyttö	loma-asunto		
Alkup.käyttö	asuinrakennus	ulkorakennus, sauna	ulkorakennus
Rak.aika	1920-1939?		
Suunnittelija			
Kerroslukku	1½	1	1
Perusta	nurkkakivet + betoni	betoni	nurkkakivet + betoni
Runko	hirsi?	lauta	lauta?
Kattomuoto	satula	satula	satula
Kate	pelti	huopa	huopa
Vuoraus	pysty peiterima	pystylauta	vaakalauta
Ulkovärit	keltainen + vihreä		keltainen
Kunto	kohtalainen	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	pulpettikattoinen kuisti. Rakennuksen kadun puoleisessa päädyssä 9-ruutuinen ikkuna	takana pulpettikattoinen lisäosa	

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on ollut Ritoniemen vuokramaata ja se on lohkottu vuonna 1966. Talon on omistanut Saarisen perhe, jonka isäntä työskenteli puhelinyhtiöllä, emäntä Vilenin leipomossa.

Rakennus 1: Talon luoteispuolella on yksikerroksinen pulpettikattoinen umpikuisti. Ulko-oven edessä on puuportaat ja maassa luonnonkivilaattoja. Rakennuksessa on todennäköisesti tupa ja kamari. Ikkunat ovat 6-ruutuisia, lounaispäädyssä on 9-ruutuinen ikkuna.

Rakennus 2: Pihan puolella rakennuksen satulakatto jatkuu noin puolen rakennuksen mitalta siten, että se muodostaa osittaisen avokatoksen ulko-oven päälle. Rakennuksen luoteispuolella on pulpettikattoinen lisäosa, mahdollisesti puuvaja.

Rakennus 3: Ulkorakennuksessa on ovi sekä kaakkoispäädyssä että lounaan puoleisella pitkällä seinällä. Ikkunat ovat pieniä ja neliön muotoisia.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee kunnan läpi luode-kaakko -suunnassa kulkevan harjun rinteellä Kirstantien varressa. Piha on hoidettu, siellä on puita, pensaita, kukkaistutuksia sekä mansikkamaa.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kesäkäytössä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Tontti kuuluu maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaaseen Kirstanharjun asuinalueeseen. 1900-luvun alkupuolella syntyneen, rakennuskannaltaan melko yhtenäisen aluekokonaisuuden maat on lunastettu Ritoniemen tilasta 1950-1970-lukujen aikana. Yksittäiset rakennukset ovat kohtalaisesti säilyneitä ja kertovat kokonaisuutena paikkakunnan asutushistoriasta.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO**19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS**

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

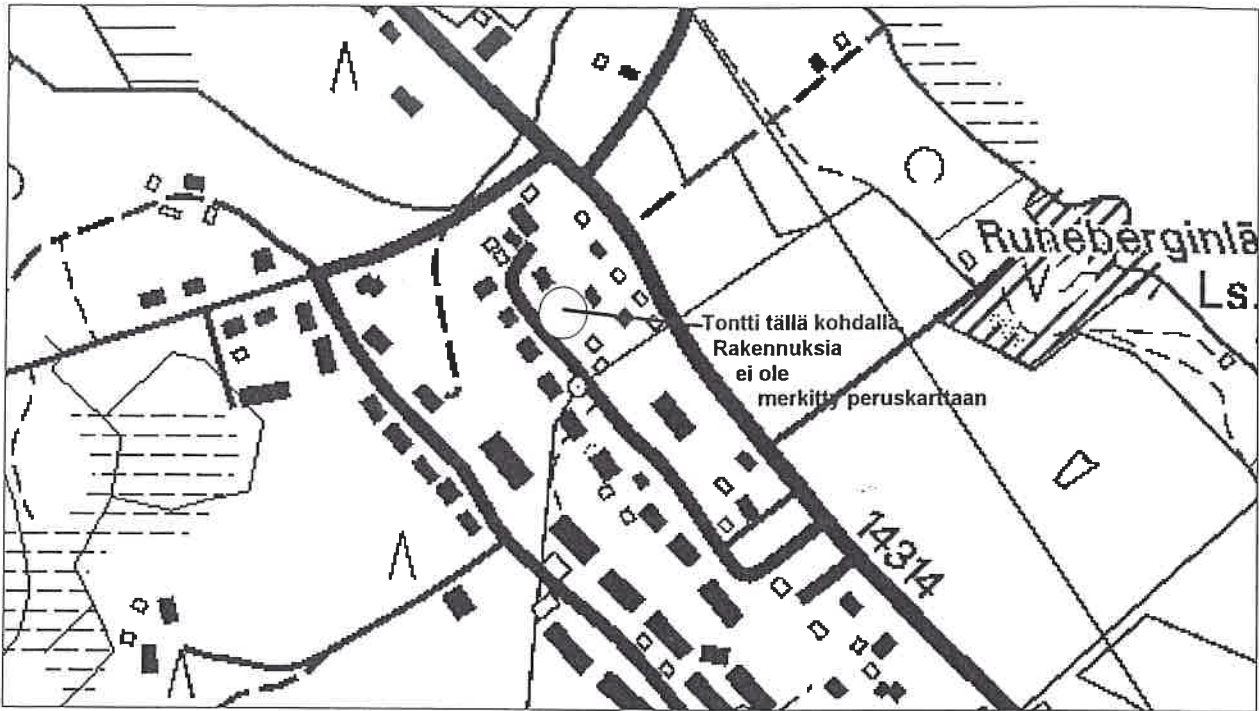
21. VALOKUVAT**22. LÄHTEET****23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET**

Mauno Takala 18.5. 2001

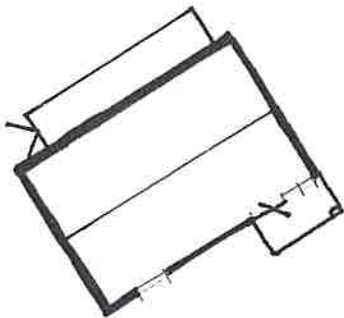
24. LIITTEET**25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys**

Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/MÄNTYRINNE

RAKENNUS 2

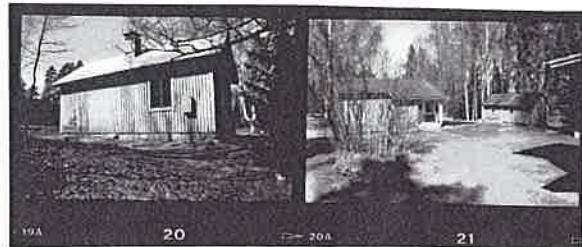

RAKENNUS 3

FILMI 1/2001

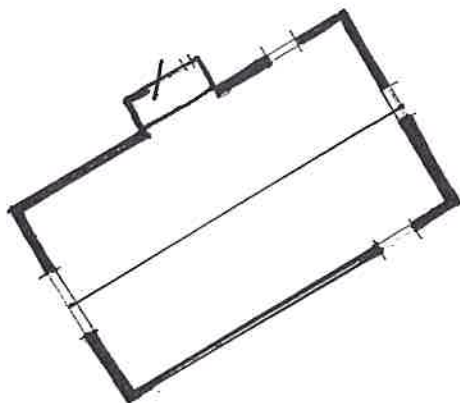

PÄÄRAK. LUOTEESTA

PÄÄRAK. KAAKOSTA

VAS. ULKORAK, JOSSA SAUNA
OIK. ULKORAK, LOUNAUSTA

RAKENNUS 1

Kohdeinventointi/Nurmela

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	NURMELA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:6
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 740, 6 875 490
8. Osoite	Ruovedentie, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	kunnan toimistotila
Alkup.käyttö	kunnanlääkärin asunto
Rak.aika	n1900
Suunnittelija	
Kerroslukku	1½
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula, poikkipääty, jonka lappeat aumattu
Kate	tiili
Vuoraus	vaakalaudoitus
Ulkovärit	keltainen (öljymaali)
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Nurmelan kiinteistö on murrettu Ritoniemen tilasta, lainhuuto on tehty vuonna 1915. Rakennus on valmistunut luultavasti 1800- ja 1900 lukujen vaihtocossa. Vuonna 1913 siitä tuli kunnanlääkärin virka-asunto, nykyisin siinä toimii kunnan toimistoja.

Rakennuksessa on kaksi ylälappeestaan aumattua poikkipäätyä, toinen rakennuksen luoteispäädyssä ja toinen pitkän lounaissivustan keskiosassa. Keskiosan poikkipäädyssä on kuisti, joka on laidoistaan umpinainen ja keskiosastaan avoin. Kuistin molemmissa laidoissa on ulko-ovi. Rakennus on vuorattu siten, että ylä- ja alaosassa on vaakalauta, keskiosassa pystylauta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kirkonkylän kulttuurimaisemassa maisemallisesti ja taajamakuvallisesti merkittäväällä paikalla kunnantalon luoteispuolella lähellä Ruovedentien ja Kuruntien risteystä.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät. Kirkonkylän osayleiskaavaluonnoksessa merkitty sr-2 -kohde, joka kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas rakennuskohde. Ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se on Ritoniemen kantatilasta murrettu, maisemallista merkitystä omaava rakennus.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

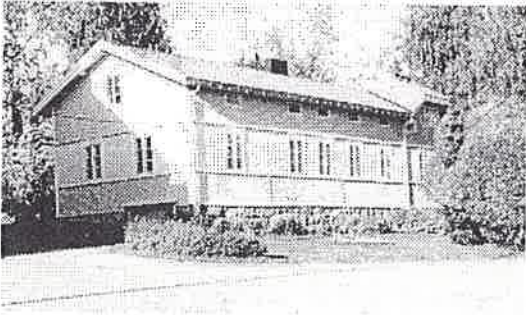
Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

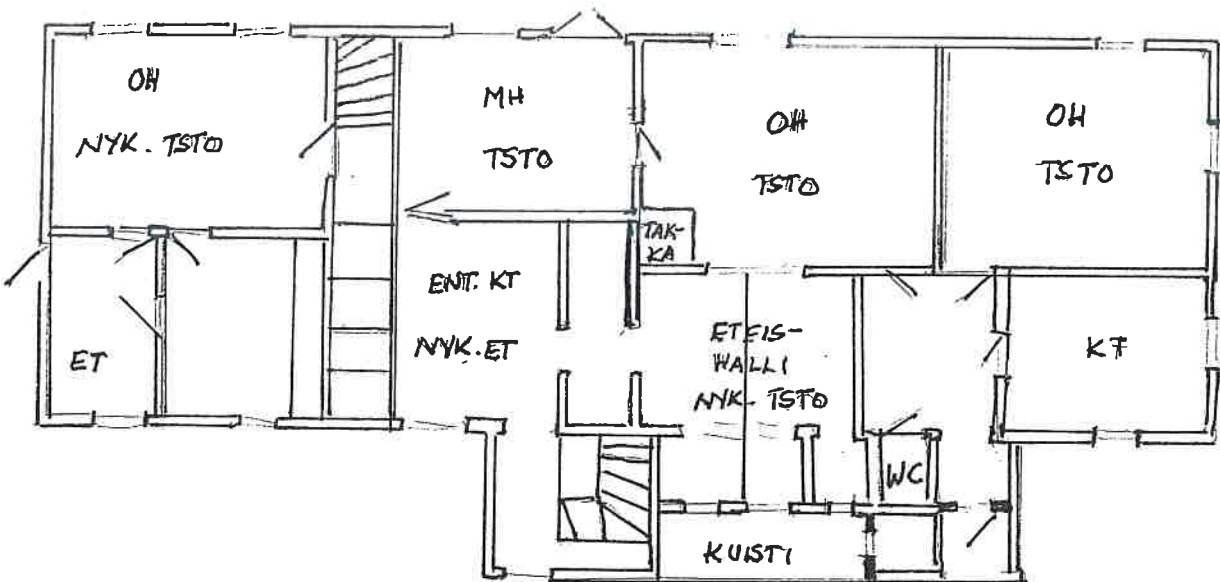
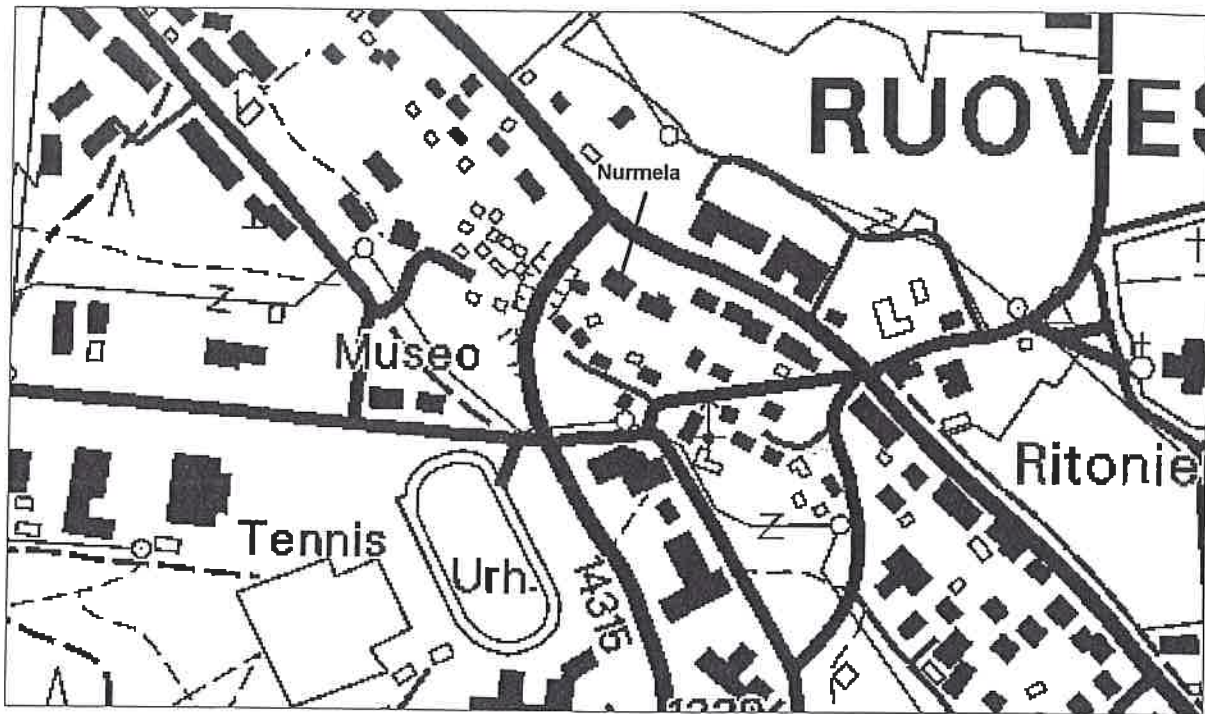
Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET**24. LIITTEET****25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys**

Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/NURMELA

FILMI 3/2001

PAK. KAAKOISTA

LOUNAASTA

Kohdeinventointi/Pirttikangas

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	PIRTTIKANGAS
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:272
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 920, 6 875 320
8. Osoite	Pirkantie 3, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Mikko Hyödynmaa, Pirkantie 3, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	asuinrakennus	
Alkup.käyttö	asuinrakennus	ulkorakennus
Rak.aika	1900-1929?	1900-1929?
Suunnittelija		
Kerrosluku	(1)+2	(1)+1
Perusta	lohkokivi	betoni, harkkotiili?
Runko	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula, aumattu poikkipäätty	satula
Kate	huopa	pelti
Vuoraus	pysty peiterima	vaaka
Ulkovärit	vaalea	punainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	2-kerroksinen umpikuisti	
Rakennus n:o	3	4
Nyk.käyttö		pyöräkorjaamo
Alkup.käyttö	ulkorakennus	paja
Rak.aika	1900-1929?	1900-1929?
Suunnittelija		
Kerrosluku	1	1
Perusta	luonnonkivi	betoni
Runko	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula	satula
Kate	pelti	pelti
Vuoraus	pysty peiterima	
Ulkovärit	punainen	
Kunto	kohtalainen	hyvä
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Pirttikangas oli Ritoniemen kantatilan vuokramaata. Se oli vuokrattu kolmella eri vuokrakirjalla (1907, 1912, 1924) seppä Vihtori Urtille. Tämän kuoleman jälkeen vuodesta 1938 vuokraoikeuden haltijana oli hänen leskensä Akraseena.

Rakennus 1: Rakennus on siirretty nykyiselle paikalleen muualta. Sen pitkällä kaakkoissivulla on kaksikerroksinen umpikuisti, jonka satulakaton ylälape on aumattu. Kuistissa on pariovet, joiden vieressä on 9-ruutuiset ikkunat. Kuistin yläkerrassa keskellä on vierekkäin kaksi pystysuuntaista kapeaa 8-ruutuista ikkunaa, joiden molemmilla puolilla 9-ruutuiset ikkunat. Sekä ylä- että alakerrassa on ikkunat myös kuistin sivuseinillä. Julkisivun puolella on satulakattoinen frontoni, jossa on yksi ikkuna. Rakennuksen kaakkoispäädyssä on pulpettikattoinen lisäosa, jossa on 16-ruutuinen ikkuna sekä lounaaseen aukeava ulko-ovi. Rakennuksen rungon ikkunat ovat t-mallisia. Yläkerrassa molemmilla pitkillä sivuilla räystäään alla on kaksi neljään osaan jaettua matalaa haukanikkunaa. Rakennus on vuorattu pysty-laudoituksella, päätykolmioissa pystylauta on alaosaa tiheämpää. Kaakkoispäädyn lisäosassa on tiheä vaakalauta.

Alakerrassa on neljä huonetta ja keittiö, yläkerrassa kaksi huonetta. Talon pohjoispäädyssä oli 1970-luvulle saakka Ruoveden nimismiespiirin putka. Se sijaitsi kamarissa, jonne oli elementeistä pystytetty kolme ahdasta koppia. Vaikka vanginkuljettajan tehtävä tarjottiin julkisesti haettavaksi 5-vuotiskausittain urakkapalkalla, se pysyi Urtin suvulla lähes 50 vuotta. Toimen otti vastaan seppä Vihtori Urtti 1920-luvun alussa ja sitä jatkoivat vävy Johan Hyödynmaa ja hänen jälkeensä Vihtorin poika Aaro Urtti. Putka siirtyi virastotalon alakertaan 1970-luvun taitteessa.

Rakennus 2: Rakennus sijaitsee alkuperäisellä paikallaan. Sen kaakkoispäädyssä on kaksi kerrosta, luoteispäädyssä on yksi kerros. Kaakkoispäädyn toinen kerros on samalla tasalla kuin luoteispääty, jonka perustus on nousevalla maalla. Koillisen puoleisella pitkällä sivulla kivijalassa on kaksi pariovea, matalassa päässä yksi pariovi. Koillisseinällä on kolme 9-ruutuista ikkunaa. Rakennuksen lounaissivun keskellä on pariovi, jonka edessä on loiva silta.

Rakennus 3: Rakennus sijaitsee alkuperäisellä paikallaan. Sen taustapuolella osin rakennuksen alla on maakellari.

Rakennus 4: Urtin ja Hyödynmaan pajat olivat alun perin vierekkäin päärakennuksen länsipuolella. Nykyisen omistajan vaari on ostanut Ritoniemen vanhan pajan, jossa toimi myöhemmin tämän poika. Rakennuksen vanhempi osa on 1800-luvulta, nykyisen pyöräkorjaamon pääty on ostettu muualta ja siirretty nykyiselle paikalleen 1920-luvulla. Pajassa oli maalattiat sekä hevosenkengityspaikka. Pyöräkorjaamo on toiminut vuodesta 1916. Paja on palanut viimeksi 1930-luvun alussa ja sitä on korjattu tilanteen mukaan. Viimeisin peruskorjaus on tehty vuonna 2000, yksi huone on vielä kesken. Pajan päätyvuorauksena on pelti, pitkällä sivuilla lasikuitulevyt?

Palokunnan ruiskuhuone rakennettiin vuonna 1910 seppä Johan Hyödynmaan pajan viereen. Avaimet olivat seppä Vihtori Urtilla. Urtti ja Hyödynmaa hoitivat kirkonkylän palokalustoa 35 vuoden ajan.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee Ruoveden kirkonkylässä kunnan halki luode-kaakko –suunnassa kulkevalla harjulla. Pirkantiehen rajoittuvan tontin julkisivun puolella on puutarha, jossa on marjapensaita. Pihan puolella on istutuksia. Kiinteistö muodostaa maisemallisen kokonaisuuden harjun rinteellä yhdessä lähistöllä sijaitsevien Pohjoisrinteen ja Uusikylän kiinteistöjen kanssa.

13. SÄILYMISEDELITYKSET

Päärakennus on tarkoitus purkaa homevaurioiden vuoksi. Rakennus on tehty routapenkan päälle ja se liikkuu vuodenaikojen mukaan. 1930- ja 1940-lukujen vaihteessa poikki sahatut nurkat leviävät.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Rakennuskokonaisuudella on maisemallista merkitystä osana 1900-luvun alkupuolella syntynyttä harjun rinteiden asutusta. Rakennukset ovat kohtalaisesti säilyneet alkuperäisessä asussaan. Kiinteistöön liittyy myös paikallis- ja taloushistoriallisia arvoja.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.
Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.
Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

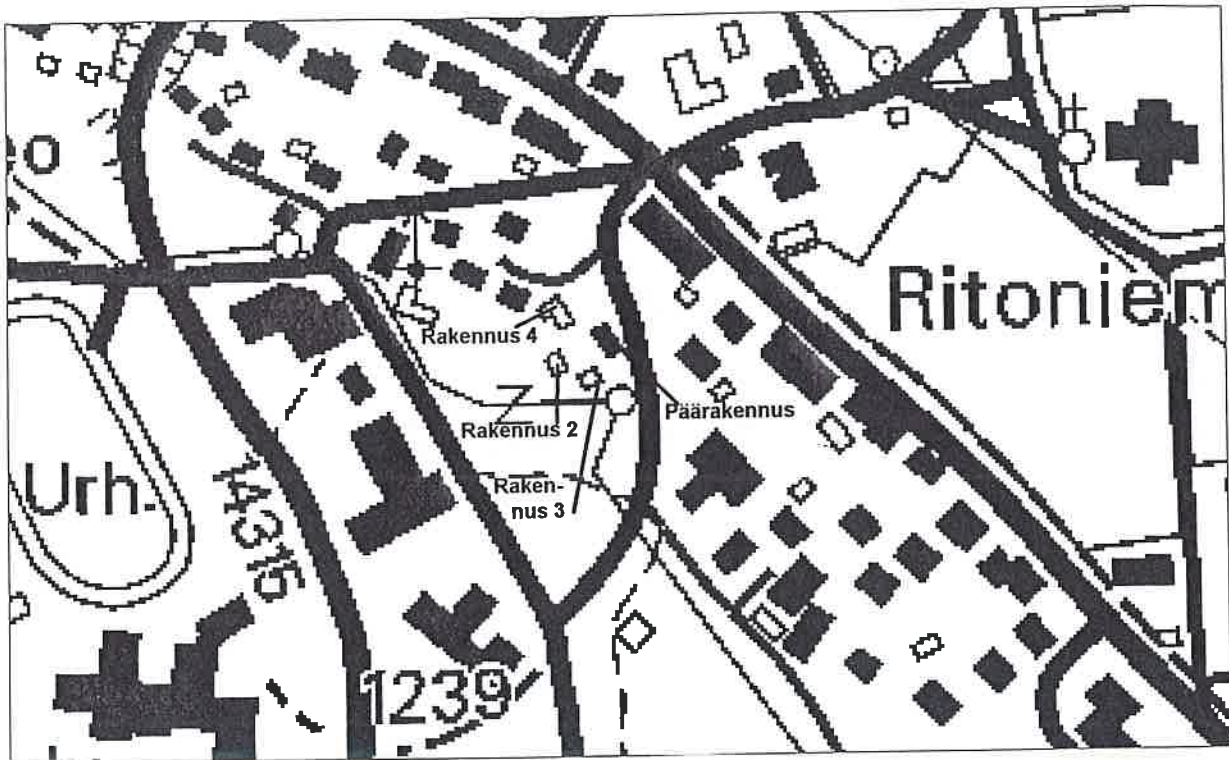
Mikko Hyödynmaa 9.5. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001

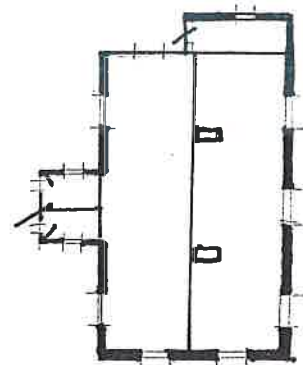
RUOVESI/RITONIEMI/PIRTTIKANGAS

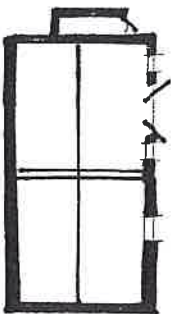
RAKENNUS 4:

RAKENNUS 1:

RAKENNUS 2:

RAKENNUS 3:

KÄYNTI MAKELLARIIN

FILMI 3/2061

RAK. 2
KOILLISESTA

RAK. 3.
LUOTEESTA

RAK. 4.
KAAKOSTA

PÄÄRAK.
LUOTEESTA

PÄÄRAK.
KAAKOSTA

PÄÄRAK.
LÖUNAISPAÄTY

Kohdeinventointi/Pitäjänmakasiini

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	PITÄJÄNMAKASIINI
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:309
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä/torialue
6. Kohdetyyppi	Yhteismaa, lainamakasiini
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 710, 6 875 600
8. Osoite	Ruovedentie 5, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk.käyttö	kulttuuritila
Alkup.käyttö	viljamakasiini
Rak.aika	1857?
Suunnittelija	
Kerrosluku	2
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	pysty peiterima
Ulkovärit	punamulta
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

1800-luvun keskivaiheilla käytiin Ruovedellä ankara kiista lainamakasiinin rakentamisesta. Riidan tuloksena Ritoniemen talo rakensi 1850-luvulla torppareilleen oman kivirakenteisen jyvästön. Pian tämän jälkeen valmistui hirsinen pitäjänmakasiini aivan Ritoniemen makasiinin viereen.

Molemmilla päätyseinillä on ovet, joissa on kolme lukkoa. Avaimet olivat Aholan, Kivistön ja Korpulan isäntien hallussa, joten sisään ei päässyt kovin nopeasti. Seinät ovat olleet kaksinkertaiset, sisäseinät on poistettu.

Itsenäisyysajan alusta lainajyvästöä hoitanut Ruoveden manttaalikunta vuokrasi makasiinirakennuksen Ruoveden Osuuskaupalle ja myi sen sille vuonna 1950. Rakennus oli Osuuskaupan varastona vuosina 1950-86. Tuona aikana siihen on tehty ikkunat. Sen jälkeen Ruoveden kunta osti ja kunnosti sen taidenäyttely- ja kulttuuritilaksi. Alakerrassa toimii kierrätyskeskus.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kirkonkylän kulttuurimaisemassa. Se on keskustaajamassa maisemallisesti keskeisellä paikalla kivimakasiinin vieressä. Toisella viereisellä tilalla vanha jugend-tyylinen omakotitalo Kaukola.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kirkonkylän rakennuskaavan torialueeksi merkityllä alueella, suojeltava rakennus (sr).

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se sijaitsee alkuperäisellä, maisemallisesti keskeisellä paikallaan.

15. Rakennushistoriallinen
 16. Historiallinen x
 17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO
 Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
 Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
 Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Lindqvist, Sven E. 1991: Ruovesi ennen ja nyt. Ruovesi-seura ry. Helsinki.
 Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.
 Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.
 Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.
 Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto. 25.11. 1996.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

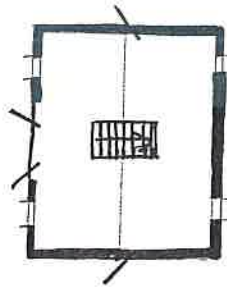
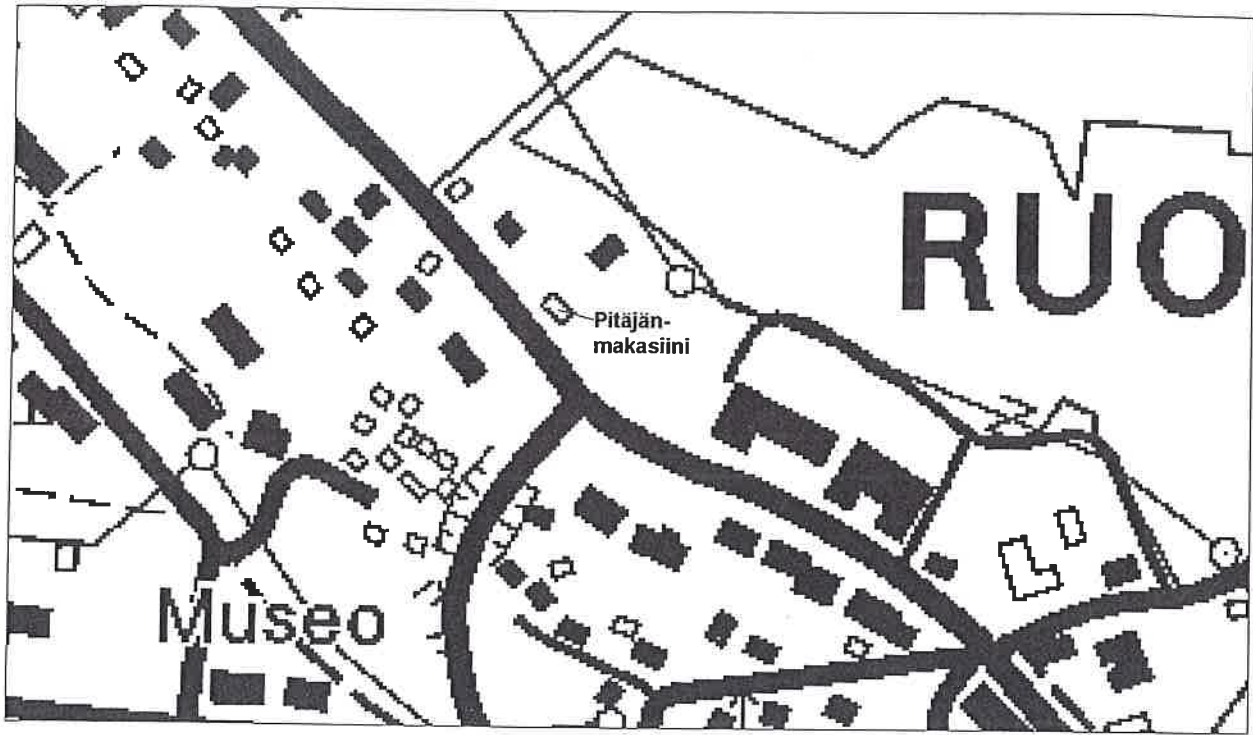
Tuomas Vinha 9.5. 2001

24. LIITTEET

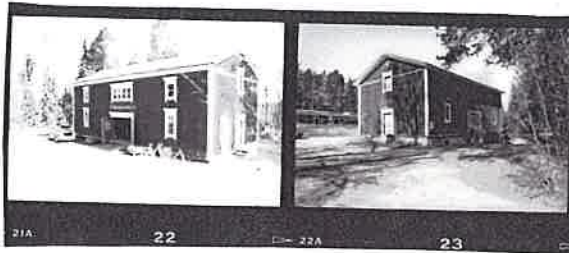
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001.

RUOVESI/RITONIEMI/PITÄJÄNMAKASIINI

FILMI 2/2007

LÖUNASTA

KAAKOSTA

Kohdeinventointi/Pohjoisrinne

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	POHJOISRINNE
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:374
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 870, 6 875 350
8. Osoite	Urhontie 3, 34600 Ruovesi URTINKUJA 3
9. Omistaja ja omistajan osoite	Erkki Pohjonen, Tainuskyläntie 396, 66350 Tainus JUSSI POHJONEN, UTUKANTIE 17, 34600 RUOVESI

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	asumaton	
Alkup.käyttö	asuinrakennus, parturinliike	ulkorakennus, sauna
Rak.aika	1920-1929?	1920-1949?
Suunnittelija		
Kerroslukku	2	1
Perusta	betoni	luonnonkivi
Runko	hirsi?	lauta?
Kattomuoto	taitekatto + poikkipääty	satula + pulpetti
Kate	huopa	huopa
Vuoraus	pystylauta, kuistissa vaakalauta	pystylauta
Ulkovärit	keltainen + valkoinen	punainen
Kunto	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	sisäänkäynti eteläpäädyssä, pulpettikattoinen avokuisti	

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: Rakennus sijaitsee entisellä Ritoniemen kantatilan vuokratontilla, joka on lohkottu vuonna 1966.

Talossa on ollut Erkki Pohjosen parturinliike, jota myöhemmin piti hänen tyttärensä Kerttu Pohjonen. Liike toimi mahdollisesti 1930-luvulta lähtien noin 1990-luvun puoliväliin, jolloin Kerttu Pohjonen kuoli. Liike sijaitsi sisäänkäynnistä katsoen oikealla kulmakamarissa, asuinhuoneet olivat peremmällä.

Rakennuksen pitkän koillissivun keskellä on rungon taitekattoon liittyvä, vastakkaisessa suunnassa oleva myöskin taitteinen katon osa. Ikkunat ovat 6-ruutuisia, yläkerran kaakkoispäädyssä on 9-ruutuinen ikkuna. Sekä yläkerran kaakkois- että luoteispäädyssä on lisäksi kaksi neliön muotoista valoaukkoa. Kaakkoispäädyssä on pulpettikattoinen, kahden pilarin varassa oleva puukaiteinen avokuisti. Portaat ovat betonia.

Rakennus 2: Rakennuksen luoteispäädyssä on todennäköisesti saunatilat, kaakkoispäädyssä on ollut varasto.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee Ruoveden keskustassa kunnan halki luode-kaakko –suunnassa kulkevan harjun laella. Päärakennuksen vieressä rinteeseen päin on kivillä vuorattua pengerrystä, joka on sammaloitunut. Piha on hieman rapistunut. Rakennus muodostaa harjun asutuksesta kertovan maisemallisen kokonaisuuden lähistöllä olevien Pirttikankaan ja Uusikylän kiinteistöjen kanssa.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Asumattomana huonot.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on maisemallisesti arvokas. Se on osa 1900-luvun alkupuolella syntynyttä kunnan läpi kulkevan harjun asutusta. Rakennus on säilynyt alkuperäisessä asussaan kohtalaisesti, mm. sen ikkunoita on muutettu.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVO

Maisemallisesti/historiallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste

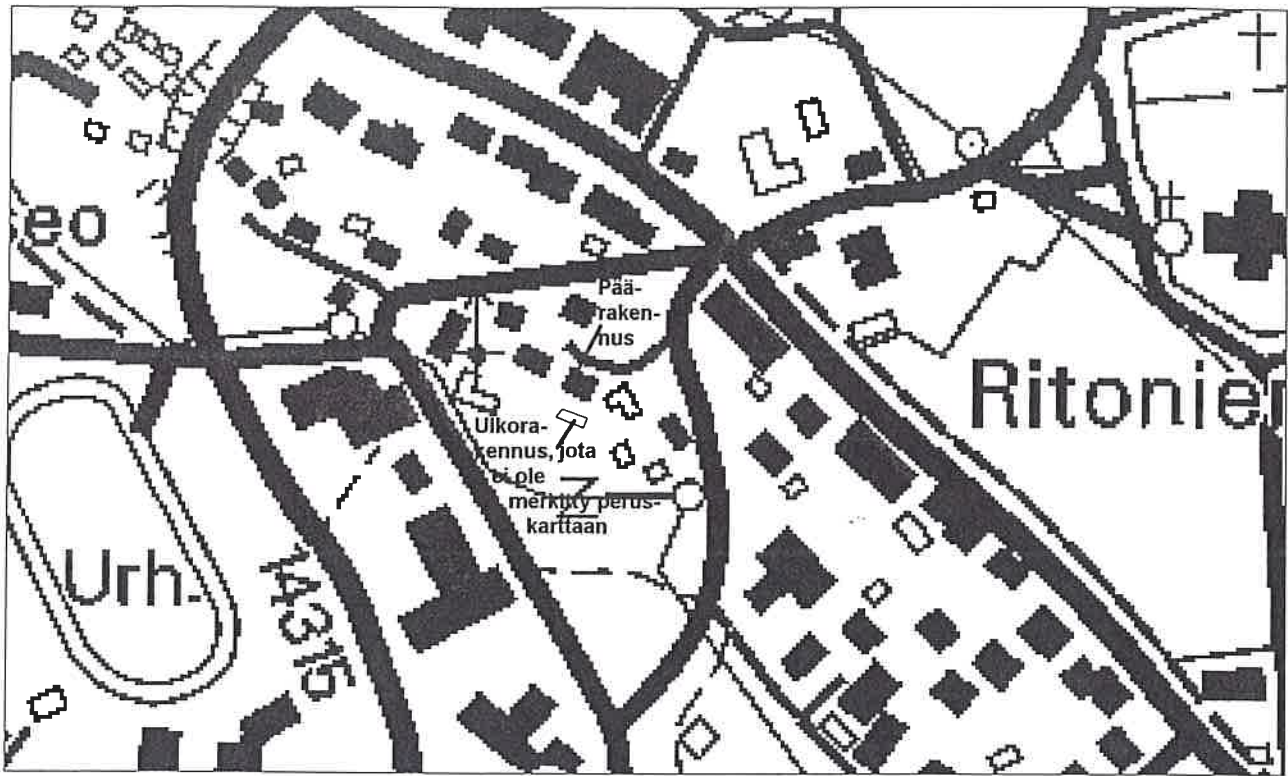
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Mauno Takala 18.5. 2001

24. LIITTEET**25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys**

Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001

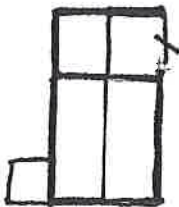
RUOVESI/RITONIEMI/POHJOISRINNE

RAKENNUS 1:

RAKENNUS 2:

FILMI 3/2007

PÄÄRAK. KAAKOSTA

ULKORAK. KAAKOSTA

PÄÄRAK. LOUNAASTA

PÄÄRAK. LUOTEESTA

Kohdeinventointi/Puupää

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	PUUPÄÄ
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:188
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	liike- ja asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 070, 6 875 280
8. Osoite	Ruovedentie 44, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Aarne ja Eeva Viljanmaa, Ruovedentie 44, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk.käyttö	liike- ja asuinrakennus
Alkup.käyttö	liike- ja asuinrakennus
Rak.aika	1900-1929?
Suunnittelija	
Kerrosluku	2
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi?
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	pysty peiterima
Ulkovärit	sininen + valkoinen
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Puupää on rakennettu Ritoniemen riihen paikalle. Riihen perustukset ovat talon alla edelleenkin. Puurakenteinen talo on rakennettu ennen siihen liittyvää tiilirakenteista hotellirakennusta, joka valmistui vuonna 1939. Ennen vuotta 1939 taksiautoilija Eetu Utukka piti Puupäässä matkustajakotia ja kahvilaa. Talossa on toiminut myös kellosepänliike Heinistö, joka aloitti toimintansa vuonna 1931.

Eetu Utukka myi Puupään Hannes Viljanmaalle rakentaessaan hotellirakennusta vuonna 1939. Hannes Viljanmaa oli muuttanut Ruovedelle vuonna 1929 ja perustanut samana vuonna Harakkalaan nahkurinliikkeen sekä jalkine- ja nahkatavaraverstaan. Myöhemmin hän ryhtyi myymään myös valmiita kenkiä sekä vuonna 1936 sekatavaraa ja tekstiilejä. Viljanmaan liikkeeseen kuului lisäksi leipomo. Vuonna 1946 Viljanmaa siirsi liiketoimensa kirkonkylään Utukalta ostamaansa rakennukseen, jota tuolloin suurennettiin. Takapihan puoleinen seinä tehtiin uudestaan, sillä sen kohdalla ollut kylpyhuone aiheutti seinään kosteusvaurioita. Alun perin Puupään yläkerrasta oli käynti hotelliin, mutta ovi muurattiin kiinni oston jälkeen. Tontti lohkottiin viereisestä Riihelän tontista Johannes Viljanmaalle vuonna 1952. Nykyisin Viljanmaan kaupassa toimii kolmas kauppiassukupolvi ja pääpaino on päivittäistavara-kaupassa.

Rakennus on kapeampi ja matalampi kuin siihen liittyvä kivirakenteinen hotelli. Rakennuksen taustapuolella sen runkoa vastaan ja kivipään luoteispäätyä vasten on pulpettikattoinen kaksikerroksinen vinkkeliosa. Rungon ja vinkkelin kulmauksessa on kaksi ulko-ovea ja niiden yläpuolella aumakattoinen katos.

Tontilla on lisäksi sodan jälkeen 1940-luvulla Hannes Viljanmaan rakennuttama makasiinirakennus, joka sijaitsee liikerakennuksen takapihalla sen lounaispuolella puolittain harjun rinteessä. Aiemmin samalla paikalla oli Ritoniemen kantatilan kellari- ja aittarakennus. Makasiinissa on toiminut leipomo noin 30 vuotta sitten.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruoveden kirkonkylän kulttuurimaisemassa pääkadun varrella. Lähistöllä ovat Ritoniemen rakennusryhmä, Osuuskaupan liikerakennus sekä kirkko ja sen ympäristön peltoaukeat. Pihan puolella kunnan läpi luode-kaakko –suunnassa kulkevan harjun rinteessä on makasiini, Puupää II.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät, liiketoiminta jatkuu.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

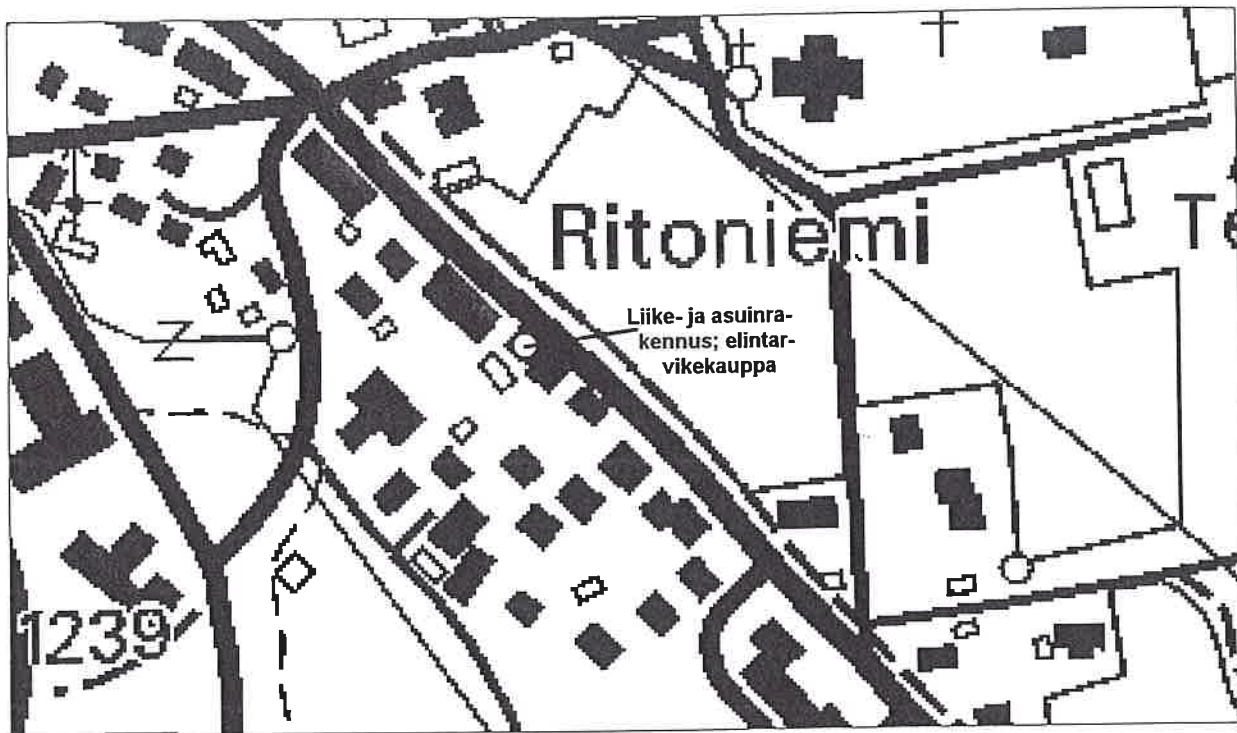
Aarne ja Eeva Viljanmaa 25.5. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 25.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/PUUPÄÄ

FILMI 19/2001

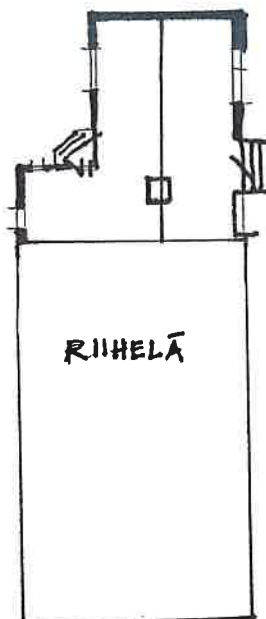

VAS. LIIKERAK.
OIK. MAKASIINI

MAKASIINI
LUOTEESTA

MAKASIINI
KAAKOSTA

FILMI 13/2001

LIIKERAK.
KOILLISESTA

SAMA LUOTEESTA

Kohdeinventointi/Riihelä

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	RIIHELÄ
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:189
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	liike- ja asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 080, 6 875 270
8. Osoite	Ruovedentie 44, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Kaisu Soiro, Katja Soiro, Netta Soiro, Aarne ja Eeva Viljanmaa, Ruovedentie 44, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	hotelli, asuinrakennus
Alkup.käyttö	hotelli, asuinrakennus
Rak.aika	1938-39
Suunnittelija	
Kerrosluku	(1)+3
Perusta	betoni
Runko	tiili
Kattomuoto	satula, kissanpenkit
Kate	pelti
Vuoraus	rappaus
Ulkovärit	vaalea
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Hotelli Ruoveden rakennus on Ruoveden kirkonkylän ensimmäinen tiilirakenteinen liiketalo. Sen on vuonna 1939 rakennuttanut taksiautoilija Eetu Utukka Ritoniemen kantatilasta edellisenä vuonna lohkotulle tontille. Tätä ennen hotelli toimi paikalla olleessa vanhassa puurakennuksessa, josta nykyisin on jäljellä Viljanmaan kauppana tunnettu osa, Puupää. Utukka myi Puupään vuonna 1946 Hannes Viljanmaalle, joka siirsi siihen Harakkalassa toimineen sekatarvakauppansa ja leipomonsa. Eetu Utukka piti hotellia vaimonsa Tyynen kanssa. Heidän jälkeensä toimintaa jatkoi heidän tyttärensä Liisa Kokkonen miehensä Sakarin kanssa vuosina 1972-1981. He pitivät hotellia ilman ravintolaa. Rakennus on siirtynyt nykyisille omistajille vuonna 1981 ja hotellin pito jatkuu ilman ravintolaa.

Poria keskuspaikkanaan pitäneen Lentorykmentti 3:n yksi hävittäjälaivue oli sijoitettuna Ruovedelle välirauhan aikana kevästä 1940 jatkosodan alkamiseen saakka. Laivueen vahvuus oli noin 150 miestä, joista osa oli majoitettu uuteen Ruovesi-hotelliin ja siihen liittyvän Puupään yläkertaan. Jatkosodan loppupuolella Helsingistä Ruovedelle evakuoituiden ilmavoimien sotavarustusosaston päällystö asui hotellissa syksyyn 1944 saakka. Talossa on myöhemmin toiminut mm. kenkäkauppa, kukka-kauppa ja kemikalio. Yläkerrassa on ollut vuokrattuna ompelijalle. Vuonna 1964 hotellin ravintolatiloina aloitti toimintansa Kantaravintoloiden ensimmäinen Ruoveden ravintola, sen jälkeen yksityinen du Chef sekä myöhemmin Tuohimuki.

Rakennuksen kellarikerroksessa on mm. sauna ja pesutilat. Katutasossa on oleskelutilat ja ruokailuhuone sekä hotellin toimisto- ja keittiötilat. Toisessa kerroksessa on kahdeksan hotellihuonetta sekä suihku- ja wc-tilat käytävällä. Ylimmässä kerroksessa on yksityisasunto. Julkisivun puolella on entinen pääsisäänkäynti, jonka yläpuolella on pulpettikattoinen katos. Nykyinen sisäänkäynti on rakennuksen kaakkoispäädyn ovesta, jonka yläpuolella myös on pulpettikattoinen katos. Lounaissivustalta pihan puolelta on kulku alimpaan kerrokseen sekä keittiöön. Toisessa kerroksessa on rautakaiteinen avo-parveke.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruoveden kirkonkylässä pääkadun varrella. Rakennuksesta aukeaa näkymä Ruoveden kirkolle ja sitä ympäröivään aukeaan peltomaisemaan. Pihan puolella on hiekkapiha sekä parkkipaikkoja. Tontti nousee pihan puolella kunnan läpi luode-kaakko –suunnassa kulkevan harjun rinteeseen.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät, liiketoiminta jatkuu.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se on säilynyt melko hyvin alkuperäisessä asussaan ja on tärkeä osa kirkonkylän taajamakuva.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

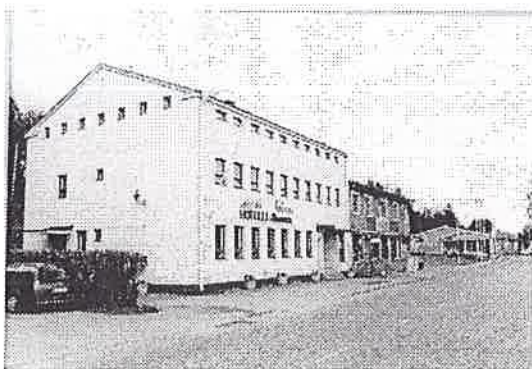
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.
Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

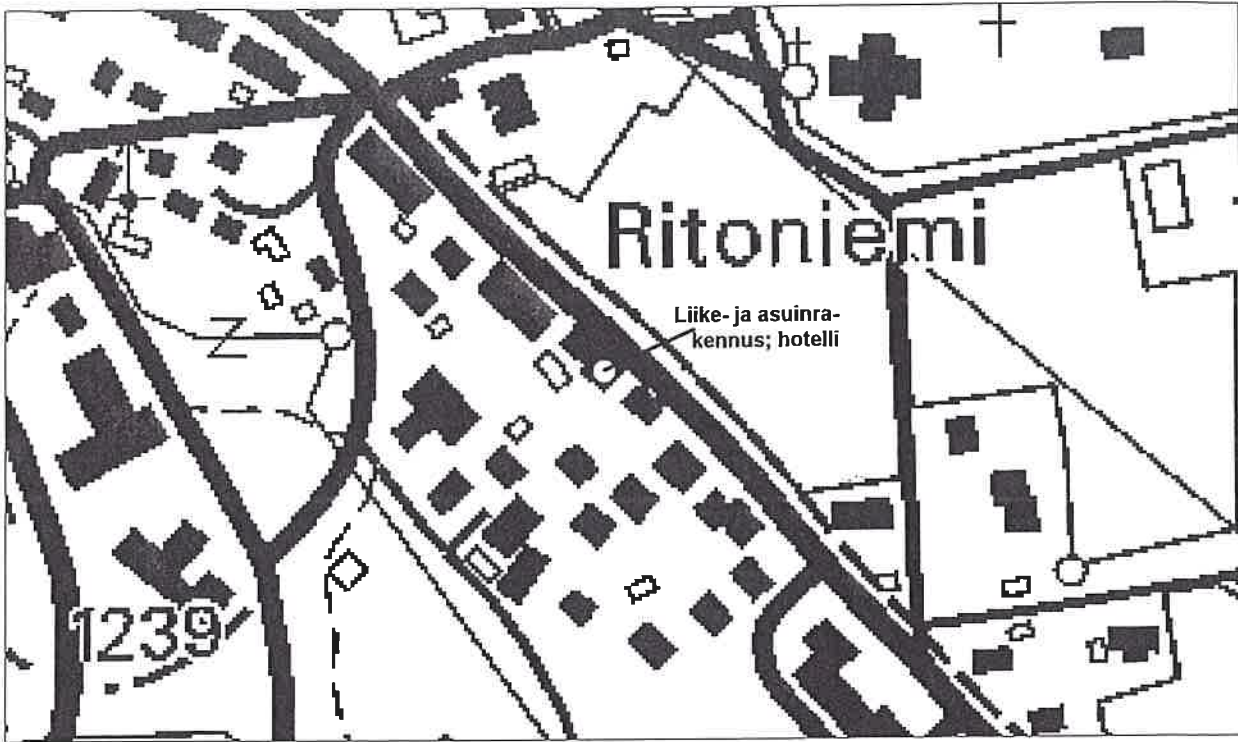
Kaisu Soiro 25.5. 2001

24. LIITTEET

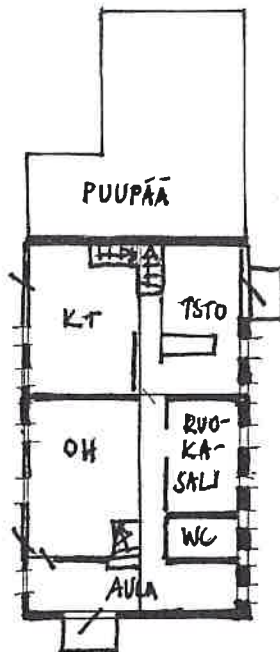
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 25.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/RIIHELÄ

FILMI 19/2001

SISÄKUVA
HOTELIHUONEESTA

FILMI 13/2007

KAAKOSTA

LOUNAASTA

Kohdeinventointi/Rintämäki

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	RINTAMÄKI
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:264
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 600, 6 875 610
8. Osoite	Mäkitie 4, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Pauli Jokinen, Sointulantie 5 as 1, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	
Alkup.käyttö	asuinrakennus
Rak.aika	1900-1920?
Suunnittelija	
Kerrosluku	1+(1)
Perusta	lohkokivipilarit + lauta
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	vaaka avosaumoin, yläkerrassa pysty helmipontti
Ulkovärit	vaaleankeltainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	umpikuisti, jossa suuret 9-ruutuiset ikkunat

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on Ritoniemen kantatilan entinen vuokratontti, joka vuonna 1920 vuokrattiin Herman Mäkiselle 20 vuodeksi. Vuokra-alueen haltijoina olivat Väinö ja Hilda Velanto. Hilda Velanto siirsi vuonna 1955 vuokraoikeuden tyttärelleen Taimi Hihkiölle. Tontti on lunastettu Ritoniemestä vuonna 1959.

Rakennuksessa on yksikerroksinen umpikuisti, jossa on 9-ruutuiset ikkunat. Rakennuksen rungon ikkunat ovat mukaillut t-ikkunat, alaosa jakautuu neljään ruutuun, yläosa neljään kapeaan ruutuun.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee kunnan poikki luode-kaakko –suunnassa kulkevan harjun rinteessä Ruovedentien varressa. Tontilla on päärakennuksen lisäksi puurakenteinen ulkorakennus sekä selvästi näitä nuorempi saunarakennus. Piha on hoitamaton.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Tontti on lohkottu Ritoniemen tilasta vuonna 1959 ja rakennuksella on merkitystä osana harjun maisemakuvaa.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

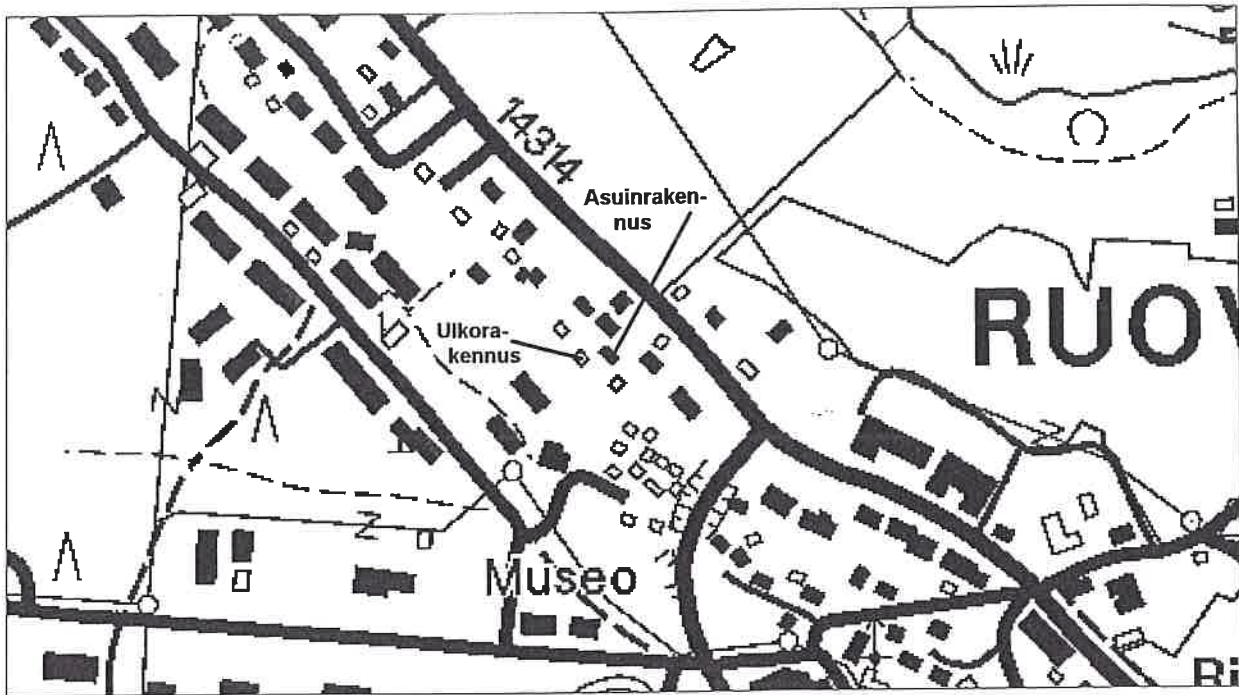
22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET
Mauno Takala 18.5. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/RINTAMÄKI

FILMI 2/2007

ASUINRAK. KAAKOSTA

Kohdeinventointi/Ritoniemi

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	RITONIEMI
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:899
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	kantatila
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 030, 6 875 410
8. Osoite	Laivarannantie 2, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ritoniemen tilayhtymä / Jaakko Heinonen

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2	3
Nyk.käyttö	loma-asunto	liike- ja asuinrakennus	varasto
Alkup.käyttö	asuinrakennus	työväen asunto	aitta, pakari
Rak.aika	1831? (1852, 1916)	1800-1899 (1916, 1939)	1906
Suunnittelija			
Kerrosluke	2, osittain 1	1, osittain 2	2
Perusta	lohkokivi	lohkokivi	lohkokivi
Runko	hirsi	hirsi	hirsi
Kattomuoto	poikkipääty	auma, mansardi	auma
Kate	tiili	huopa	tiili
Vuoraus	vaakalauta	hirsi	hirsi, vaakalauta
Ulkovärit	keltainen	punamulta	punamulta
Kunto	hyvä	kohtalainen	hyvä
Erityispiirteet	koristeelliset vuorilaudat ikkunoissa ja ovissa		
Rakennus n:o	4	5	
Nyk.käyttö	käyttämätön	käyttämätön	
Alkup.käyttö	asuinrakennus	navetta	
Rak.aika	1900-1929?	1900	
Suunnittelija			
Kerrosluke	1½	1½	
Perusta	lohkokivi	lohkokivi	
Runko	hirsi	lohkokivi, tiili	
Kattomuoto	taitekatto, ylälape aumattu	satula	
Kate	huopa	tiili	
Vuoraus	pysty peiterima, kuistissa vaakalauta	lohkokivi, pysty peiterima	
Ulkovärit	punamulta	luonnonkivi	
Kunto	kohtalainen	kohtalainen	
Erityispiirteet	puhallettu ikkunalasi		

11. RAKENNUSHISTORIA

Ruoveden kirkonkylän keskustaajama muodostuu Ritoniemen maakirjakylästä, joka oli aikoinaan sama kuin Ritoniemen kantatila. Ritoniemi mainitaan kylänä 1560-luvulla pirkkalaisten erämaaluetteloidessa, myöhemmin se luettiin Lempäälän Innilän erämaa-alueisiin. 1600-luvulla Ritoniemen kantatilalla pidettiin käräjiä, 1720- ja 1730-luvuilla se toimi kievarina. 1620-luvun lopulla tai 1630-luvun alussa Ritoniemeen liitettiin sen vieressä sijainnut Lörpyksen talo, joka oli kuulunut Ruoveden ensimmäiselle kappalaiselle. Ritoniemi toimi nimismiehen virkatalona 1600-luvulla ja se oli pitkään Porin rykmentin sotilasvirkatalo. Tila paloi vuonna 1710, jolloin siellä oli 14 rakennusta. Vuonna 1731 Ritoniemen osti

perintötilaksi Juho Joosepinpoika, jonka hallussa tila oli vuoteen 1759. Myöhemmin tila on kuulunut mm. Frosterus-, Becker-, Lagerlöf- suvulle.

Vuonna 1825 tila myytiin Saarijärveltä Ruovedelle muuttaneelle kapteeni af Enehjelmille. Hänen mukanaan paikkakunnalle lasten kotiopettajaksi tuli J. L. Runeberg, joka viipyi Ritoniemessä noin puoli vuotta. Runeberg haastatteli Ritoniemessä Suomen sodan veteraani A. F. Pelanderia, jota on pidetty Vänrikki Stoolin tarinoiden nimihenkilönä. 1800-luvulla tila vaihtoi useasti omistajaa, se oli jonkin aikaa Palmroth-suvun omistuksessa ja vuosisadan puolivälissä sitä omisti talollinen Heikki Ritonieni. Vuonna 1874 sen osti maanviljelijä J. E. Häkkinen. Tilanomistaja K. R. Häkkisen (1878-1919) kuoltua tila siirtyi perikunnan haltuun pääosakkaanaan leski Maija Häkkinen. Tilayhtymän omistaman tilan hoitajina toimivat 1930-luvulta lähtien Antti ja Aili Häkkinen ainakin 1960-luvulle saakka.

Ruoveden varhaisimmat torpat perustettiin virkatalojen maille. Ensimmäisenä talonpoikaistalona sai Ritonieni torpan (Kirsta) vuonna 1751. Ritonien pinta-ala ennen torppien itsenäistymistä oli 900 hehtaaria. Vuoden 1918 maanvuokralain nojalla tai sitä ennen harjoitettua asumistoimintaa varten tilasta erotettiin 446 hehtaaria maata. Vuonna 1930 Ritonieni oli Ruoveden kuudenneksi suurin tila, 620 hehtaarin pinta-alasta 81 oli peltoa.

Rakennus 1: Puinen päärakennus on rakennettu luultavasti vuonna 1831 alun perin yksikerroksisena. Se oli satulakattoinen ja suoraviivainen lyhyt empiretalo, jota vuonna 1852 jatkettiin molempien päätyjen kaksikerroksisilla siipiosilla. Ilmeisesti myös siipiosien väliin jäävä koristeellinen, pulpettikattoinen avoveranta on tältä ajalta. Rakennuksessa on kymmenen huonetta. Molempien siipiosien länsipäädyssä on pariovi ja niiden vieressä vinoruuduin koristellut ikkunat. Päätykolmioiden alapuolella on pyöreät koristeikkunat. Rakennuksen ikkunat ovat 6-ruutuisia.

Ruoveden vuonna 1871 aloittanut ensimmäinen apteekki toimi Ritonien päänrakennuksen pohjoispäädyssä. Lääkkeet valmistettiin kartanon keittiössä, rohdokset kuivattiin ja säilytettiin kartanon vitillä. Apteekki toimi Ritoniemessä uuden valmistumiseen, vuoteen 1881 saakka.

Rakennus 2: Entisessä työväen asuinrakennuksessa on 13 huonetta. Rakennuksen länsipäädyssä on aumakattoinen, pohjakaavaltaan neliön muotoinen kaksikerroksinen rakennusosa. Sen länsipuolella on taitekattoinen ja puukaiteinen avokuisti. Neliönmallisen osan itäpuolella rakennus jatkuu yksikerroksisena ja siinä on ylälappeistaan aumattu taitekatto. Yksikerroksisen osan keskellä rakennuksen pitkällä eteläsivustalla on kaksikerroksinen aumakattoinen poikkipääty, jossa on vellikello. Taitekaton päädyssä sekä sen pohjoispuolella alalappeessa on yhteensä kolme pientä pulpettikatteista kattoikkunaa. Rakennuksen itäpäädyssä sekä sen pohjoissivustalla on yksikerroksinen aumakattoinen umpikuisti. Tuparakennus oli alun perin yksikerroksinen, se laajennettiin ja korotettiin osittain kaksikerroksiseksi vuonna 1916. Pärekatto korvattiin laatoilla ja osa kattoikkunoista poistettiin vuonna 1939. Rakennuksen pohjoissivustalla on J. L. Runebergin kunniaksi paljastettu muistolaatta.

Rakennus 3: Rakennus on valmistunut vuonna 1906 ja se sijaitsee samalla paikalla kuin 1900-luvun alussa purettu vanha aitta. Rakennuksessa oli mm. pakari ja mankeli kyläläistenkin käyttöön. Satulakaton ylälappeet on aumattu. Rakennuksen pitkällä pohjoissivustalla ovat aittojen ovet. Niiden edessä on puupilarein ja -kaitein varustettu avokuisti. Rakennuksen alaosa on hirsipinnalla, yläosassa on vaakalautoitus.

Rakennus 4: Talo on ollut todennäköisesti tilan työnjohtajan asunto. Siinä on taitekatto, jonka ylälappeet on aumattu. Rakennuksen pohjoissivustalla on yksikerroksinen aumakattoinen umpikuisti, jonka pariovi aukeaa länteen. Ikkunat ovat pieniruutuiset ja ne on tehty puhalletusta lasista. Länsipäädyssä kivijalassa on ovi kellariin. Rakennus on pystylaudoitettu, kuistissa on vaakalauta ja yläkerran päädyissä paanumainen vuoraus.

Rakennus 5: Navetta on rakennettu vuonna 1900 ja se korotettiin kaksikerroksiseksi vuosina 1945-46. Siinä oli navetta, talli ja sikala, myöhemmin se toimi kauppaliikkeiden varastona. Rakennus on L-kirjaimen muotoinen. Itä-länsi-suuntaisen siiven alempi kerros on lohkokiveä, etelä-pohjoinen -suuntaisen osan lohkokiveä ja tiiltä. Toinen kerros on tehty puusta ja se on pystylaudoitettu. Rakennuksen pitkällä länsisivustalla on satulakattoinen frontoni, jossa on ovi toiseen kerrokseen. Sinne johtaa lohkokivirakenteinen silta.

Olemassa olevien rakennusten lisäksi Ruoveden pääkadun varressa sijaitsi ns. Ritoniemen vanha rakennus, joka on purettu viimeistään 1970-luvun puolivälissä. Rakennuksessa pidettiin kuntakokouksia ja siinä toimi kunnallinen säästöpankki vuodesta 1878 lakkauttamiseensa vuoteen 1897 saakka. Kyläraitin itäpuolella suunnilleen kunnantaloa vastapäätä ovat sijainneet lisäksi Ritoniemen riihet ja haka eli ns. Hölperin haka, jossa pidettiin Ruoveden markkinoita vuodesta 1879 ensimmäisen maailmansodan vuosiin saakka. Ritoniemen talo rakennutti torppareilleen kivisen lainamakasiinin 1850-luvulla riihen pohjoispuolelle nykyisen Ruovedentien varteen.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tila sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kirkonkylän kulttuurimaisemassa sen rakennuskaava-alueen korttelissa 37, AL II. Navetta ja pienempi asuinrakennus sijaitsevat korttelissa 38, AL 1/2II. Kaikki rakennukset sijaitsevat Ruovedentien itäpuolella. Pihapiiriä rajaa vuodelta 1906 peräisin oleva kiviväli. Pihapiirin puusto on pääosin vanhaa, osin jo huonokuntoista lehtipuuta. Talon itäpuolella oleva laaja puutarha on villiytynyt lähes luonnontilaiseksi. Puutarhan reunassa kirkkotien varrella on iäkäs koivukuja. Tilan läheisyydessä ovat sen maille 1770-luvulla rakennettu kirkko sekä 1870-luvulla rakennettu kansakoulu. Pohjois- ja eteläpuolella avautuvat ainakin 1700-luvulta lähtien viljellyt peltoaukeat. Ruovedentien länsipuolella ovat kantatilasta lohkotulle maalle syntyneet kirkonkylän keskusta sekä harjun pienasutukset.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Rakennukset 1, 2 ja 3 ovat rakennuskaavassa suojeltuja. Rakennukset 4 ja 5 ovat kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuullisesti arvokkaita sr-2 -kohteita, joita ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on seudullisesti arvokas. Kantatilan pihapiiri on hyvin säilynyt ja siinä on vielä havaittavissa isojakokarttaankin merkitty jako mies- ja karjapihaan. Kantatilan rakennukset ovat vanhalla paikallaan ja ne ovat keskeinen osa kirkonkylän kulttuurimaisemaa. Rakennus 2:een liittyy henkilöhistoriallista arvoa, sillä J. L. Runeberg asui siellä yhden talven 1820-luvulla ja kerrotaan hänen saaneen vaikutteita Vänerin Stoolin tarinoihin sekä Lähteellä -runoon Ruovedellä vietetystä ajasta.

15. Rakennushistoriallinen	x
16. Historiallinen	x
17. Maisemallinen	x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

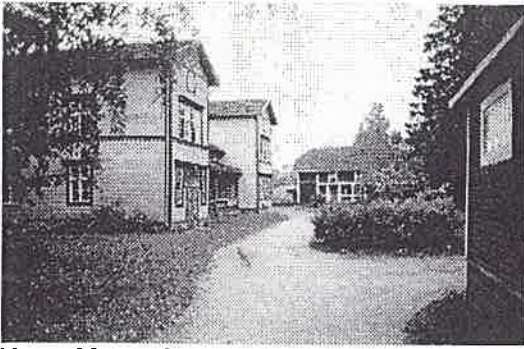
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ilveskoski, Pentti 1975: Ruovesi. Kirkonkylän kulttuurimaiseman säilyttäminen ja kehittäminen. Diplomityö, Ttkk 25.2. 1975.

Lindqvist, Sven E. 1991: Ruovesi ennen ja nyt. Ruovesi-Seura ry, Helsinki.

Mauranen, Erkki (toim.) 1995: Ruoveden menneisyyttä. Offset YM, Ruovesi.

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

Suomen maatilat II. Hämeen lääni. Werner Söderström Osakeyhtiön kirjapaino, Porvoo 1931.

Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. Kustannustuote Oy, Helsinki. Kirjapaino Oy Savo, Kuopio 1964.

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste.

Vanhan-Ruoveden historia I. Vanhan-Ruoveden historiatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1959.

Vanhan Ruoveden historia I:2. Liiteosa. Vanhan Ruoveden historiatoimikunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1990.

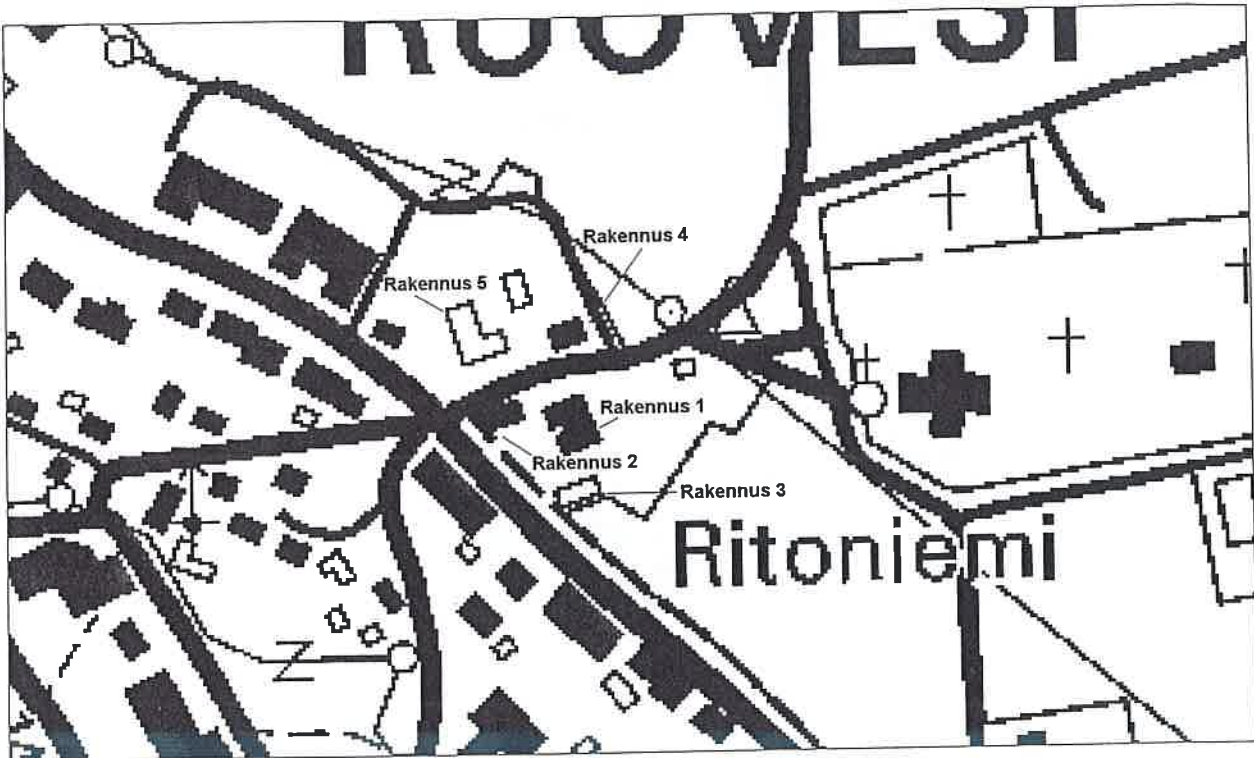
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

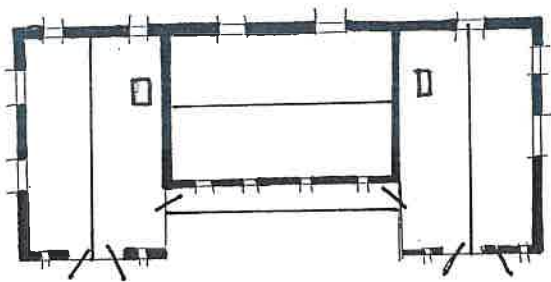
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 30.5. 2001

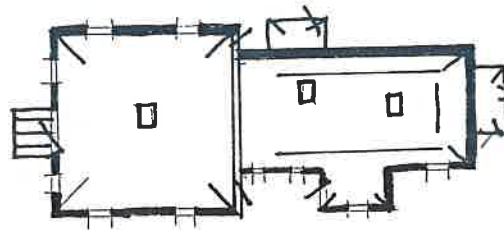
RUOVESI/RITONIEMI/RITONIEMI

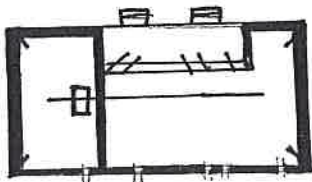
RAKENNUS 1:

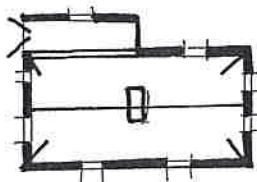
RAKENNUS 2:

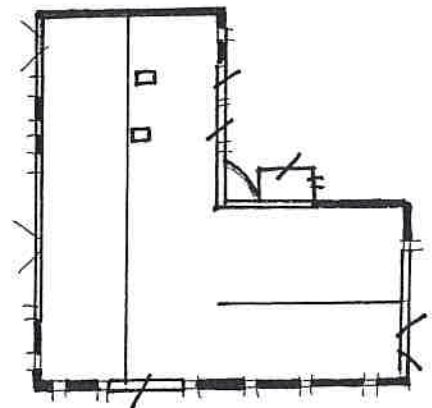
RAKENNUS 3:

RAKENNUS 4:

RAKENNUS 5:

FILMI 16/2001

PÄÄRAK.
LOUNAASTA

SAMA
LUOTTEESTA

SAMA
IDÄSTÄ

RAK. 2
LIIKE- JA ASUIN-
RAKENNUS
KAAKOSTA

SAMA
KOILLISESTA

RAK. 2
LUOTTEESTA

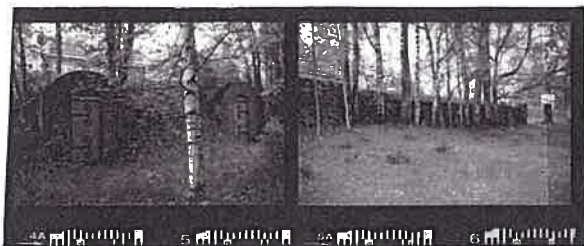

RAK. 2, ASUIN- JA
LIIKERAKENNUS
LOUNAASTA

RAK. 3, AITTA
JA PAKARI
LOUNAASTA

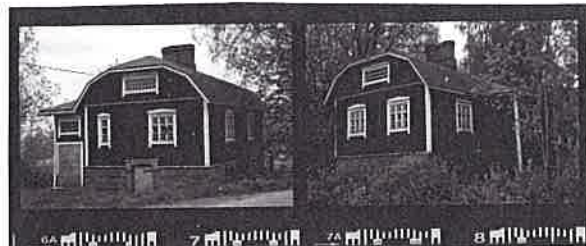
RAK. 3,
KOILLISESTA

FILMI 17/2001

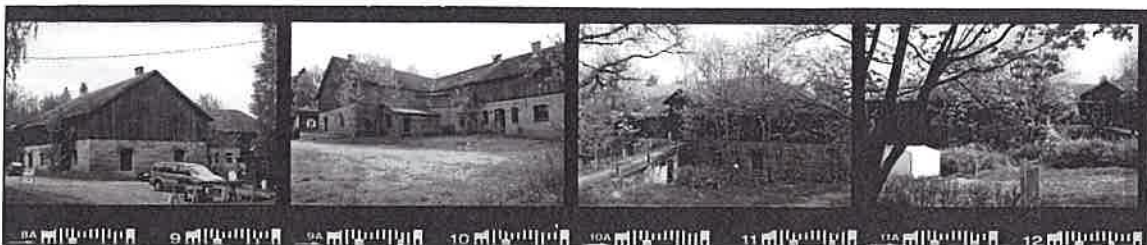
RUOVEDENTIEJEN
VARREN
KIVIMÄN
MAAKELLARIT

KIVIÄITÄÄ
RUOVEDENTIEJEN
VARRASSA

RAK. 4.
PALKOLLISTEN
ASUNTO
LOUNAASTA

SAMA
KOILLISESTA

RAK. 5.
NAVETTA
KAAKOSTA

SAMA
KOILLISESTA

SAMA
LOUNAASTA

SAMA
LUOTTEESTA

Kohdeinventointi/Siukola

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	SIUKOLA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:680
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 030, 6 875 220
8. Osoite	Päiväkodintie 3 b, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Pekka Siukola

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1
Nyk.käyttö	asuinrakennus
Alkup.käyttö	
Rak.aika	1900-1929?
Suunnittelija	
Kerrosluke	2
Perusta	betoni
Runko	hirsi?
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	vaakalauta, ylä- ja alaosa pystylauta
Ulkovärit	punainen + valkoinen
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	koristeelliset ikkunanpuitteet

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus on siirretty nykyiselle paikalleen Vehkakosken sahalta Pohjaslahdelta 1920-luvulla. Tontti oli Ritoniemen vuokramaata. Rakennus oli Ruoveden opettajayhdistyksen hallussa 1940-luvulta vuoteen 1975, se oli tarkoitettu opettajien eläkeasunnoksi. Tontti pysyi edelleen vuokratonttina, sillä yhdistys ei saanut lunastaa sitä. Vuonna 1975 rakennus siirtyi OAJ:n haltuun. Se myi talon nykyiselle omistajalle, toiselle Ruoveden Höylän omistajista.

Rakennuksessa on yksikerroksinen umpikuisti, jonka satulakatto liittyy rakennuksen rungon katteeseen. Kuistissa on kaksi ulko-ovea sekä yläosistaan ristikkokoristeiset ruutuikkunat. Myös rakennuksen muissa ruutuikkunoissa on ristikkokoristelua ja koristeellisesti veistetyt vuorilaudat. Julkisivun puolella rakennuksen koillissivustalla on satulakattoinen frontoni, johon liittyy puukaiteinen parveke.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruoveden keskustassa urheilutalon takana kunnan halki luode-kaakko –suunnassa kulkevan harjun laella. Lähiympäristössä omakoti- ja rivitaloja. Piha on hoidettu, pihapiirissä talon julkisivun ja puutarhan puolella on lisäksi yksikerroksinen satulakattoinen ulkorakennus.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

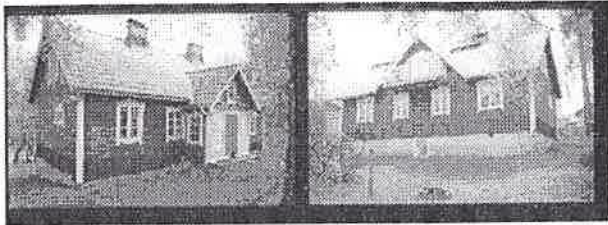
15. Rakennushistoriallinen
16. Historiallinen
17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

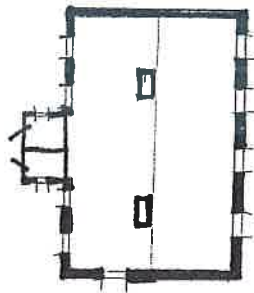
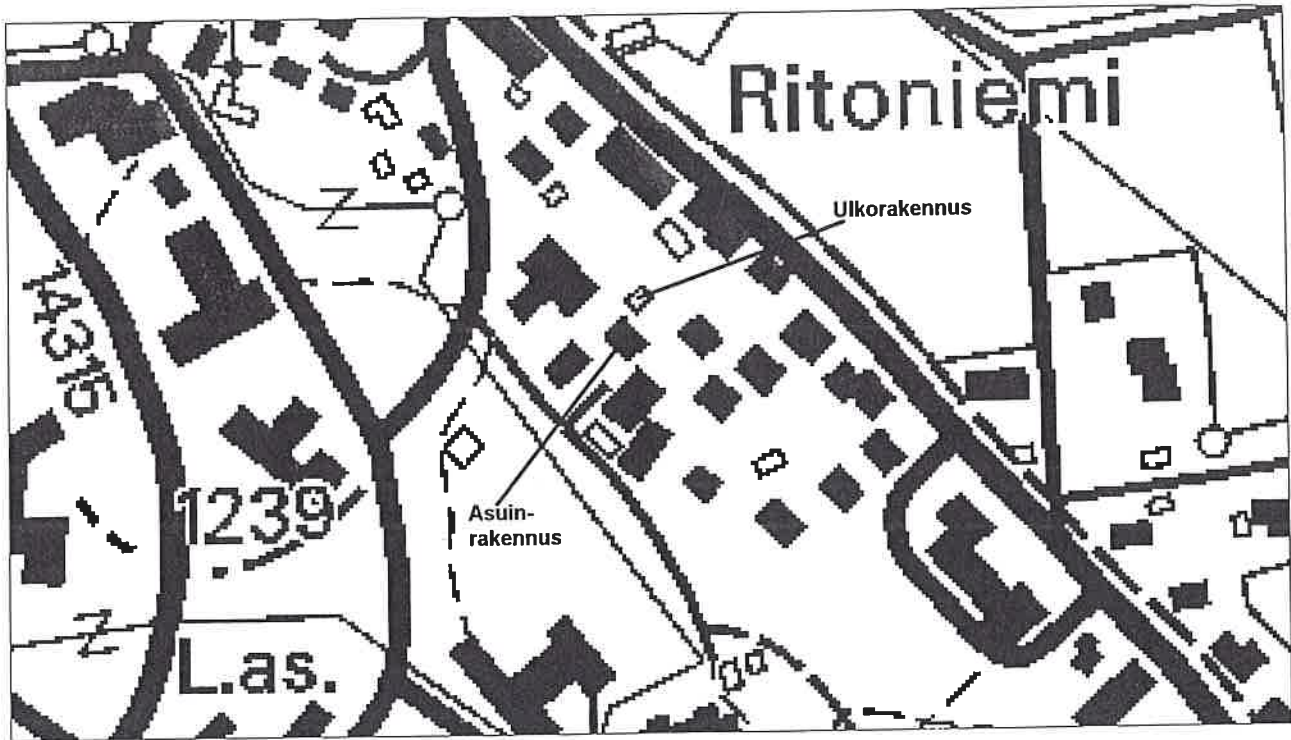
22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET
Mauno Takala 18.5. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 25.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/SIUKOLA

FILMI 13/2001

PÄÄRAK.
LÜTEESTA

SAMA
KOILLISESTA

ULKORAK.
KAAKOSTA

PÄÄRAK.
LOUNAASTA

Kohdeinventointi/Sointula

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	SOINTULA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:53
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä / 31
6. Kohdetyyppi	työväentalo
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 550, 6 875 540
8. Osoite	Museotie 1, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden Työväenyhdistys Tulevaisuus ry

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk.käyttö	työväentalo
Alkup.käyttö	työväentalo
Rak.aika	1927
Suunnittelija	
Kerrosluku	1, osin 2
Perusta	betoni
Runko	tiili
Kattomuoto	auma
Kate	pelti
Vuoraus	rappaus
Ulkovärit	valkoinen
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Vuonna 1905 perustetun kirkonkylän Työväenyhdistys Tulevaisuuden kokouksia pidettiin alkuvuosina yksityisasunnoissa sekä Ruoveden nuorisoseuran ja palokunnan yhteisesti omistamasta seurantalo Rientolasta vuokratuissa tiloissa. Sointula on toinen Ruoveden Kirkonkylän työväenyhdistys Tulevaisuuden toimitalo. Ensimmäinen, samalla paikalla ollut Eemeli Parosen vuonna 1909 rakennuttama hirsirakenteinen talo paloi helatorstaina 1924. Uusi tiilirakenteinen Sointula otettiin vaiheittain käyttöön vuosina 1927-28.

Työväenyhdistyksen toiminta Ruovedellä lopetettiin vuonna 1931 ja työväentalo myytiin vapaaehtoisella huutokaupalla työväenyhdistyksen johtokunnan anomuksesta. Sen huusi eräs tilapäisesti koottu porvariryhmä 150 300 markan hinnasta. Kolmen kuukauden kuluttua yhtymä myi talon insinööri K. T. Peltoselle 190 000 markalla ja hän taas edelleen Ruoveden seurakunnalle 200 000 markalla helmikuussa 1932. Samana vuonna talo kunnostettiin ja se toimi seurakuntatalona noin 16 vuotta. Sodan jälkeen vuonna 1948 talo palautettiin valtioneuvoston päätöksellä takaisin Työväenyhdistys Tulevaisuudelle.

Isokokoinen rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisasussaan. Kunnossapitoluonteisia korjauksia on tehty varsinkin 1980- ja 1990-luvulla. Pihapiirissä on kaksi varastorakennusta, joista toinen on rakennettu vuonna 1994.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee kirkonkylän keskustassa Kirstanharjun laella kotiseutumuseon vieressä. Ympäristö on rakentunut, pääasiassa asuinrakennuksia.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Sijaitsee rakennuskaava-alueella YV II, säilymisedellytykset hyvät. Kirkonkylän osayleiskaavassa merkitty sr-2 -kohde, joka kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas. Ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Tampereen seutukaavaliitto määritellyt rakennuksen arvokkaaksi rakennushistoriallisin perustein.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Rakennus on aatehistoriallisesti arvokas, se liittyy Ruoveden työväenyhdistyksen historiaan.

Paikallisesti arvokas

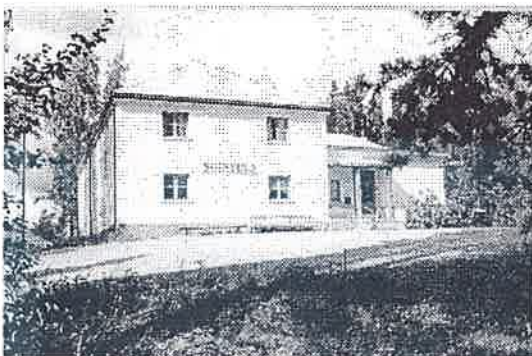
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Humppila, Jorma 1976: Työväenluokan taipaleelta Ruovedellä 1905-1975. Ruoveden kirkonkylän sosialidemokraattisen järjestötoiminnan 70-vuotis- ja Ruoveden kirkonkylän sosialidemokraattisen työväenyhdistyksen 50-vuotishistoriikki. Aseman Kirjapaino, Orivesi.

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste

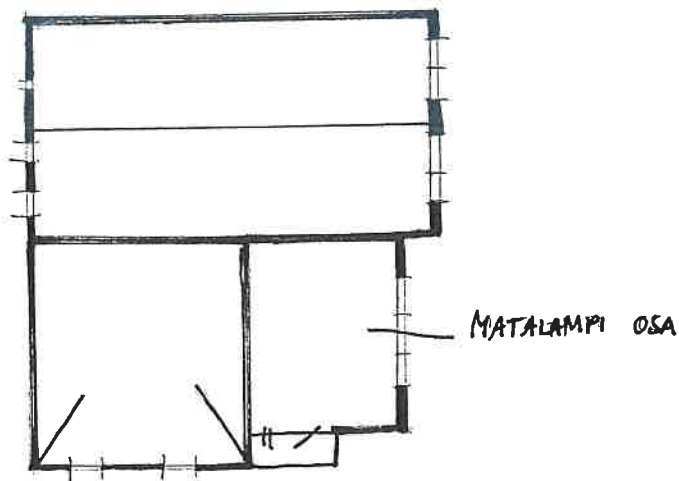
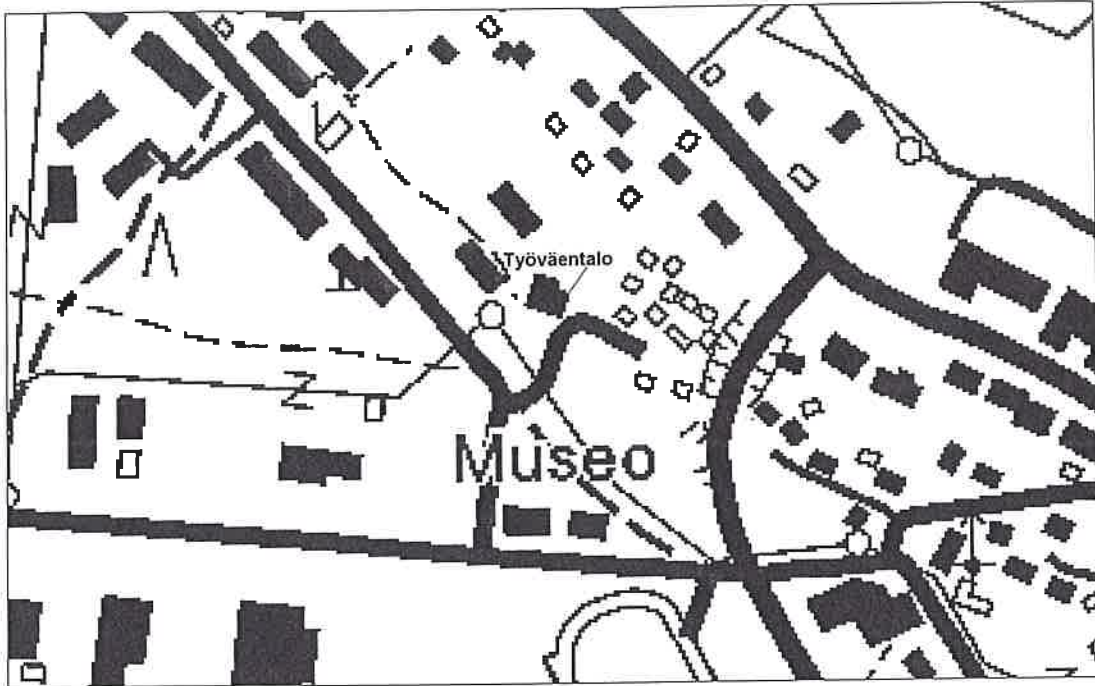
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001.

RUOVESI/RITONIEMI/SOINTULA

FILMI 2/2001

TYÖVÄENTALO
ETELÄSTÄ

KAAKKOSTA

LOUNAASTA

Kohdeinventointi/Tultava

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	TULTAVA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:257
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 290, 6 876 040
8. Osoite	Ruovedentie 2, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Maija-Liisa Leppälä, Sointulantie 16, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	kesäasunto	ulkorakennus
Alkup.käyttö	asuinrakennus	ulkorakennus
Rak.aika	1930-1939?	
Suunnittelija		
Kerrosluku	1+(1)	1
Perusta	betoni	
Runko		
Kattomuoto	satula	satula
Kate	pelti, kuistissa huopa	pelti
Vuoraus	pysty peiterima	pysty peiterima
Ulkovärit	vaaleanvihreä + tummanvihreä	vaaleanvihreä
Kunto	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	rakennus ollut mahdollisesti taitekattoinen	

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on ollut Ritoniemen vuokratontti, se on lohkottu vuonna 1959. Vuonna 1914 Tultavan tontti on vuokrattu Yrjö Mäkiselle. Se siirtyi rakennuksineen ja vuokraoikeuksineen seppä Herman Leppälälle. Nykyisen omistajan haltuun se on tullut hänen perikunnaltaan joitakin vuosia sitten. Talo on aiemmin asuttu ympärivuotisesti, nykyisin se on kesäkäytössä.

Rakennus 1: Talon luoteispäädyssä on yksikerroksinen satulakattoinen umpikuisti. Ikkunat ovat kaksiruutuiset siten, että poikkipuu on lähellä toista reunaa. Kuistissa on isot yksiruutuiset ikkunat. Yläkerrossa kaakkoispäädyssä on neliruutuinen ikkuna.

Rakennus 2: Ulkorakennus on kolmeosainen ja siinä on todennäköisesti mm. sauna. Kaakkoispäädyssä on neliruutuinen ikkuna. Ulko-ovet ovat harjun puoleisella pitkällä seinällä.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tontti sijaitsee Kirstanharjun alapuolella Ruovedentien varressa. Piha on hyvin hoidettu, siellä on kukkaistutuksia, marjapensaita ja omenapuita. Ruovedentien itäpuolella on pelto- ja lehtipuumaisemaa, joka rajautuu järven rantaan.

13. SÄILYMISEDELITYKSET

Todennäköisesti ei säily.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Tontti kuuluu maisemallisesti ja historiallisesti arvokkaaseen Kirstanharjun asuinalueeseen. 1900-luvun alkupuolella syntyneen, rakennuskannaltaan melko yhtenäisen aluekokonaisuuden maat on lunastettu Ritoniemen tilasta 1950-1970-lukujen aikana. Yksittäiset rakennukset ovat kohtalaisesti säilyneitä ja kertovat kokonaisuutena paikkakunnan asutushistoriasta.

- 15. Rakennushistoriallinen
- 16. Historiallinen
- 17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET
Maija-Liisa Leppälä 8.5. 2001

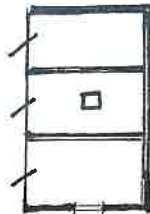
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 8.5. 2001

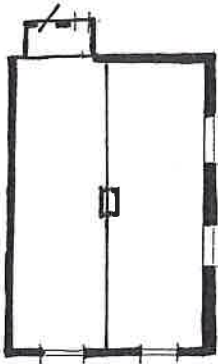
RUOVESI/RITONIEMI/TULTAVA

RAKENNUS 2:

RAKENNUS 1:

FILMI 1/2001

PÄÄRAK.
LÖYTEESTÄ

SAMA
LÄNNESTÄ

PÄÄRAK.
KAAKOSTA

ULKORAK.
LOUNASTA

Kohdeinventointi/Uusikylä

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	UUSIKYLÄ
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:99
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti, eläinlääkärin virka-asunto
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 503 830, 6 875 420
8. Osoite	Urhonkatu 4, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	kunnan toimistotila, radioasema
Alkup.käyttö	kunnaneläinlääkärin asunto
Rak.aika	1890-1910?
Suunnittelija	
Kerrosluku	2
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula, kuistissa aumattu ylälape
Kate	pelti
Vuoraus	alaosa vaaka, keskiosa pysty, yläosa vaaka helmipontti
Ulkovärit	vaalea + vaaleanharmaa
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	julkisivun puolella frontoni ja parveke. Räystäään alla koristelua

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus on valmistunut ennen vuotta 1911. Tontti on lohkottu Ritoniemen kantatalon maista vuonna 1938.

Ruoveden ensimmäinen kunnaneläinlääkäri Vilho Hollo saapui paikkakunnalle vuonna 1928. Tarjolla ei ollut sopivaa kiinteistöä kunnaneläinlääkärin käyttöön, joten kunta päätti ryhtyä rakentamaan. Räättäli Piilosen talon vierestä hankittiin 25 aarin tontti, piirustukset ja kustannusarvio laadittiin, mutta rakentamisesta luovuttiin laman vuoksi. Vuoden 1929 lopulla Hollo vuokrasi Uusikylän kiinteistön Ritoniemen tilan omistajilta, Häkkisen perikunnalta. Kesällä 1936 kunta osti Uusikylän tontteineen Ritoniemen kartanolta. Rakennus kunnostettiin perusteellisesti ja pihapiiriin rakennettiin ajanmukainen sairastalli, jossa oli hevospaikkoja sekä eläintenhoitajan asunto.

Rakennuksen pitkän lounaisseinän keskellä on kaksikerroksinen umpikuisti, jonka satulakaton ylälape on aumattu. Kuistin lounaispuolella on pulpettikattoinen lisäosa. Myös rakennuksen luoteispäädyssä on pulpettikattoinen lisäosa, jossa on ulko-ovi. Julkisivun puolella on satulakattoinen frontoni, jonka edessä on puinen parveke. Rakennuksen rungon ikkunat ovat 6-ruutuisia, kuistissa ja sen viereisessä lisäosassa on vaakasuunnassa olevat 6- ja 8-ruutuiset ikkunat. Ulko-oven vieressä on 4-ruutuinen ikkuna. Yläkerran päädyissä räystäään alla on kolmion muotoiset valoaukot. Rakennus on vuorattu siten, että ala- ja yläosassa on vaakalauta, keskiosassa pystylauta. Rakennuksen rungossa räystääiden alla on räystäään muotoa mukailevaa paneelikoristelua.

Yläkerrassa oli kolme makuuhuonetta, alakerrassa mm. iso olohuone, takkahuone sekä keittiö. Nykyinen eläinlääkäri muutti pois talosta vuonna 1982, minkä jälkeen se oli vuokralla. Radio sai toimilat rakennuksesta vuonna 1989.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee Ruoveden pääkadun liikerakennusten takana kunnan poikki luode-kaakko –suunnassa kulkevalla harjulla. Vieressä sijaitsee nykyisin eläinlääkärin vastaanottotilana toimiva sairastalli, jonka rakentamishanke pantiin vireille vuonna 1945 ja saatiin päätökseen pari vuotta myöhemmin.

Rakennukset pihapiireineen muodostavat maisemallisen kokonaisuuden, johon voidaan lukea myös harjun rinteellä Uusikylän läheisyydessä sijaitsevat Pohjoisrinteen ja Pirttikankaan kiinteistöt.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät. Rakennus on käytössä, siinä on kunnan toimistoja sekä radion toimitilat.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se on kantatalosta lohkottu, maisemallisesti ja taajamakuullisesti merkittävä rakennus, joka osaltaan liittyy kunnan terveydenhuollon historiaan.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

Ruoveden sairaalalaitos 100 vuotta. Terveystieteiden tutkimuskeskus, Tampere 1981.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

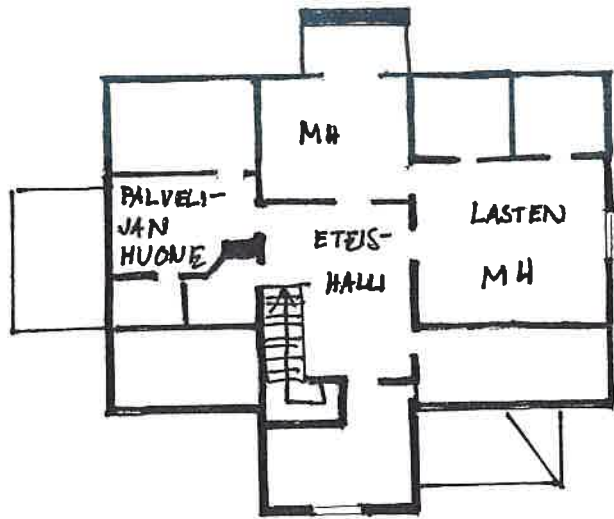
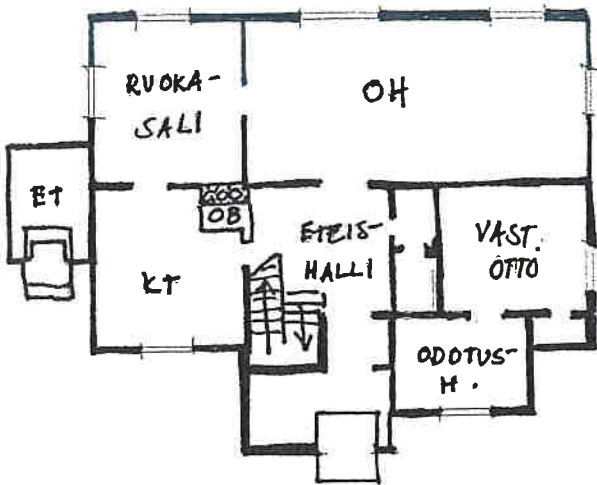
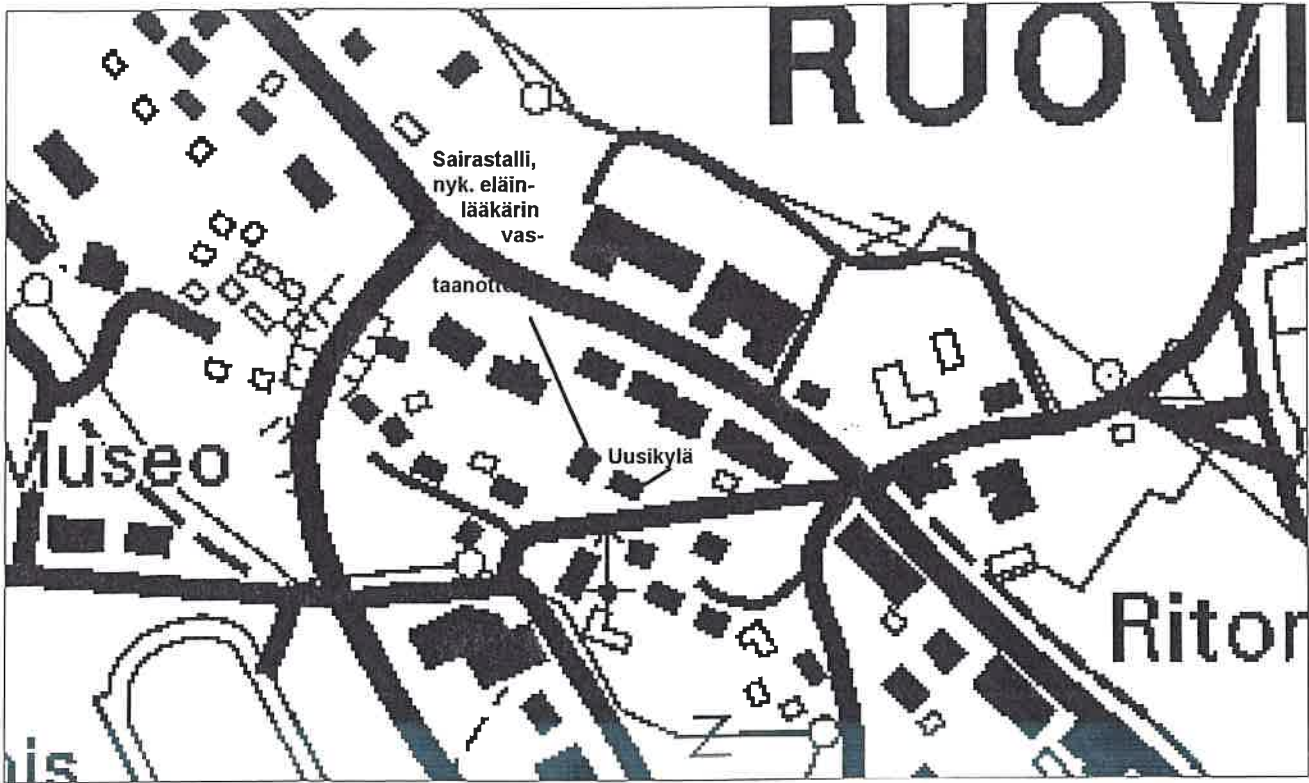
Eläinlääkäri Kaarina Niinistö 10.5. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/UUSIKYLÄ

FILMI 3 /2001

PÄÄRAK.
KAAKOSTA

LOUNAASTA

LUTTEESTA

FILMI 4 /2001

SAIRASTALLI
NYK. ELÄINLÄÄK.
VAST.OTTOTILA

Kohdeinventointi/Vierimaa

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	VIERIMAA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:77
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	liike- ja asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 100, 6 875 250
8. Osoite	Ruovedentie 46, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Maila Pettilä, Ruhalantie 384, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	asuinrakennus	varasto; sauna, autotalli, pannuhuone
Alkup.käyttö	liike- ja asuinrakennus	aitta, sauna
Rak.aika	1934-35	1935
Suunnittelija		
Kerrosluku	2	1
Perusta	betoni	betoni
Runko		
Kattomuoto	auma	satula
Kate	pelti	huopa
Vuoraus	pysty peiterima, kuislissa vaakalauta	vaakalauta, päätykolmio pystylauta
Ulkovärit	ruskea + valkoinen	vaaleanvihreä + valkoinen
Kunto	hyvä	hyvä
Erityispiirteet	puolipyöreät kattoikkunat	

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: Talon on rakennuttanut Valpas Henrik Koskinen. Tontti on vanhaa apteekin vuokramaa, joka ulottui hotelli Ruovedestä nykyiseen terveystalokseen. Apteekin maa oli alun perin Ritoniemen maata ja se on lohkottu kantatilasta vuonna 1934. Vierimaan nimi johtuu siitä, että rinnettä kaivettaessa maa vierähti.

Omistajan (Maila Pettilä, o.s. Koskinen) vanhemmat olivat kotoisin Helsingistä. Talossa toimi pitkään V. H. Koskisen vaatetus- ja räätälinliike, jossa myytiin mm. miesten vaatteita, naisten takkeja, hattuja ja alusvaatteita sekä kankaita ja lankoja. Myös omistajan veli oli räätäli, joten talossa on aina ollut räätälioppilaita. Sodan jälkeen Karjalasta tuli taloon miesräätäleitä. Räätälinliike lopetettiin vuonna 1975. Sen jälkeen liiketilat ovat olleet vuokralla, tiloissa on toiminut mm. naistenvaateliikkeitä, valokuvaamo, varaosaliike, Mannerheimin lastensuojeluliiton päiväkotikiinteistö ja kiinteistövalvostustoimisto.

Rakennuksen aumakaton jokaisessa lappeessa on puolipyöreä koristeikkuna. Julkisivun puolella katussa on kolme isoa näyteikkunaa, joiden edessä on leveät betoniportaat. Pihan puolelle on rakennettu myöhemmin yksikerroksinen lisäosa, jonka päällä on rautakaiteinen avoparveke. Talon yläkerrassa on neljä huonetta ja keittiö, tilaa on noin 140 m². Sinne on tehty suihkuhuone ja wc, muutoin huonejako on alkuperäinen. Alakerta on muuten yhtenäinen, mutta siinä on noin 20 m² suuruinen konttorihuone.

Rakennus 2: Autotalli sijaitsee rakennuksen keskellä, pariovi on koillisen puoleisella pitkällä sivustalla. Sauna sijaitsee luoteispäädystä. Rakennuksen pitkällä luoteissivustalla on pulpettikattoinen lisäosa.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruoveden pääkadun varrella hotelli Ruoveden vieressä kirkkoa ja laajaa peltoaukeaa vastapäätä. Tontti on osittain kunnan läpi luode-kaakko-suunnassa kulkevan harjun rinteessä. Puutarha on hoidettu. Pihapiirissä myös maakellari, jonka päällä istutuksia.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät, asumiskäytössä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on maisemallisesti ja historiallisesti arvokas. Se on osa kirkonkylän liikerakennuskantaa ja sillä on taloushistoriallista merkitystä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVO

Maisemallisesti/historiallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

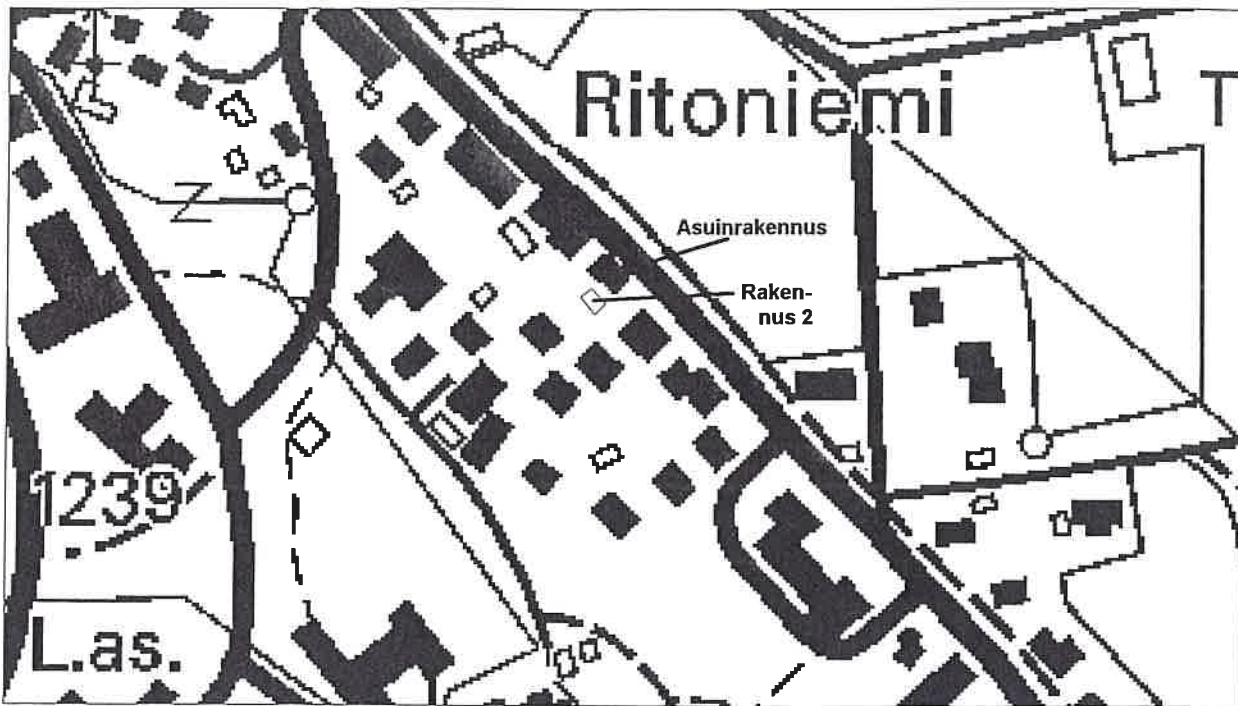
Maila Pettilä 25.5. 2001

24. LIITTEET

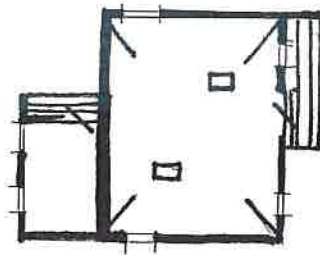
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 25.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/VIERIMAA

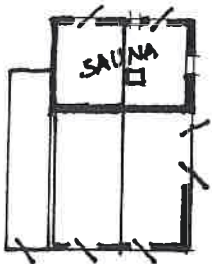

ASUINRAKENNUS:

RAKENNUS 2:

FILMI 13/2001

PÄÄRAK.
LOUNAASTA

ULKORAK.
KAAKOSTA

ULKORAK.
KOILLISESTA

PÄÄRAK.
LUOTEISPUOLEL-
LA SIJATSEVA
KELLARI

PÄÄRAK. KOILLISESTA

Kohdeinventointi/Vinha

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	VINHA
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:67
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä / 38
6. Kohdetyyppi	lohkotila, asuin- ja liikerakennus
7. Peruskartta/koordin.	2231 02/ 2 503 920, 6 875 470
8. Osoite	Ruovedentie 15, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Mika Kauppinen, Ruovedentie 15, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	kirjakauppa, asuinrakennus
Alkup.käyttö	kirjakauppa, asuinrakennus
Rak.aika	1931 (1999)
Suunnittelija	
Kerrosluku	2
Perusta	betoni
Runko	hirsi
Kattomuoto	säteri
Kate	pelti
Vuoraus	vaaka
Ulkovärit	ruskea (lateksi)
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on lohkottu Ritoniemen kantatilasta Tuomas Vinhalle vuonna 1933.

Vinhan kirjakaupan ulkoasu ja käyttötarkoitus ovat säilyneet alkuperäisinä. Talon rakennutti kirjansitoja, suntio Kustaa Vinha vuonna 1931. Vuonna 1903 perustettu kauppa toimi aluksi Vinhan kodin yhteydessä Rauhalassa Mato-ojan varrella. Kustaa Vinha hoiti kirjakauppaa vuoteen 1938 saakka. Rakennuttajan pojan Tuomas Vinhan tytär Pirkko Kauppinen osti talon vuonna 1964. Se siirtyi hänen poikansa omistukseen vuonna 1998.

Valmistuessaan Vinhan kirjakaupparakennus oli asuintiloiltaan Ruoveden uudenaikaisin. Siinä oli kirkonkylän ensimmäinen keskuslämmitys ja sisä-wc. Lattioissa oli korkkimatot. Tiloja oli kellarista ullakolle neljässä kerroksessa. Katutasossa oli kirjakauppa ja sen yläpuolella herraskartanotyylin suunnitellut asuintilat: aula, iso sali, tilava keittiö, työhuone ja kaksi makuuhuonetta. Talo remontoitiin vuosina 1998-99. Putkisto ja keskuslämmityspannu uusittiin. Asuinkerroksen pihan puoleiselle seinustalle rakennettiin tilava parveke. Osa pohjoispäädyn makuuhuoneesta erotettiin saunaksi ja pesutilaksi. Asuinhuoneissa on alkuperäiset patterit ja peiliovet. Ulkoseinät ja ikkunat maalattiin vuonna 2000.

Rakennuksen julkisivun puolella ensimmäisessä kerroksessa on alkuperäiset näyteikkunat. Muuten ikkunat ovat 6- ja 9-ruutuisia. Säterikatossa julkisivun puolella on satulakattoinen frontoni, jossa on kissanpenkit. Frontonin alaosassa on viisi pieniruutuista ikkunaa vierekkäin. Pihan puolella on kolmi-kerroksinen umpikuisti, josta on sisäänkäynti asuintiloihin.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruoveden keskustaaajamassa Ruovedentien varrella maisemallisesti keskeisellä paikalla. Vieressä on Ritoniemen kartanon rakennusryhmä, itäpuolella kirkko, avoin pelto- ja järvimaisema. Ruovedentietä on nostettu, alun perin kirjakauppaan johti kaksi porrasta joita ei enää ole. Tontin maa ulottui nykyisen Ruovedentien suuntaan, mutta se lunastettiin tien leventämisen myötä valtiolle. Talon takana on hoidettu puutarha. Takapihalla on myös autotalli.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kirkonkylän rakennuskaava-alueen korttelissa 38, AL ½II. Osayleiskaavassa sr-2 –kohde, joka kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas. Ei ole suojeltu rakennuskaavassa. Säilymisedellytykset hyvät. Viereisen Ruovedentien korkeudesta johtuen puuseinän alaosassa lahoamisvaara.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on seudullisesti arvokas. Se on tyypillinen 1930-luvun liikerakennus, joka on edelleen alkuperäisessä käyttötarkoituksessa. Rakennus muodostaa yhtenäisen maisemallisen kokonaisuuden Ritonien rakennusryhmän kanssa ja on taajamakuvan kannalta merkittävä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Kiiskinen, Kyösti: Ikätalo uudistui sisäisesti. Meidän talo 6/99, s. 64-67.

Lindqvist, Sven E. 1991: Ruovesi ennen ja nyt. Ruovesi-seura ry. Helsinki.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

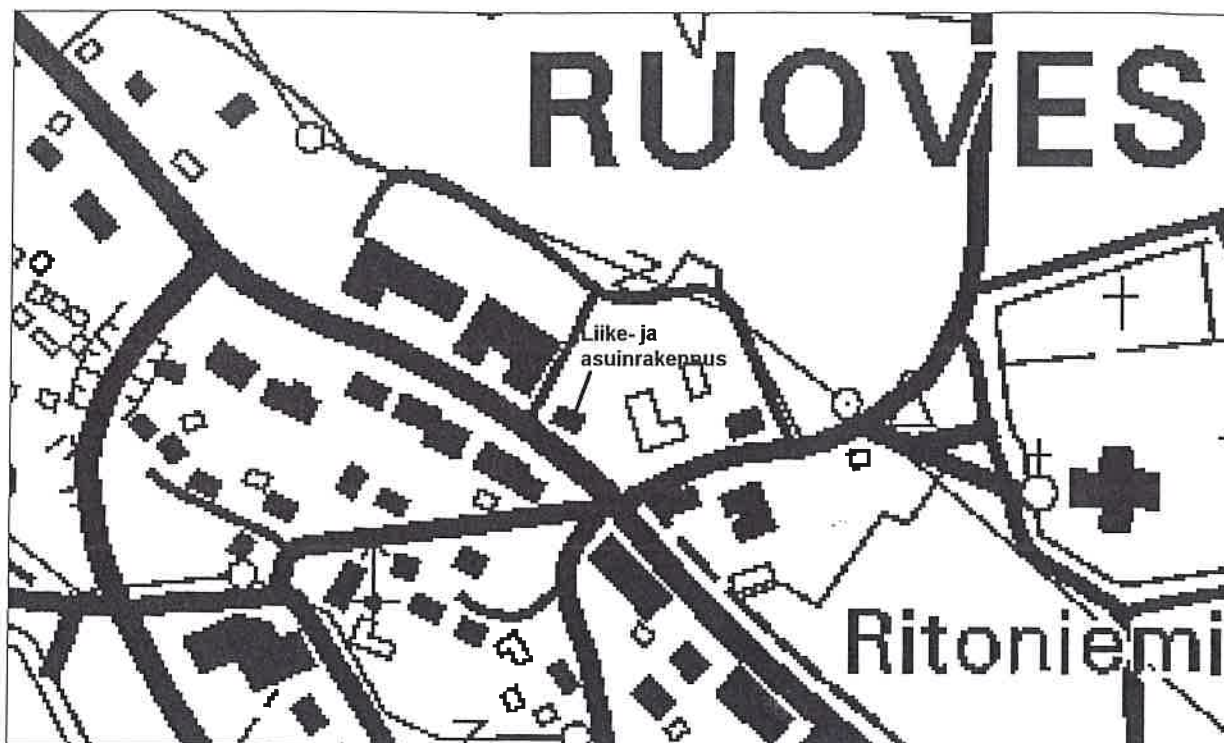
Mika Kauppinen, Pirkko Kauppinen, Tuomas Vinha 9.5. 2001

24. LIITTEET

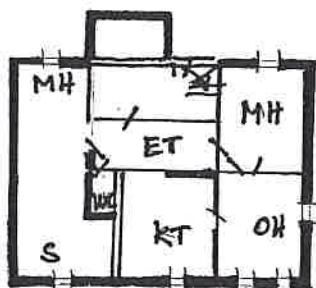
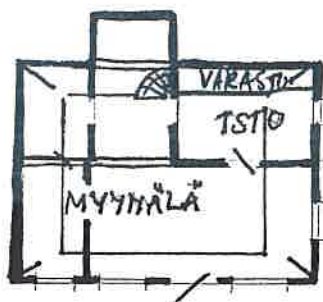
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 9.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/VINHA

ALAKERTA

FILMI 3/2001

LOUNAASTA
KATUJULKISIVU

KAAKOSTA

TAKASIVU
KOILLISESTA

Kohdeinventointi/Yläkansakoulu

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	YLÄKANSAKOULU (Kivikoulu)
4. Kylä/rek.nro	Ritoniemi 1:78
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	Kirkonkylä / 51a
6. Kohdetyyppi	koulu
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 300, 6 875 190
8. Osoite	Palmenintie 1, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	peruskoulun ala-aste	
Alkup.käyttö	kansakoulu	ulkorakennus
Rak.aika	1936	
Suunnittelija	arkkitehti Toivo Salervo	
Kerrosluku	(1)+1, osin 2	1
Perusta	betoni	betoni
Runko	tiili	hirsi + lauta
Kattomuoto	satula + kissanpenkit, auma	satula, pulpetti
Kate	tiili	tiili
Vuoraus	rappaus	hirsi, pysty peiterima
Ulkovärit	valkoinen	vaaleanvihreä
Kunto	hyvä	kohtalainen
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Rakennus 1: Kirkonkylän yläkoulun uudisrakentamista ryhdyttiin suunnittelemaan jo vuonna 1929. Koululiialituksessa työskennelleen arkkitehti Toivo Salervon suunnittelema ja Martti Eskolan urakoima rakennus valmistui 1935-36. Vanha puukoulu uudistettiin samalla alakouluksi. Tontti on lohkottu Ritoniemen kantatilasta vuonna 1934. Kivikoulu on peruskorjattu vuonna 1979. 1980-luvun lopulla kunnostettiin etelänpuoleinen kylmä ullakkotila opetuskäyttöön. Tiilikate uusittiin 1990-luvun alussa. Nykyisin rakennuksessa on luokkien 3-4 opetustilat.

Rakennuksen kaksikerroksisessa osassa on aumakatto, yksikerroksisessa osassa satulakatto, jossa on kissanpenkit. Matalampaan osaan liittyy yhden pilarin varaan rakennettu aumakattoinen avokuisti, jonka yläosassa on puolikaaret. Rakennuksen eteläpäädyssä on pilarikoristein reunustettu ulko-ovi, jonka yläpuolella on rautakaiteinen avoparveke. Portaat ovat betonia.

Rakennus 2: Ulkorakennuksen länsipäädyssä on kolme ja itäpäädyssä kaksi ovea. Pohjoisen puoleisella pitkällä seinustalla on neljän puupilarin varassa oleva avokuisti, jonka kate on suoraa jatkoa rakennuksen rungon satulakatosta.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennus sijaitsee lähellä Ruoveden pääkatua. Lähistöllä ovat vanha puukoulu, kirkko ja Ritoniemen rakennusryhmä sekä kirkonkylän kulttuurimaisemaan kuuluvat avoimet järveen rajautuvat peltomaisemat.

13. SÄILYMISEDELITYKSET

Sijaitsee kirkonkylän rakennuskaava-alueen korttelissa 51a, YO II. Kirkonkylän osayleiskaavassa merkitty sr-2 –kohde, joka kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas. Ei ole suojeltu rakennuskaavassa. Säilymisedellytykset hyvät.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on seudullisesti arvokas. Se on ulkoasultaan lähes alkuperäinen kirkonkylän kulttuurimaj-
semassa sijaitseva rakennus, jolla on sivistyshistoriallista merkitystä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

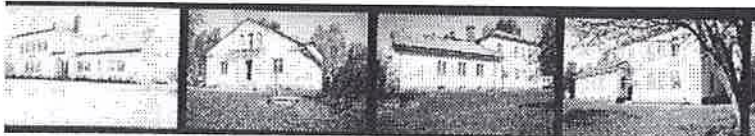
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museovi-
rasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto
25.11. 1996.

www.ruovesi.fi/sivistys/ala-asteet/kirkonkylä/kirkonky.htm#oppilas 23.7. 2001

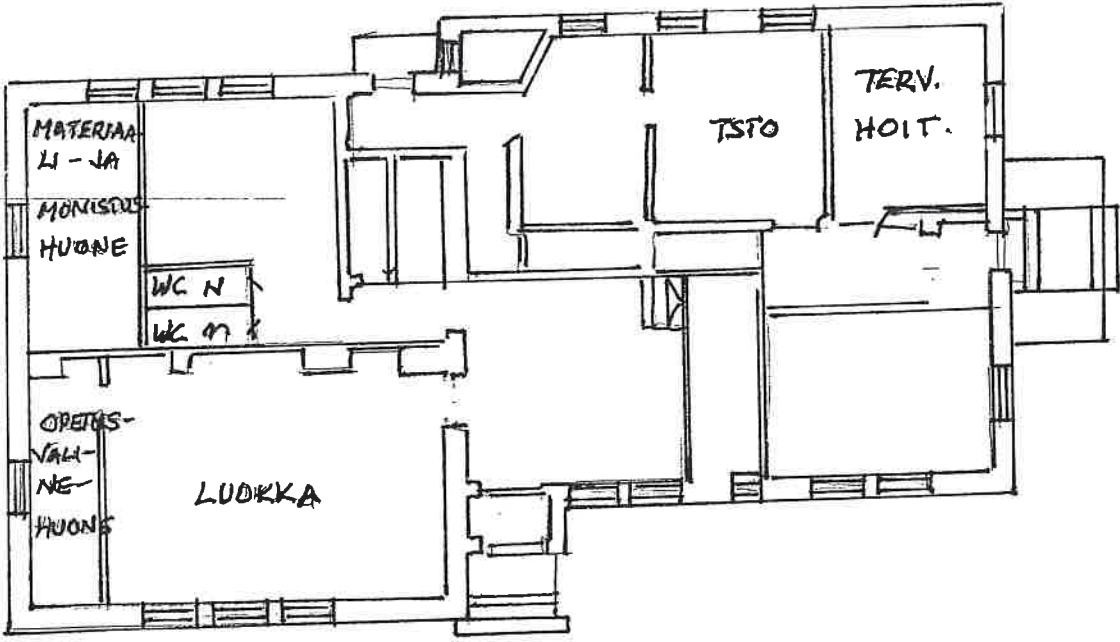
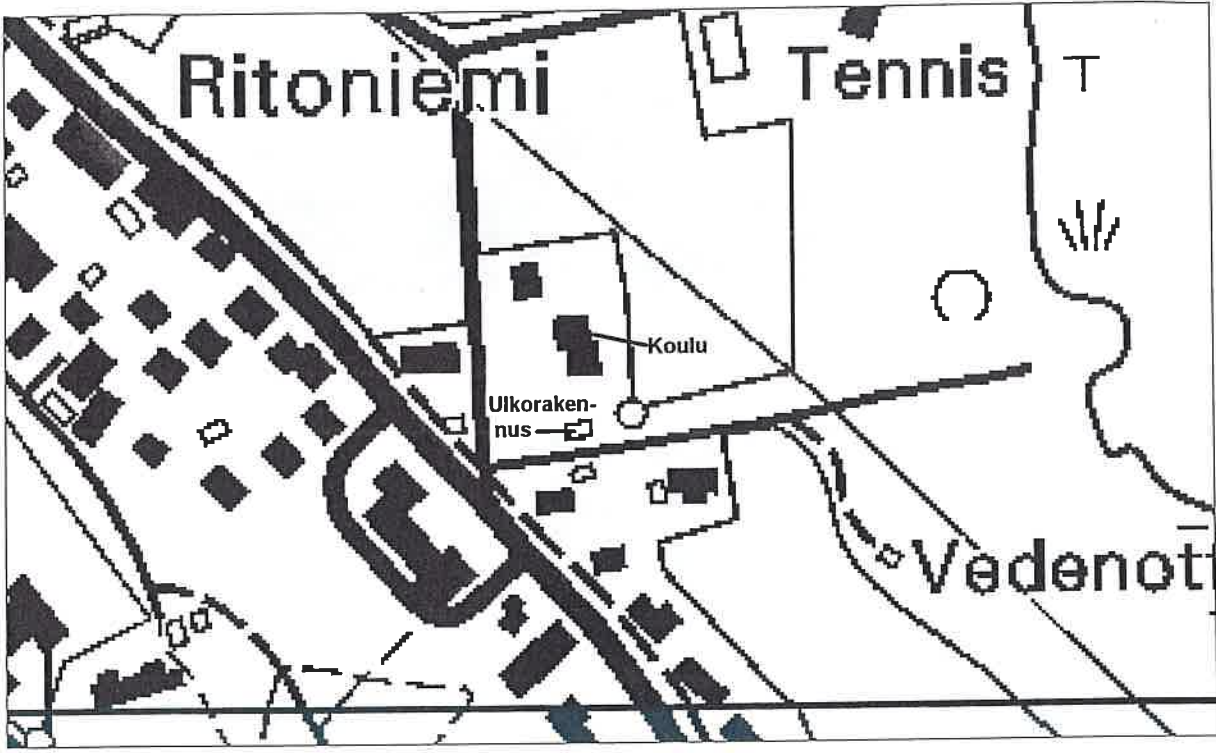
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 16.5. 2001

RUOVESI/RITONIEMI/YLÄKANSAKOULU

FILMI 8/2001

LOUNAESTA

ETELÄPÄÄTY

KAAKOSTA

KOILLISESTA

ULKORATK. KOILLISESTA

LÄNNESTÄ

ULKORATK.
LÄNNESTÄ

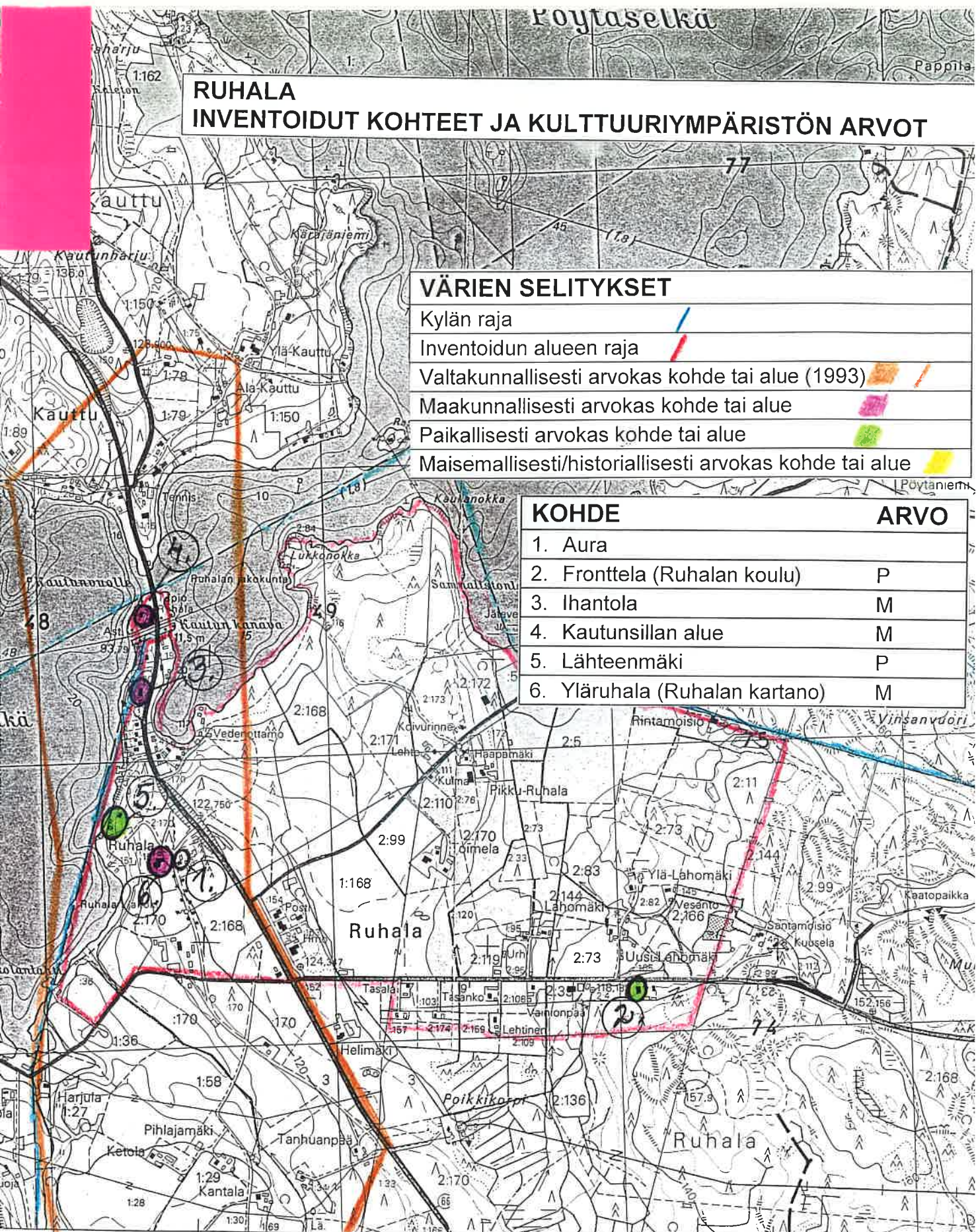
FILMI 7/2001

RUHALA INVENTOIDUT KOHTEET JA KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOT

VÄRIEN SELITYKSET

- Kylän raja /
- Inventoidun alueen raja /
- Valtakunnallisesti arvokas kohde tai alue (1993) /
- Maakunnallisesti arvokas kohde tai alue /
- Paikallisesti arvokas kohde tai alue /
- Maisemallisesti/historiallisesti arvokas kohde tai alue /

KOHDE	ARVO
1. Aura	
2. Fronttela (Ruhalan koulu)	P
3. Ihantola	M
4. Kautunsillan alue	M
5. Lähteenmäki	P
6. Yläruhala (Ruhalan kartano)	M

2506 Orivedelle Tampereelle Nak = - 2° Nak = + 42° 2508 **24**
- 23

33 48 33 49 33 50 33 51
 Syvyyssiedot perustuvat Ruovedessä merenkulkuhallituksen mittauksiin v. 1953 ja
 Kalliojärven vesihallituksen mittauksiin v. 1980
 Syvyyssietojen lähtötasot: Ruovesi 95,8 m, Kalliojärvi 96,9 m
 Kartoitus 1:10 000 1979 P. Mäkirinta (A-D), S. Savijoki (ABD)

Täydennyskartoitus 1:10 000 v. 1988. Osa muutoksista on painettu violetilla. Kiinteistöraajat v:ltä 1979. Ajantasainen rekisterikartta on saatavana läänin maanmittauskonttorissa.

Alueinventointi/Ruhala

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Alue	RUHALA
4. Kylä/Kaupunginosa	Ruhala
5. Omistaja(t)	

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Ruhala rajautuu pohjoisessa Ruhalanselkään, Kautunvuolteeseen ja Kautun kanavaan. Lännessä on Tapi-on, idässä Syvingin kylä. Ruhalan alueelta ei tunneta esihistoriallisia asuinpaikkoja. Koko Ruoveden alue on saattanut olla ilman kiinteää asutusta läpi esihistoriallisen ajan ja se on säilynyt eräalueena pitkälle historialliseen aikaan asti. Ylä-Satakunnan emäpitäjistä tehtiin keskiajalla vakituisia vuosittaisia eräretkiä Vanhan Ruoveden alueelle. Eteläisten kantakyläien taloilla oli pysyvät, yksityisessä omistuksessa oleva eräsijansa metsästyksistä, kalastusta ja myöhemmin myös kaskenpolttoa varten.

Ruhala oli Vesilahden Laukon vanhaa rälssiä ja erämaa-asutusta. Aatelin omistamalla erämaalla oli uudisasukkaita, mutta aateliset säilyttivät omistusoikeutensa maaomaisuuteen. Ruhalan talo tunnetaan 1630-luvulta lähtien. Se on syntynyt mahdollisesti Kantalan eli Hakokannon talosta sukulaisuussuhteiden perusteella. Vuonna 1650 Ruhalassa on ollut Ruhalan talo, vuonna 1675 Ruhala ja Kantala eli Hakokanto, vuonna 1700 Ruhala, Kantala eli Hakokanto, Hakokanto (Kantala) II sekä Ruhalasta vuonna 1719 jaettu Ylä-Ruhala. 1760-luvulla lähellä Kautun siltaa olivat Hakolan Kantalan ja Ruhalan talot. Isojaossa nykyinen Ruhalan kylän alue on ollut Attila-nimisen kantatilan maita. Vuonna 1801 koko Ruhalan kylän omisti Austrell-suku. Vuosina 1865-1917 kylän taloluku vaihteli neljän ja viiden välillä, vuonna 1917 taloja oli neljä.

Ruhalan kartano eli nykyinen Ylä-Ruhalan kiinteistö kuului Pekkalan kartanon maihin. Pekkalan omisti ensin Laukon kartanon Kurki-suku, 1700-luvun loppupuolelta lähtien Austrell-suku. Fredrik Johan Austrell luovutti Ruhalan tilan sisarensa puolisolle, kapteeni Adolf Aminoffille 1820-luvulla, mistä lähtien se on ollut saman suvun omistuksessa. Ruhala perustettiin Pekkalan ulkokartanoksi vuonna 1910.

Vuoden 1895 isojaon tarkistuksesta tehdyssä kartassa näkyvät Ala-Ruhalan ja Ylä-Ruhalan talot, jotka on lohkottu Attila-nimisestä kantatilasta. Nykyinen Ruhalan kartanon eli Ylä-Ruhalan kiinteistö on yhdistetty kolmesta tilasta, mahdollisesti Ala-Ruhalasta, Ylä-Ruhalasta ja Pikku-Ruhalasta. Kartanon alueet olivat laajimmillaan 1910-luvulla. Myöhemmin tilasta on sekä 1920-luvulla että 1940-luvulla erotettu yli 40 pientilaa. Kantatilasta on lohkottu yhteensä ainakin 70 tilaa.

Näsjärven reitin pohjoisosan koskia ja kapeikkoja perattiin ensimmäisen kerran jos 1820-luvulla. Muroleen ja Kautun kosket saatiin tuolloin veneellä kuljettavaan kuntoon. Laivaliikenteen edellytyksenä oli kuitenkin vesistön kanavoiminen, mikä alkoi vuonna 1850. Ensimmäisenä tehdyn Muroleen kanavan jälkeen oli vuorossa Kautun kanavan rakentaminen vuosina 1863-64. Kautuun kaivettiin suluton kanava ja nostosilta, joka kuitenkin vuosina 1884-85 korvattiin kääntösillalla. Kanavauoma syvennettiin 1,8 metriin ja levenettiin 9 metri-seksi vuosina 1903-05. Kautun vuolteen ylittänyt vanha silta korvattiin vuonna 1936-37 teräsristikkosillalla.

Ruhalan kartanon maille on 1800-luvun puolivälin tienoilla tai sen jälkeen rakennettu huviloita. Ruhalanharjun korkeimmalla kohdalla lähellä Kautun kanavaa sijaitsee Ihantolan huvila, jossa ovat viettäneet kesiään mm. Runar Schildt sekä F. E. Sillanpää. Ihantolan huvilan suunnittelija on suunnitellut saman tyyllisen huvilan Ruhalanselän rannalle lähelle kartanon päärakennusta luultavasti 1800-luvun loppupuolella.

Vilppulaan johtavan maantien pohjoispuolella on mm. Lahomäen torppa, jossa 1800-luvun loppupuolella asui kauppias Manu Lahosen perhe ennen muuttoaan Rajalahden Pakan Hattulan torppaan. Vilppulan maantien eteläpuolella on vuonna 1914 rakennettu Ruhalan koulu, joka lakkautettiin vuonna 1968 ja on nykyisin yksityisasuntona. Koulun pihapiirissä on ulkorakennus sekä 1930-luvulla rakennettu keittolarakennus, joka nykyisin kuuluu eri kiinteistöön kuin koulu.

Kantatie 66:sta itään haarautuvan Pöytäniementien varren vanhin asutus on 1920-1940-luvuilta. Pöytäniementien pohjoispuolelle ranta-alueelle on rakennettu uusia loma-asuntoja.

Sodan jälkeen vuonna 1945 vahvistettiin maanhankintalaki. Sen avulla haluttiin sopeuttaa maataloudesta toimeentulonsa saanut siirtolaisväestö. Lisäksi haluttiin auttaa sellaista paikallista väestöä, jolla oli siteitä

maatalouteen mutta vaikeuksia saada toimeentulonsa sodanjälkeisessä tilanteessa. Maanhankintalain mukaan asutustilat tuli pyrkiä sijoittamaan niin, että niistä muodostuisi asutusryhmiä. Ruovesi oli Hämeen-Satakunnan maanviljelysseuran alueen kunnista ainoa, jonne syntyi suuri yhtenäinen karjalaisen siirtoväen asutusalue. Alue koostui Ruhalan, Jäminkipohjan ja Viljakkalan kylistä. Asutustilat syntyivät pääosin Ruhalan kartanon sekä Taipaleen, Hakolan ja Kantolan tilojen maille. Rintamamiehet ostivat tilansa vapaaehtoisin kaupoin, ja suuri osa niistä sijaitsi Ruhalan kartanon maille. Viippulaan johtavan tien eteläpuolella on edelleen säännönmukaisia asutustontteja.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

1. Aura
2. Fronttela 2 (Ruhalan koulu)
3. Ihantola
4. Kautunsillan alue
5. Lähteenmäki
6. Yläruhala (Ruhalan kartano)

8. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Maiseman säilymisen edellytyksenä on maanviljelytoiminnan jatkaminen. Ruhalan alueelle kohdistuu kaavoitus- ja sitä myöten rakentamispaineita, mikä saattaa uhata tiettyjen kulttuurimaisemaan liittyvien arvojen säilymistä.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Ruhalan alue muodostaa maisemallisesti ja historiallisesti mielenkiintoisen alueen, jonka rakennetussa ympäristössä näkyvät selvästi asuttamisen historian myöhemmät vaiheet. Kautun kanavan alue on valtakunnallisesti arvokas rakennettu ympäristö ja alueella on useita hyvin säilyneitä asuinrakennuksia.

10. Rakennushistoriallinen	x
11. Historiallinen	x
12. Maisemallinen	x

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

14. VALOKUVAT

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kosonen, Johanna 2001: Siirtokarjalaisten evakkotiet, asuttaminen ja asettuminen Ruovedelle vuosina 1939-1960. Suomen historian pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

Vanhan-Ruoveden historia I. Vanhan-Ruoveden historiatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1959.

16. LIITTEET

Kartta inventoiduista kohteista

Arvokartta

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

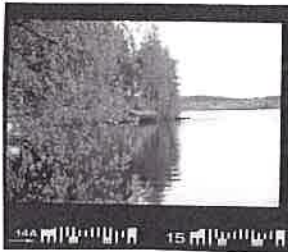
Mauno Takala

Kiinteistöjen omistajat ja asukkaat

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 2001

RUOVESI / RUHALA

FILMI 17/2001

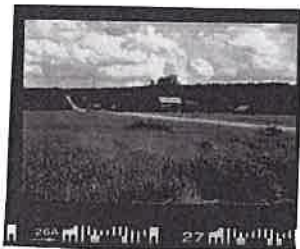
KAUTUN NUOTAKOPPELLI
RUUTALAN SELÄN RANNASSA

FILMI 18/2001

PEKKALAN KARTANON
RVT. SEPAROINTIHUONE

EDELLISEN KYLKEEN
RAK. UUSI B.RTK.

FILMI 19/2001

VÄÄRINMAJANTIETÄ
LÄNNESTÄ IDÄN
SUUNTAAN

Kohdeinventointi/Aura

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	AURA
4. Kylä/rek.nro	Ruhala 2:7
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	lohkotila
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 505 910, 6 871 260
8. Osoite	
9. Omistaja ja omistajan osoite	Petter Aminoff, Kantalantie 21, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	vuokra-asunto	
Alkup.käyttö	asuinrakennus	aitta
Rak.aika	1800-1849? (2001)	1800-1899
Suunnittelija		
Kerrosluke	2	1
Perusta	lohkokivi	luonnonkivi
Runko	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula	satula
Kate	pelti	pelti
Vuoraus	vaakalauta	hirsi
Ulkovärit	punainen + valkoinen	punamulta
Kunto	hyvä	kohtalainen
Erytyspiirteet	uusi lisäosa	otsallinen

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on vuonna 1924 lohkottu Ylä Ruhalan eli Ruhalan kartanon maista.

Rakennus 1: Rakennuksessa on 1½-kerroksinen satulakattoinen umpikuisti. Ulko-oven yläpuolella on useaan pieneen ruutuun jaettu kapea ikkunarivi. Yläkerrassa on 6-ruutuinen ikkuna, myös muut rakennuksen ikkunat ovat 6-ruutuisia. Talossa on viimeksi asuttu 1970-luvun lopulla tai 1980-luvun alkupuolella. Rakennus on remontoitu hevoslukiolaisten opiskelija-asunnoksi, remontti on valmistunut keväällä 2001. Talon itäpäätyyn on rakennettu yksikerroksinen satulakattoinen lisäosa, jossa on wc-, sauna- ja pesutilat. Alakerrassa on kaksi makuuhuonetta, keittiö ja ruokailuhuone. Yläkerrassa on kolme makuuhuonetta, joista yksi on kuistin päällä. Yhdessä yläkerran makuuhuoneista on seinähirressä vanhaa, suoraan hirteen maalattua tapettikuviota. Katossa on aiemmin ollut pinkopahvit.

Rakennus 2: Yksikerroksinen pariaitta on pitkänurkkainen ja otsallinen.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennukset sijaitsevat Ruhalan kartanon välittömässä läheisyydessä kartanon puiden reunustaman kujan itäpuolella. Lähiympäristössä on myös muita tilan rakennuksia.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennuksella on asutushistoriallista merkitystä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

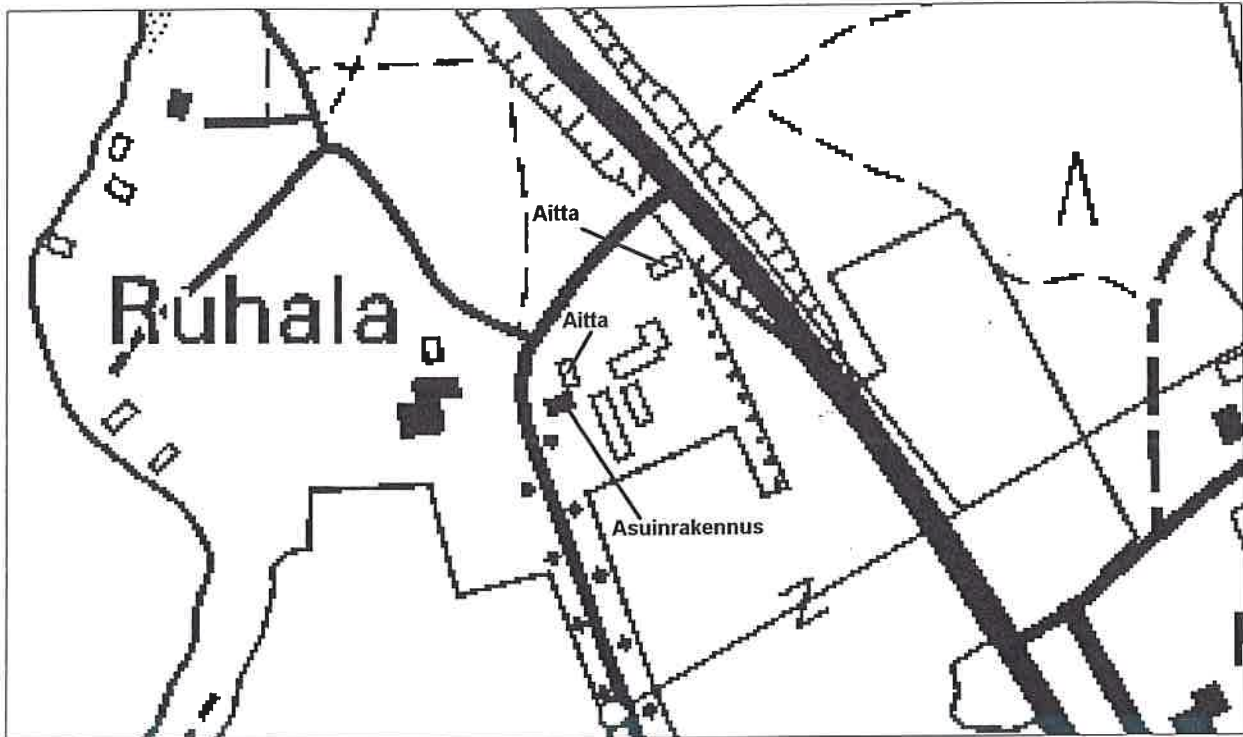
22. LÄHTEET

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET
Petter Aminoff 1.6. 2001

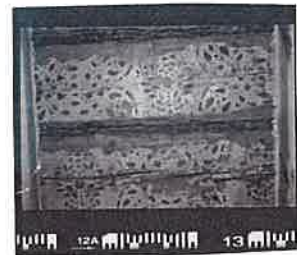
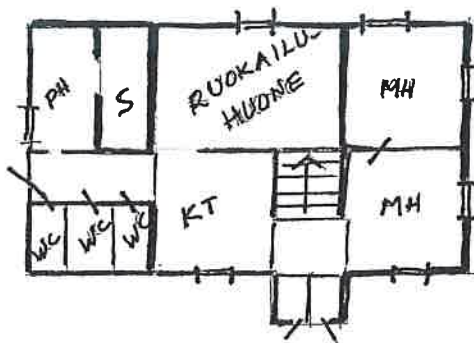
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 1.6. 2001

RUOVESI/RUHALA/AURA

RULLA 18/2001

PÄÄRAK. LÄNSIPÄÄ-
DYN HUONEEN
SEINÄTIRREN
KORISTEKUVIDINTI

ASUINRAK.
LUVTEESTA

ASUINRAK.
LÄNSIPÄÄTY

ASUINRAK.
ITÄPÄÄTY

PÄRIÄITÄ
LOUNAASTA

Kohdeinventointi/Fronttela 2 (Ruhalan koulu)

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	FRONTTELA 2 (RUHALAN KOULU)
4. Kylä/rek.nro	Ruhala 7:1
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti, entinen koulu
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 507 520, 6 870 852
8. Osoite	Väärinmajantie 122, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Reijo ja Raili Rinne, Väärinmajantie 122 as. 1, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk.käyttö	asuinrakennus, verstaas
Alkup.käyttö	koulu
Rak.aika	1914
Suunnittelija	
Kerrosluke	(1)+1+(1)
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	tiili
Vuoraus	vaakalauta
Ulkovärit	valkoinen
Kunto	kohtalainen
Eriyispiirteet	kaarevakattoinen avokuisti

11. RAKENNUSHISTORIA

Ruhalan koulu perustettiin vuonna 1914, ja samana vuonna valmistui koulurakennus. Tontin palsta erotettiin pakkolunastuksella Ylä-Ruhalan tilasta. Alakoulu Ruhalassa alkoi vuonna 1926. Vuonna 1934 valmistuivat koulun keittola sekä alakoulun opettajan asunto. Ruhalan koulu lakkautettiin vuonna 1968, siitä muodostettiin tila vuonna 1973. Koulu toimi vuokra-asuntona. Nykyiset omistajat ovat ostaneet rakennuksen vuonna 1988. Rakennuksen länsipäädyssä on asumiskäytössä olevat neljä huonetta ja keittiö, muu osa on verstaskäytössä. Yläkerrassa on avovintti.

Rakennuksen pitkällä itäisivustalla on satulakattoinen frontoni, jossa on kapea 8-ruutuinen ikkuna. Frontonin kohdalla on kaarevakattoinen avokuisti, josta on rakennuksen pääsisäänkäynti. Myös länsisivustalla on samanlainen satulakattoinen frontoni, jossa on 8-ruutuinen ikkuna. Länsisivustalla on matala satulakattoinen umpinainen osa, josta on käynti kellariin. Rakennuksen asunto-osan itäisivustalla on ulko-ovi, jonka yläpuolella on pulpettikattoinen katos. Satulakaton eteläpäädyn ylälappeet on aumattu.

Samassa pihapiirissä mutta eri kiinteistössä on lisäksi yksikerroksinen satulakattoinen ulkorakennus, jossa ovat olleet mm. koulun wc-tilat sekä puusuoja. Pihan toisella puolella koulun itäpuolella on keittola sekä uudempi saunarakennus.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Rakennusryhmä sijaitsee Vilppulaan menevän tien varrella sen eteläpuolella. Koulurakennuksen länsipuolella on hoidettu puutarha. Samassa pihapiirissä mutta eri kiinteistönä sijaitsevat koulun entinen ulkorakennus, keittola sekä näitä uudempi saunarakennus. Kiinteistö on nimeltään Fronttela ja sen omistava Jaakko ja Helinä Nyykooli.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Hyvät, asumiskäytössä.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennus on paikallisesti arvokas. Se on tyypillinen koulurakennus, jolla on sivistyshistoriallista merkitystä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.
Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Raili Rinne 12.7. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 12.7. 2001

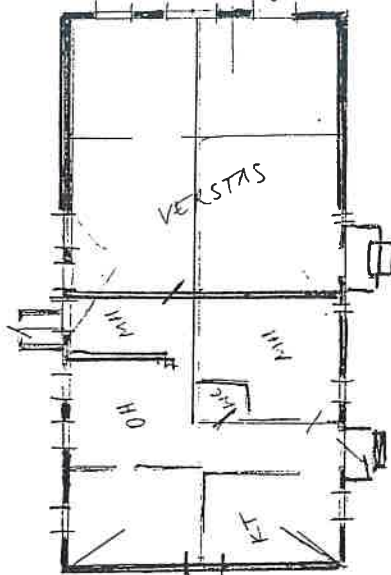
RUOVESI/RUHALA/FRONTTELA 2 (RUHALAN KOULU)

FILMI 19/2001

ENT. KOULUN
ULKORAK. PÖYJ.

SAMA LUOTEESTA

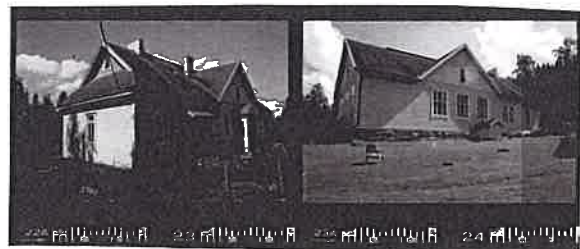

KOULURAK. ITÄSIIVUN
PÄÄSISÄÄNKÄYNTI

KOULURAK.
IDÄSTÄ

KOILLISESTA

KAAKOSTA

LÄNNESTÄ

Kohdeinventointi/Ihantola

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	IHANTOLA
4. Kylä/rek.nro	Ruhala 2:218
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 505 770, 6 871 870
8. Osoite	Ruhalantie, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Gunnar Aminoff, Tapiontie 10, 34600 Ruovesi Alexander Aminoff, Kasarmikatu 38 A 7, 00130 Helsinki

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	kesäasunto
Alkup.käyttö	huvila
Rak.aika	n. 1850
Suunnittelija	
Kerrosluku	(1)+1½
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	hirsi
Ulkovärit	punamulta
Kunto	kohtalainen
Erityispiirteet	ikkunaluukut, yläkerrassa pyöreät neljään osaan jaetut ikkunat

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on lohkottu Ala Ruhalan tilasta, joka puolestaan on entisen Attilan kantatilan maita. Huvila on rakennettu 1850-luvun vaiheilla. Rakennuksen pitkällä länsisivustalla on lähes koko seinän levyinen yksikerroksinen ja kuusikulmainen avoveranta, jossa on kulmikas katto osin puupilareiden varassa. Verantaa kiertää umpinainen puukaide ja sen pohjoispäätyyn on asennettu parvekelasit. Puukaiteiset matalat puuportaot johtavat verannalta etelän puolelle. Länsipuolella on satulakattoinen frontoni, jonka sivuseinät nousevat katon lappeesta. Frontonissa on pieni ikkuna. Rakennuksen pohjoispäässä on yksikerroksinen aumakattoinen lisäosa, jonka kivijalassa on ovi kellariin. Päädyssä ollut ulko-ovi on peitetty. Rakennuksen itäisivustalla on keittiön ovelle johtavat puukaiteiset puuportaot. Rakennuksessa on t-ruutuiset ikkunat, toisessa kerroksessa räystäään alla pyöreät, neljään osaan jaetut koristeikkunat. Räystäään alla on paneelimainen koristelu. Kunnossapitokorjauksia on tehty viimeksi 1990-luvun vaihteessa.

Huvila on ollut monen taiteilijan kesänviettopaikka. Ruotsinkielinen nobelisti ja näytelmäkirjailija Runar Schildt vietti siellä kesät 1923 ja 1924. Nobel-kirjailija F. E. Sillanpää asui Ihantolassa kesän 1929.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Kautun kulttuurimaisemassa, Kautun kanavan ja -vuolteen eteläpuolella Ruhalanharjun korkeimmalla kohdalla kantatie 66:n ja Ruhalanselän välissä. Ympäristössä sekä vakituista että lomiasutusta. Rannassa on uusi sauna.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Säilymisedellytykset hyvät, kunnossapitotoimenpiteitä tehty. Kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas sr-2 -kohde, jota ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on seudullisesti arvokas. Se on alkuperäisellä paikallaan oleva hyvin säilynyt huvilarakennus maisemallisesti keskeisellä paikalla. Rakennuksella on henkilöhistoriallista merkitystä tunnettujen kirjailijoiden kesäviettäpaikkana.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Lindqvist, Sven E. 1991: Ruovesi ennen ja nyt. Ruovesi-Seura ry. Helsinki.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

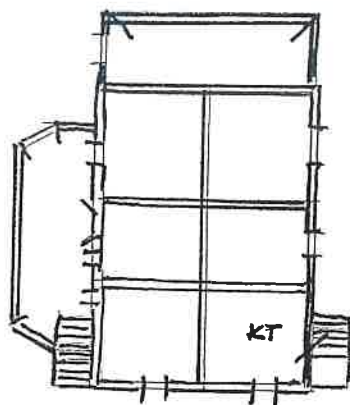
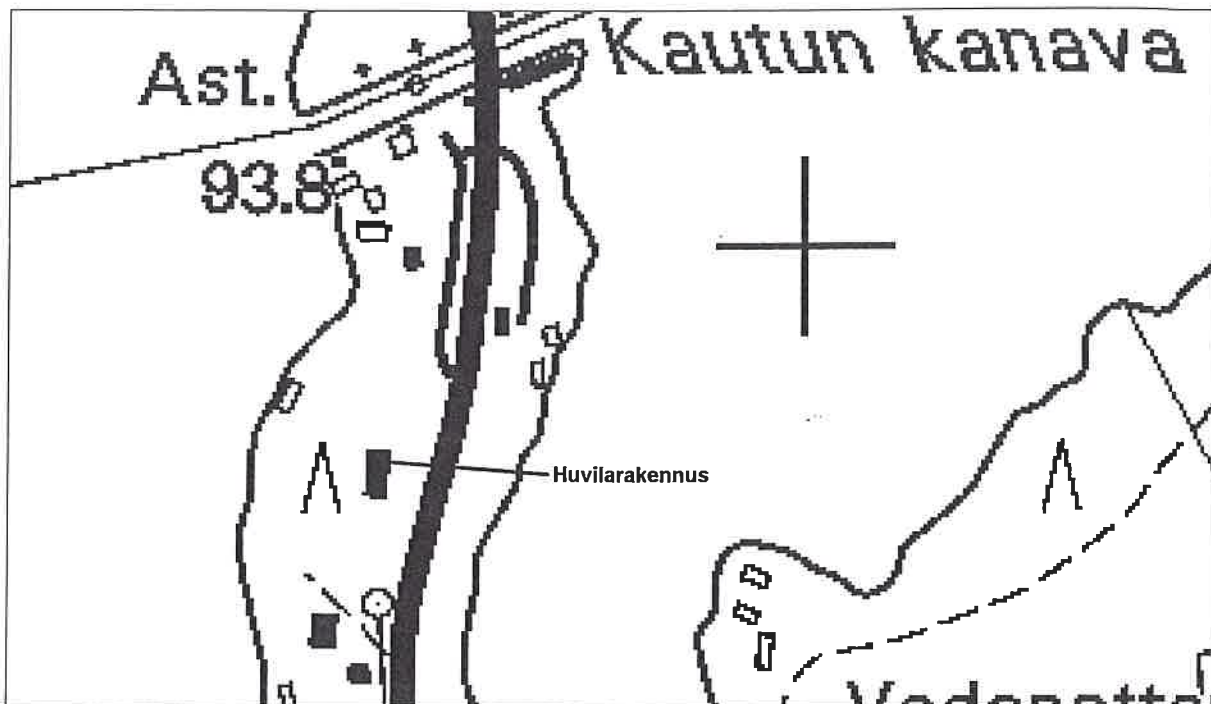
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 30.5. 2001

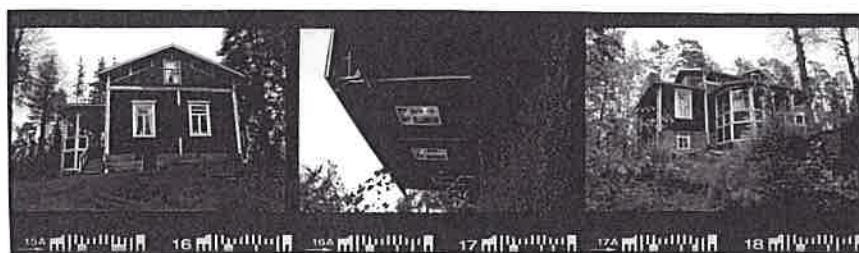
RUOVESI/RUHALA/IHANTOLA

FILMI 17/2001

RAKENNUS LÖUNASTA

ETELÄSTÄ

KOILLISESTA

LUOTEESTA

Kohdeinventointi/Kautunsillan alue

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	KAUTUNSILLAN ALUE
4. Kylä/rek.nro	Ruhala 2:3
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti, kanavanvartijan talo
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 505 770, 6 872 130
8. Osoite	
9. Omistaja ja omistajan osoite	

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	loma-asunto
Alkup.käyttö	asuinrakennus
Rak.aika	1880-1889
Suunnittelija	
Kerrosluku	1, osin 1½
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	pysty peiterima
Ulkovärit	vaaleanharmaa + siniharmaa
Kunto	kohtalainen
Erytyspiirteet	koristeelliset räystäät ja ikkunanpuitteet

11. RAKENNUSHISTORIA

Kautun kanava on puhkaistu vuosina 1863-64. Kauttuun kaivettiin suluton kanava ja nostosilta, joka vuosina 1884-85 korvattiin kääntösillalla. Kanavasaaren alue on pakkolunastettu Attilan kantatilasta lohkotun Ala Ruhalan talon maista vuonna 1883. Kanavanvartijan asunto on rakennettu 1880-luvulla.

Rakennus on L-kirjaimen muotoinen. Sen itä-länsi –suuntainen osa on yksikerroksinen, etelä-pohjoinen –suuntainen siipi 1½-kerroksinen. Siipiosan eteläpäädyssä on yksikerroksinen satulakattoinen avokuisti, joka on puupilareiden varassa. Räystäissä on koristeleikkaukset.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kautun kulttuurimaisemassa Kautun kanavasaarella kantatie 66:n länsipuolella. Näkyvyyden kantatieltä peittää runsas koivupuusto. Uusi kanavan ja vuolteen ylittävä silta rakennettiin 1980-luvun alussa ja se muutti merkittävästi perinteistä kanavamaisemaa.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kautun kanavan ympäristö on kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas sr-2 –kohde, jota ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on seudullisesti arvokas. Se on alkuperäisellä paikallaan kohtalaisen hyvin säilynyt rakennus, joka on liikennehistorian kannalta merkittävä.

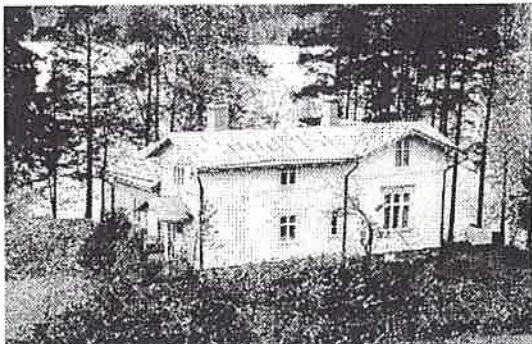
15. Rakennushistoriallinen	
16. Historiallinen	x
17. Maisemallinen	x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO
Maakunnallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

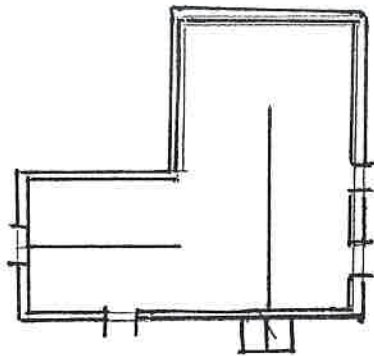
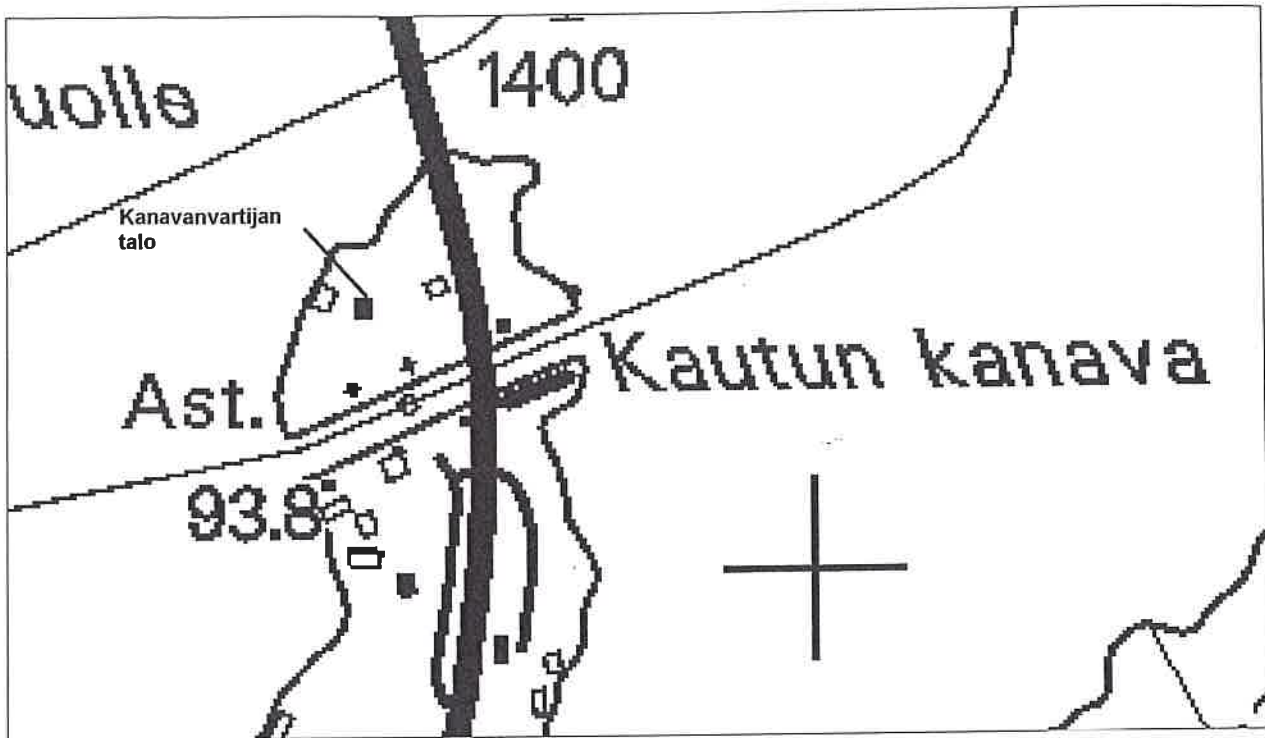
Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.
Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

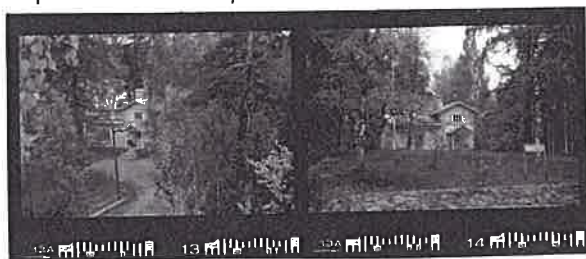
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 30.5. 2001

RUOVESI/RUHALA/KAUTUNSILLAN ALUE

FILMI 17/2001

KANAVANVARTIJAN TALO

KAAKOSTA

LOUNASTA

Kohdeinventointi/Lähteenmäki

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	LÄHTEENMÄKI
4. Kylä/rek.nro	Ruhala 2:219
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti, huvila
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 505 710, 6 871 440
8. Osoite	
9. Omistaja ja omistajan osoite	Gunnar Aminoff, Tapiontie 10, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö	kesäasunto	sauna
Alkup.käyttö	huvila	sauna
Rak.aika	1850-1899	1850-1929?
Suunnittelija		
Kerrosluvu	2	1
Perusta	lokokivi	nurkkakivet, lokokivi
Runko	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula, pulpetti, telta	satula
Kate	pelti	huopa
Vuoraus	hirsi, pystylauta	hirsi, pysty peiterima
Ulkovärit	punamulta + valkoinen	punamulta + valkoinen
Kunto	hyvä	hyvä
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on lohkottu Ylä-Ruhalan tilan eli Ruhalan kartanon maista vuonna 1995.

Rakennus 1: Rakennuksen on suunnitellut sama henkilö kuin Ihantolan huvilan. Suunnittelijan rouva pelkäsi ukkosta Ihantolassa, joka on Ruhalanharjun korkeimmalla kohdalla. Sen vuoksi suunniteltiin uusi huvila Ruhalanselän rannalle. Nykyisin huvila on kesäkäytössä.

Pohjois-etelä –suuntaisessa 1½-kerroksisessa rakennuksessa on kaksikerroksinen satulakattoinen poikkipääty. Sekä länsi- että itäpuolella on kaksi pulpettikattoista kattoikkunaa. Rakennuksen pitkällä länsisivustalla on avoveranta, jossa on puupilarit sekä puukaiteet. Veranta on pohjoispäädyssä pidempi kuin itse rakennus. Verannan kattomuoto on pääosin pulpettia. Pohjoisen puoleisessa päädyssä on telttakattoinen, pulpettikatetta korkeampi osa. Rakennuksen eteläpäädyssä on ovi, jonka yläpuolella on pulpettikattoinen katos. Itäisivustalla on uusi avoveranta, josta on portaat etelän suuntaan.

Rakennus 2: Yksikerroksinen sauna on eteläpäästään hirsipinnalla, pohjoispääty sekä päätykolmiot on vuorattu pystylaudalla.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruhalan kulttuurimaisemassa Ruhalanselän rannalla. Lähistöllä on Ruhalan kartanon päärakennus sekä Pekkalan kartanon entinen separointikeskus, joka on rakennettu 1850- tai 1860-luvulla ja on nykyisin osana uutta asuinrakennusta.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Säilyy kesäasuntona

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on paikallisesti arvokas. Se on kohtalaisen hyvin säilynyt rakennus vanhalla paikallaan.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

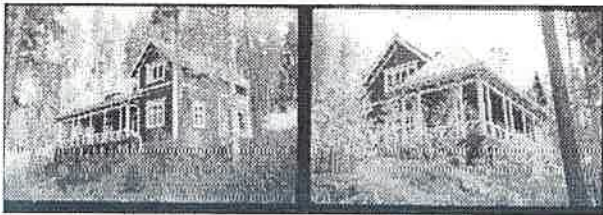
Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

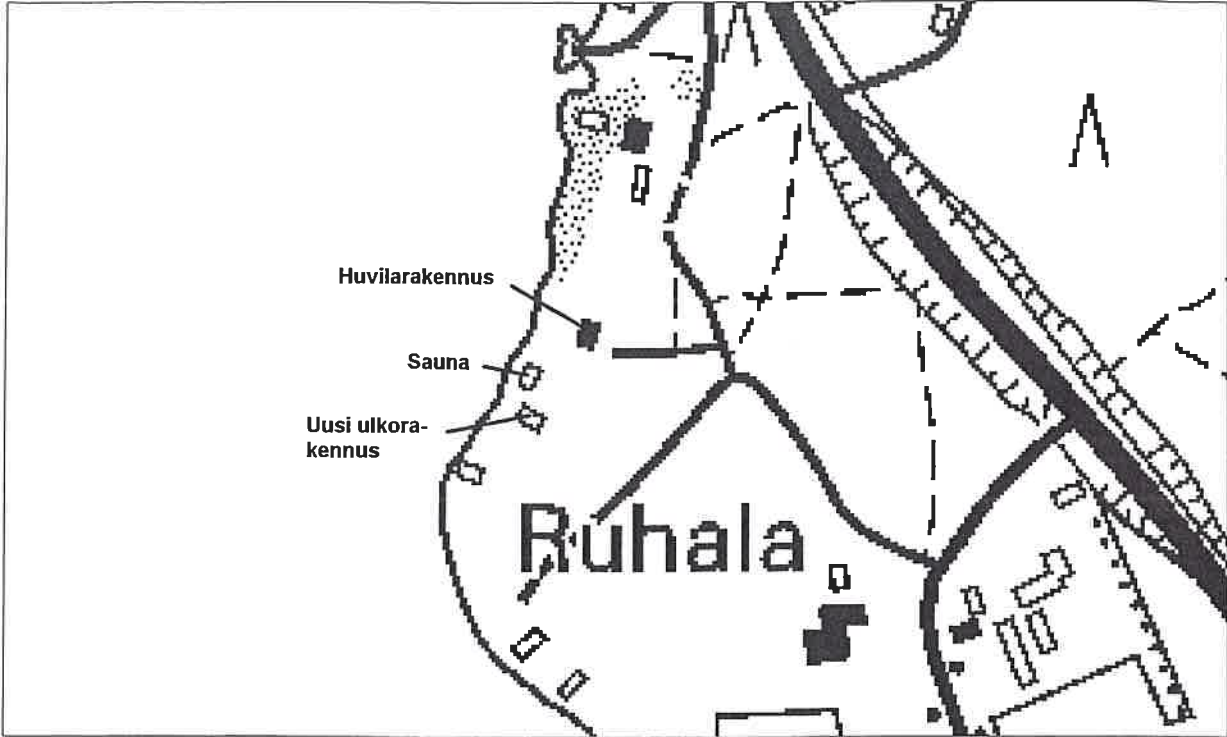
21. VALOKUVAT**22. LÄHTEET****23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET**

Petter Aminoff 1.6. 2001

24. LIITTEET**25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys**

Nina Rinta-Porkkunen 1.6. 2001

RUOVESI/RUHALA/LÄHTEENMÄKI

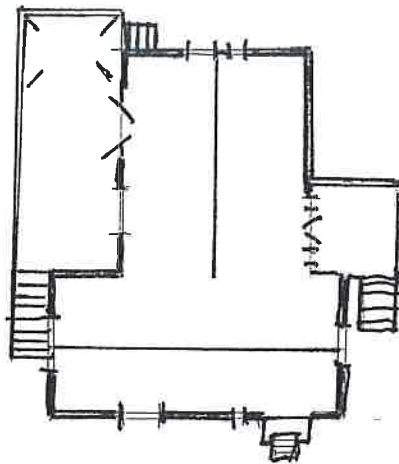
FILMI 18/2001

PÄÄRAK.
KOILLISESTA

SAUNA KAAKOSTA

PÄÄRAK. KAAKOSTA

PÄÄRAK.
LÖUNAASTA

PÄÄRAK.
LUOTEESTA

SAUNA POHJOJSESTA

Kohdeinventointi/Yläruhala (Ruhalan kartano)

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	YLÄRUHALA (RUHALAN KARTANO)
4. Kylä/rek.nro	Ruhala 2:231
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	tila
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 505 840, 6 871 270
8. Osoite	Ruhalantie, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Petter Aminoff, Kantalantie 21, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	
Nyk.käyttö	asuinrakennus
Alkup.käyttö	asuinrakennus
Rak.aika	1939
Suunnittelija	Sigurd Frosterus
Kerrosluku	2
Perusta	betoni
Runko	tiili
Kattomuoto	auma
Kate	pelti
Vuoraus	rappaus
Ulkovärit	valkoinen
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Ruhalan rälssitilan synty liittyy Pekkalan kartanon vaiheisiin jo 1500-luvulla, jolloin alueet kuuluivat Vesilahden Kurki-suvulle. Vuonna 1754 sen osti Pekkalan kartanon omistaja P. J. Austrell notaari Christer Carpelanilta. Kartanon kaikki rakennukset tuhoutuivat Suomen sodassa vuosina 1808-09. Vuonna 1820 tai 1822 siirsi P. J. Austrell nuorempi tilan vävyllään, luutnantti Adolf Aminoffille. Siitä saakka tila on ollut Aminoff-suvun hallussa. Yläruhalan tontti halkaistiin Attilan kantatilasta vuonna 1895. Yläruhala on yhdistetty kolmesta eri tilasta ja sen alueet olivat laajimmillaan 1910-luvulla. Myöhemmin tilasta on sekä 1920-luvulla että 1940-luvulla erotettu yli 40 pientilaa. Yläruhalasta on lohkottu ainakin 70 tilaa, yhteensä noin 1200 hehtaaria.

Vuodesta 1929 lähtien tilan omisti Gunnar Aminoff. Vuonna 1930 Ruhala oli Ruoveden toiseksi suurin tila, jonka 3 095 hehtaarin pinta-alasta 131 oli peltoa. Gunnar Aminoffin aikana tila oli erikoistunut siikatalouteen. Tilan vuosina 1910 ja 1912 rakennettuja karjasuojia uusittiin vuosina 1936 ja 1963, jolloin niitä sisustettiin uudelleen pääasiassa sikalaksi. Kartanolla oli 1300 m² suuruinen lasinalainen kaupapaputarha. Nykyisin Gunnar Aminoffin pojan omistamalla tilalla toimii Ruoveden Ratsutalli Oy, jonka käytössä lähes kaikki ulkorakennukset ovat.

Rakennus 1: Ruhalan kartano muodostettiin 1910-luvulla Pekkalan ulkokartanoksi. Kartanon tiilirakenteinen, valkoiseksi rapattu päärakennus valmistui vuonna 1939 arkkitehti Sigurd Frosteruksen suunnitelmien pohjalta. Rakennuksen arkkitehtuurissa on niin funktionalistisia kuin klassistisia piirteitä. Rakennusta ympäröi puisto. Kartanon varsinainen talouskeskus sijaitsee päärakennuksen eteläpuolella Tapiontien tuntumassa.

Kaksikerroksisen rakennuksen pääovi avautuu itään. Rakennuksen eteläpäädyssä on yksikerroksinen veranta, jonka yläpuolella on avoparveke. Verannalta on käynti ulos. Pitkällä länsisivustalla on avoveranta. Osaa seinustaa kattaa vinokulmainen katos, jonka yläosassa toisen kerroksen tasalla on rautakaiteinen parveke. Rakennuksen pohjoispuolella on yksikerroksinen siipirakennus, jossa on mm. autotalli.

Kantatie 66:n itäpuolella Pöytäniementien varressa on lisäksi suuri osin auma-, osin satulakattoinen latorakennus, joka kuuluu Ruhalan kartanoon.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä Kautun kulttuurimaisemassa. Rakennusta ympäröi puisto. Laaja peltomaisema yhdistää kartanoalueen Kautun kanavaympäristöön. Ruhalan puoleisella rannalla on kotiseutumuseon nuottatalas ja Ruhalan vanha meijeri, joka nykyisin on osa uutta asuinrakennusta.

13. SÄILYMISEDELITYKSET

Säilymisedellytykset hyvät. Sijaitsee vireillä olevan kirkonkylän osayleiskaavan laajennus- ja muutosalueella. Kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas sr-2 –kohde, jota ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on seudullisesti arvokas. Rakennus on hyvin säilynyt ja sen pihapiiri puistoinen ja lehtipuukujineen on maisemallisesti merkittävä.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Maakunnallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet. Pirkanmaan seutukaavoitus. Julkaisu B 174. Tampereen seutukaavaliitto 1990.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisuja 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruovesi. Kirkonkylän osayleiskaava. Ruoveden kunta. Suunnittelukeskus Oy, Tampereen toimisto 25.11. 1996.

Suomen maatilat II. Hämeen lääni. Werner Söderström Osakeyhtiön kirjapaino, Porvoo 1931.

Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. Kustannustuote Oy, Helsinki. Kirjapaino Oy Savo, Kuopio 1964.

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

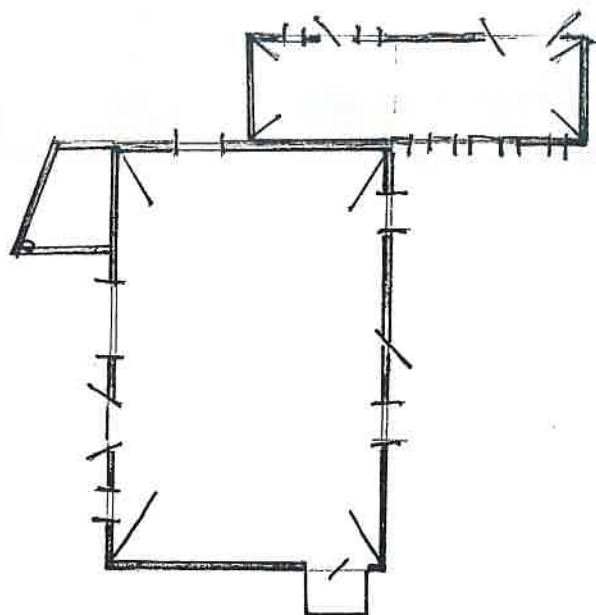
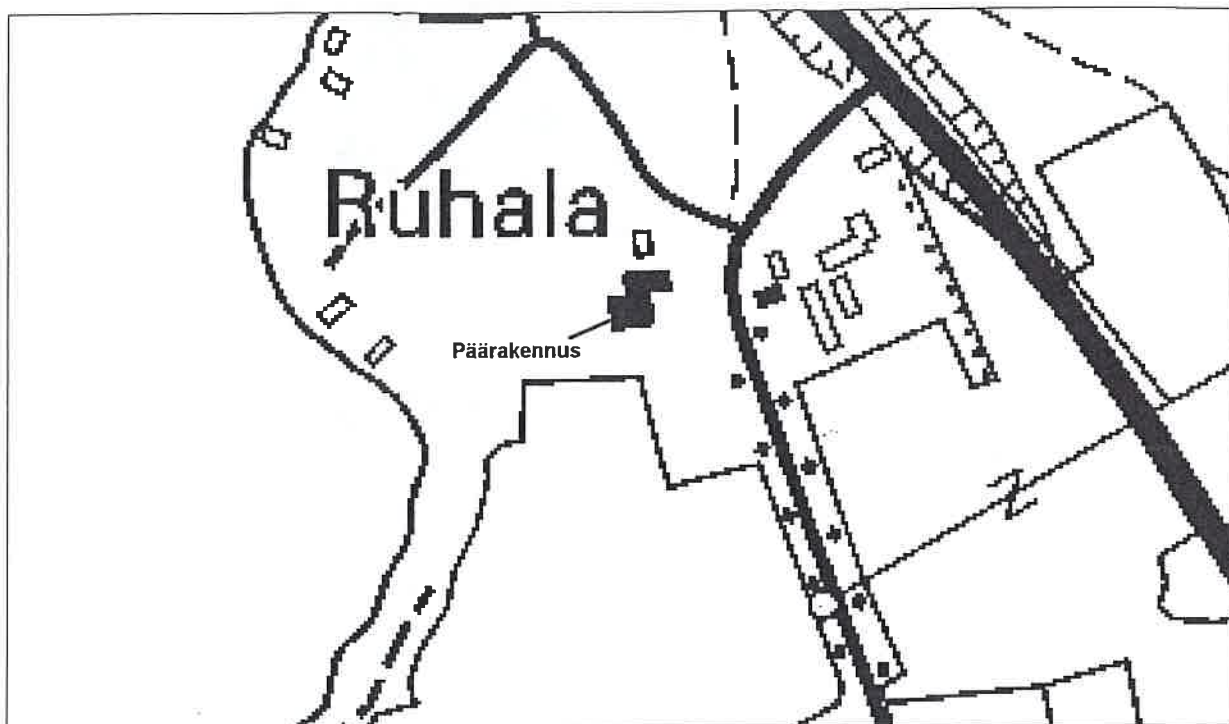
Petter Aminoff 1.6. 2001

24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 1.6. 2001

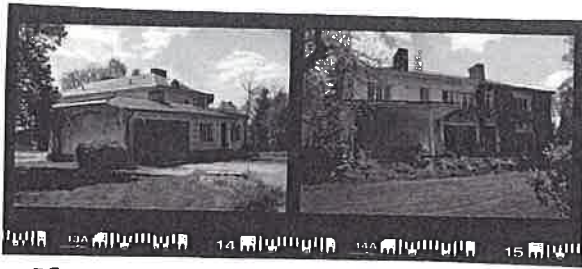
RUOVESI/RUHALA/YLÄRUHALA

FILMI 18/2007

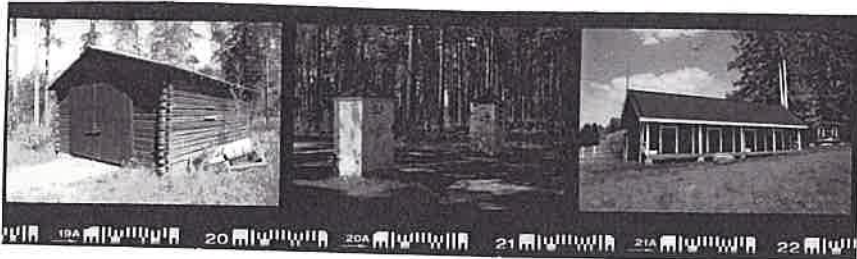

PÄÄRAK,
KAAKOSTA

PÄÄRAK,
KOILLISESTA

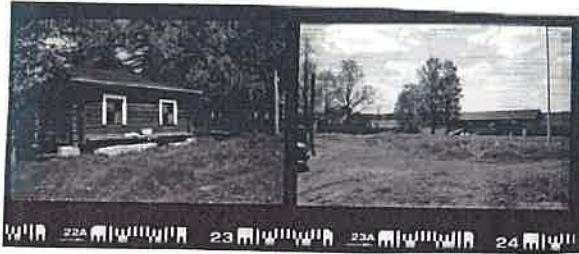
PÄÄRAK,
LÄNNESTÄ

AITTA
LOUNASTA

KARTANON
POETTI
KAAKOSTA

RIVIAITTA
(MAJOTUSTILA)
LOUNASTA

PÄRIAITTA
LOUNASTA

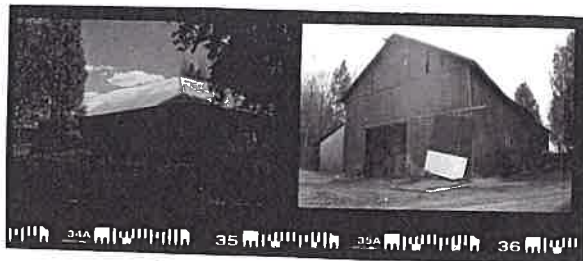
YLEISKUVA
RATSUTALLEISTA

AITTA LOUNASTA

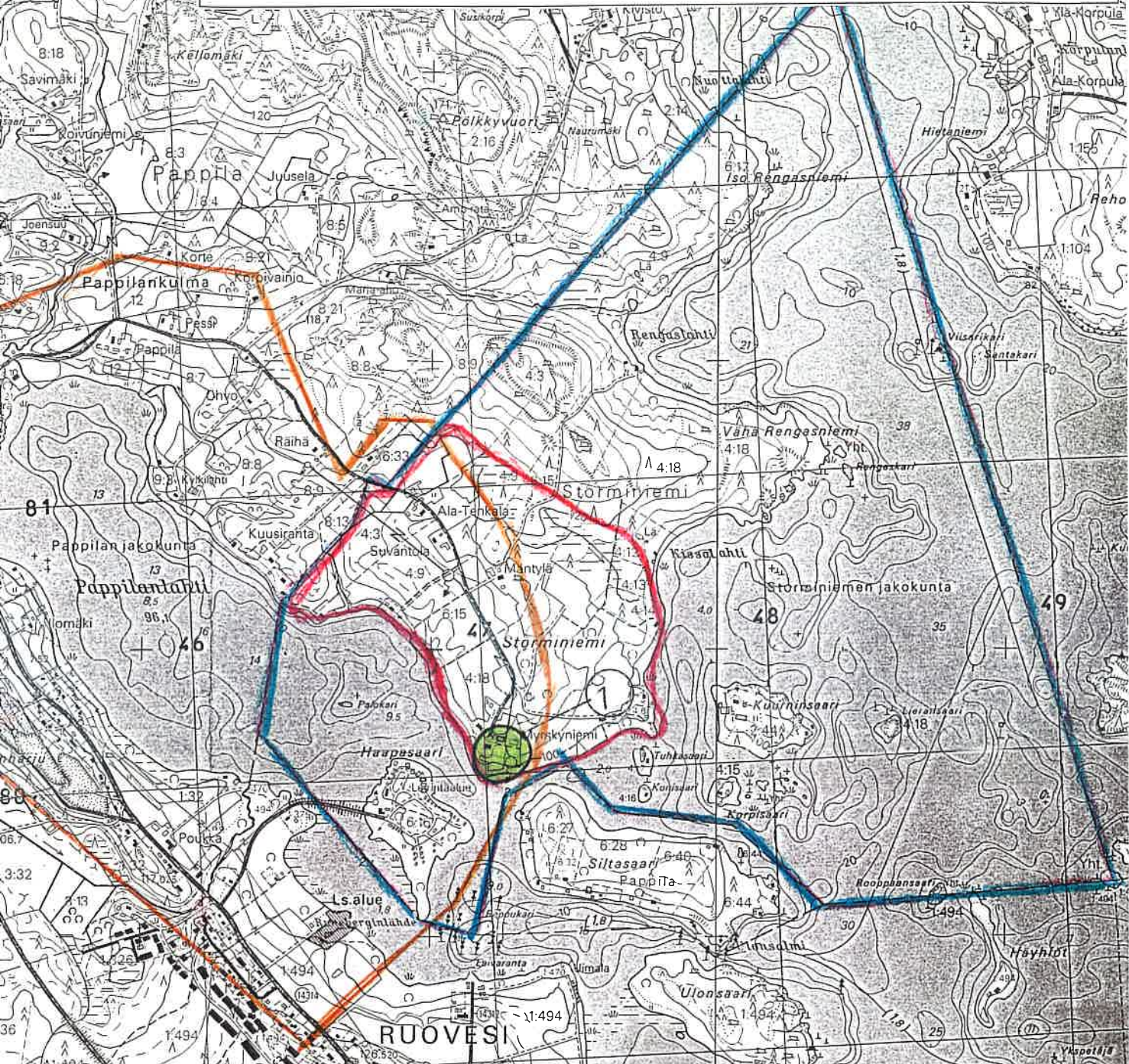
YLEISKUVA
PÄÄRAK. ITÄÄN
OLEVASTA RAKEN-
NUSRYHMÄSTÄ
(AUBAN KIINTEISTÖ)

ULKORAK.

ULKORAK.

STORMINIEMI INVENTOIDUT KOHTEET JA KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOT

KOHDE	ARVO
1. Myrskyniemi	P

VÄRIEN SELITYKSET

- Kylän raja
- Inventoidun alueen raja
- Valtakunnallisesti arvokas kohde tai alue (1993)
- Maakunnallisesti arvokas kohde tai alue
- Paikallisesti arvokas kohde tai alue
- Maisemallisesti/historiallisesti arvokas kohde tai alue

Alueinventointi/Storminiemi

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Alue	STORMINIEMI
4. Kylä/Kaupunginosa	Storminiemi
5. Omistaja(t)	

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIENTEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Storminiemi on nimensä mukaisesti niemi, jota ympäröi vesistö idässä, etelässä ja luoteessa. Pohjoisessa ja lännessä se rajautuu Pappilan kylään. Storminiemestä on näköala Pappilanlahden yli lounaaseen Ruoveden kirkonkylän suuntaan.

Storminiemen alueelta ei tunneta esihistoriallisia asuinpaikkoja. Koko Ruoveden alue on saattanut olla ilman kiinteää asutusta läpi esihistoriallisen ajan ja se on säilynyt eräalueena pitkälle historialliseen aikaan asti. Keskiajalla Ylä-Satakunnan emäpitäjistä tehtiin vakituksia vuosittaisia eräretkiä Vanhan Ruoveden alueelle. Eteläisten kantakyläien taloilla oli pysyvät, yksityisessä omistuksessa oleva eräsijansa metsästyksiä, kalastusta ja myöhemmin myös kaskenpolttoa varten. Storminiemi mainitaan hopeaveroluettelossa vuonna 1571 kirkkoherra Olavi Sarkin asuinpaikkana. Vuoden 1589 maantarkastuskirjan mukaan tämä oli ottanut sen muiden veroa maksavien talonpoikien tavoin viljelykseen Lempäälän Tirolan erämaasta. Toisaalta vuonna 1630 mainittu Ponsansarka kertoo Kangasalan Ponsan kylän tai Jokioisten kylän Ponsan omistuksista tällä paikalla. Jöns Westgöte antoi jo vuonna 1549 tuomion Storminiemen tilusten rajoista, ja vouti Frans Laurinpoika myi Juhana-herttuan puolesta Storminiemen eräsijan luultavasti vuonna 1560. Storminiemestä tunnetaan yksi talo, Storminiemi eli Kukkonen vuodesta 1580 vuoteen 1700.

Storminiemen talossa on todennäköisesti pidetty käräjiä 1500-luvun loppupuolelta. Talo oli kestikievari ainakin vuodesta 1679 vuoteen 1692. 1680-luvulla Storminiemestä tuli Ruoveden komppanian päällikön virkatalo, jota viljelivät lamput. Storminiemen kapteenin puustelliin ei ollut ennen isoavihaa ehditty rakentaa virallisten piirustusten mukalista päärakennusta. 1720-luvulla sitä yhdyttiin suunnittelemaan ja sen parhaana rakennuksena oli kaksikamarinen tupa, joka oli turvekattoinen, ulospäin lämpiävä ja lasi-ikkunoilla varustettu. Pihan pohjoispuolella oli isonvihan aikaan vanha asuinpiirtti, pihan itäpuolella talli kahdeksalle hevoselle ja eteläpuolella luhtialta, jossa oli yläkerrassa kaksi osastoa. Miespihassa oli vanha portiliiteri, keittokota, holvattu kellari sekä ulkokuone. Karjapihassa oli kaksi rehulatoa ja navetta. Pihapiirin ulkopuolella oli kaksi riittä, rannassa mallassauna ja tavallinen sauna, ranta-aitta sekä nuottahuone. Vuoden 1793 isojakokartassa tilan rakennukset olivat suunnilleen nykyisten paikoilla. Niemen etelä- ja luoteisosa oli lähes kokonaan peltoa ja niittyä. Storminiemen tilan nykyinen päärakennus on rakennettu 1800-luvun puolivälin ja 1900-luvun alun välisenä aikana.

Vuodesta 1806 lähtien Storminiemestä tunnetaan Kiviojan uudistila sekä Moskarin uudistalo, jotka olivat aluksi torppia. Niissä on ollut asukkaita ainakin 1700-luvun loppupuolella. Vuosina 1865-1917 kylässä oli kolme taloa.

Storminiemen päärakennuksen jälkeen seuraava asutuskerrostuma kylässä on peräisin lähinnä 1940-luvulta. Vuonna 1945 vahvistetun ja 14 vuotta voimassa olleen maanhankintalain avulla haluttiin sodan jälkeen sopeuttaa luovutetulla alueella maataloudesta toimeentulonsa saanut väestö. Lisäksi tarkoitus oli auttaa sellaista väestöä, jolla oli siteitä maatalouteen mutta vaikeuksia saada toimeentulonsa sodanjälkeisessä tilanteessa. Maanhankintalain mukaan asutustilat oli pyrittävä sijoittamaan niin, että niistä muodostuisi asutusryhmiä mahdollisuuksien mukaan. Storminiemeen perustettiin lain perusteella kuusi asutustilaa. Ne sijaitsevat pääasiassa Myrskyniemen tilalle päättyvän Pappilankulmantien varrella sen molemmin puolin. Pappilanlahden rannalle on viime vuosikymmeninä rakennettu lähinnä loma-asutusta.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

Myrskyniemi

8. SÄILYMISEDELITYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Alueen kulttuurimaiseman arvojen säilymisen kannalta on tärkeää että viljelytoiminta jatkuu ja että peltoja ei metsitetä.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Storminiemen ranta-alue kuuluu Museoivraston vuonna 1993 valtakunnallisesti arvokkaaksi määrittelemään kulttuuriympäristöön. Alueen rantapellot sekä Storminiemen puustellin talouskeskus ovat säilyneet ja muodostavat edelleen maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden.

10. Rakennushistoriallinen

11. Historiallinen x

12. Maisemallinen x

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

14. VALOKUVAT

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Kosonen, Johanna 2001: Siirtokarjalaisten evakkotiet, asuttaminen ja asettuminen Ruovedelle vuosina 1939-1960. Suomen historian pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Vanhan-Ruoveden historia I. Vanhan-Ruoveden historiatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1959.

16. LIITTEET

Kartta inventoiduista kohteista ja alueen arvoista.

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

Mauno Takala sekä kiinteistöjen omistajat.

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 2001

Kohdeinventointi/Myrskyniemi

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	MYRSKYNIEMI
4. Kylä/rek.nro	Stominiemi 4:18
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	sotilasvirkatalo
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 504 200, 6 876 650
8. Osoite	Pappilankulmantie, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Reino Palmroth, Pappilankulmantie 288, 34600 Ruovesi Väinö Palmroth, Pappilankulmantie 288 as 2, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2	3
Nyk.käyttö	asumaton, varasto		varasto
Alkup.käyttö	sotilasvirkatalo	navetta	aitta
Rak.aika	1850-1899	1876-1899	1876-1899
Suunnittelija			
Kerrosluke	(1)+2	2	1
Perusta	lohkokivi	lohkokivi	lohkokivi
Runko	hirsi	lohkokivi	hirsi
Kattomuoto	satula	satula	satula
Kate	pelti	pelti	pelti
Vuoraus	vaaka, pysty peiterima	lohkokivi, pysty peiterima	hirsi
Ulkovärit	keltamulta		punamulta
Kunto	kohtalainen	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	kaksi aumakattoista umpikuistia		

11. RAKENNUSHISTORIA

Storminiemi on Lempäälän Tirolan entistä eräsijaa 1580-luvulta. Talo oli kestikievari 1670-luvulta vuoteen 1685, jonka jälkeen Storminiemestä eli Kukkosesta tuli lampuotien viljelemä kapteenin virkatalo ja kuormastoasema. Talo oli autiona 1743-46. Ruotujakolaitoksen aikainen kapteeninpuustelli oli verotusarvoltaan yhden kokonaisen manttaalin suuruinen. Siitä erotettiin isojaossa 5/16 manttaalin Kiviojan ja Myllymäen (Moskari) sotilaspuustalot. Myöhemmin Storminiemi oli Ruoveden toiseksi suurin kartano, sen pinta-ala suurimmillaan oli 1838 ha ja tilan maihin kuuluivat mm. Koveronjärvi ja Helvetinkolu.

Suomen sodan aikoina ja sen jälkeenkin tilaa hallitsi Ruotsin armeijan kapteeni Palmroth. Ruotujakolaitoksen lakkauttamisen jälkeen vuonna 1867 ei sotilaspuustelleja käytetty enää sotilastarkoituksiin, vaan ne vuokrattiin lampuotien viljeltäviksi. Storminiemi oli vuosina 1871-76 Stålhanske-suvun hallussa, minkä jälkeen se vuokrattiin Palmroth-suvulle. Tämä suku on raivannut suurimman osan viljelyksistä sekä rakennuttanut kaikki tilan rakennukset, jotka sijaitsivat viljelysten päässä. Päärakennus oli kauniin puiston ja puutarhan ympäröimä. Vuodesta 1924 lähtien tilan vuokraajana oli Ragnar Palmroth.

Nykyisten omistajien hallussa talo on ollut vuodesta 1972. Heidän vanhempansa ostivat talon sodan jälkeen. Talon toisen pään kamareissa on asuttu vielä 1990-luvun puolivälissä. Kellarista on korjauksen yhteydessä löytynyt hirsi, jossa on vuosiluku 1858. Virkatalo on lohkottu vuonna 1932, jolloin muodostui nykyinen Myrskyniemen tila.

Rakennus 1: Rakennuksen pitkällä pohjoissivustalla on kaksi yksikerroksista kuusikulmaista umpikuistia. Keskellä on satulakattoinen frontoni. Keskellä eteläsivustaa on yksikerroksinen aumakattoinen avoveranta, josta on portaat seinustaa pitkin puutarhaan. Verannan yläpuolella on satulakattoinen frontoni. Ikkunat ovat enimmäkseen t-ruutuisia.

Rakennus 2: 1½-kerroksisen navetan alaosa on lohkokiveä, yläkerta lautaa. Navetan ylisille johtaa länsipäädystä lohkokivirakenteinen silta.

Rakennus 3: Riviaitta on 3-osainen. Ovien edessä on puupilareiden varassa oleva avokuisti. Rakennuksen eteläpäädyssä on vellikello telineessään.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tila sijaitsee Pappilanlahden rannalla Ruoveden kirkonkylän vastarannalla. Rakennukset sijaitsevat tilusten päässä. Pihapiirissä on mm. uudempi yksikerroksinen asuinrakennus sekä uudempi ulkorakennus. Kauempana päärakennuksesta on vanha aitta sekä toisella puolella tietä riihi. Molemmat rakennukset ovat huonossa kunnossa, niiden katot ovat pudonneet. Päärakennusta ympäröinyt puutarha on hoitamaton.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

Kohtalaiset.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

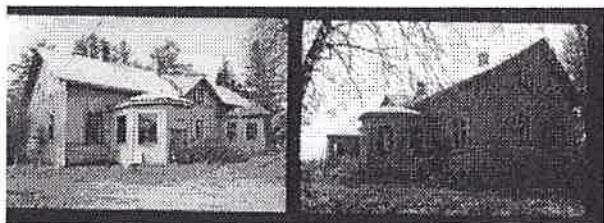
19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

Mauranen, Erkki (toim.) 1995: Ruoveden menneisyyttä. Offset YM, Ruovesi.

Suomen maatilat. II osa. Hämeen lääni. Werner Söderström Oy, Porvoo 1931.

Vanhan-Ruoveden historia I. Vanhan-Ruoveden historiatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1959.

Vanhan Ruoveden historia I:2. Liiteosa. Vanhan Ruoveden historiatoimikunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1990.

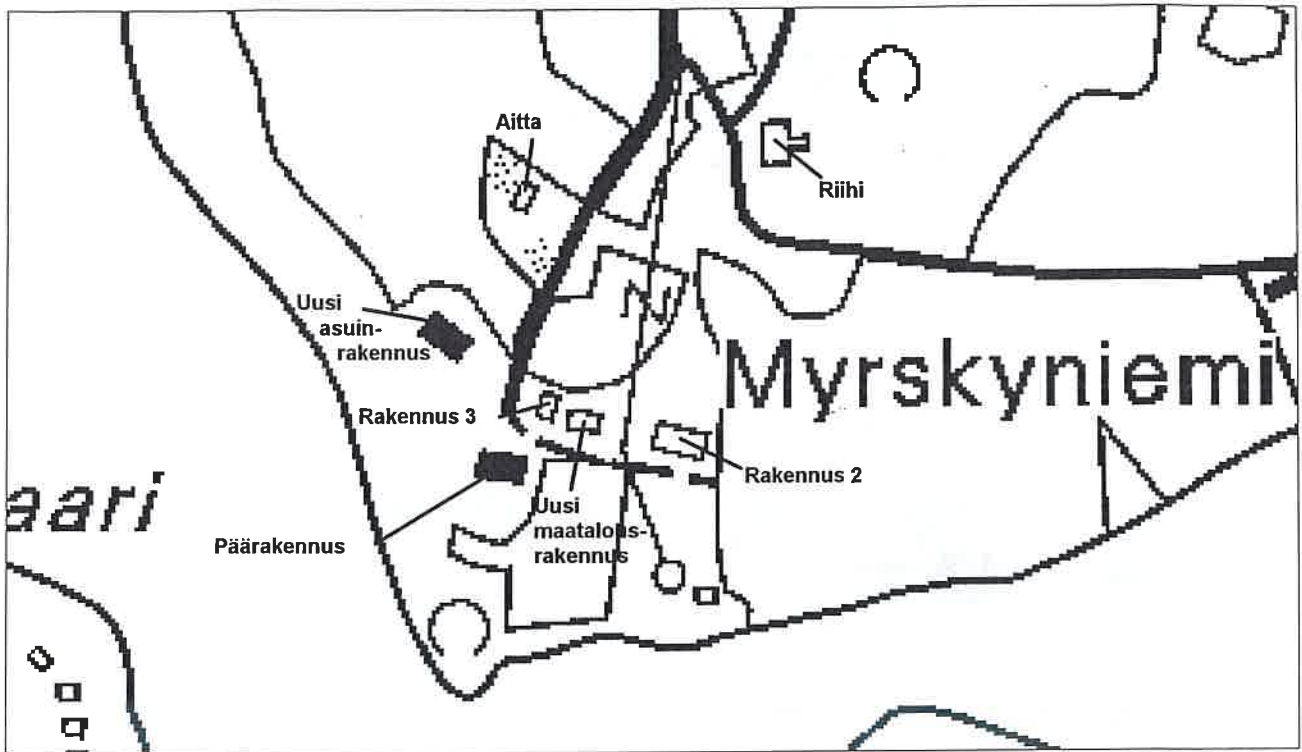
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

Reino Palmroth 30.5. 2001

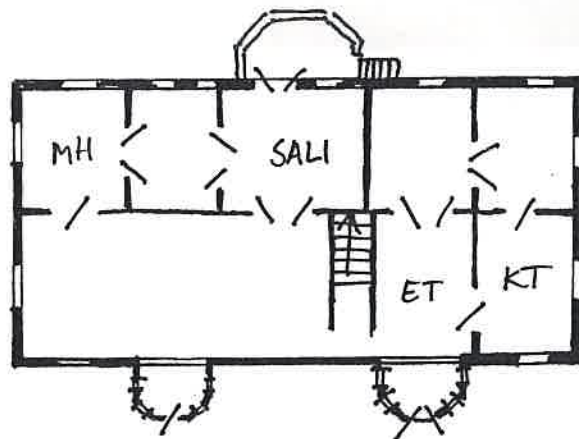
24. LIITTEET

25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 30.5. 2001

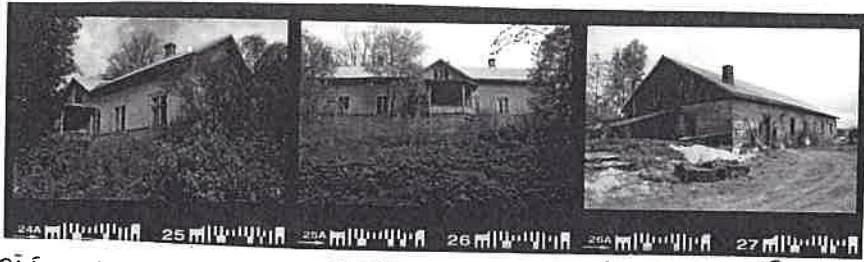
RUOVESI/STORMINIEMI/MYRSKYNIEMI

PÄÄRAKENNUS :

FILMI 16 / 2001

PÄÄRAK. KAAKOSTA

SAMA
ETELÄSTÄ

RATKENNUS 2
NAVETTA LÄNNESTÄ

RAK. 3
AITTA ETELÄSTÄ

INVENTOIMA-
TON
AITTA
KAAKOSTA

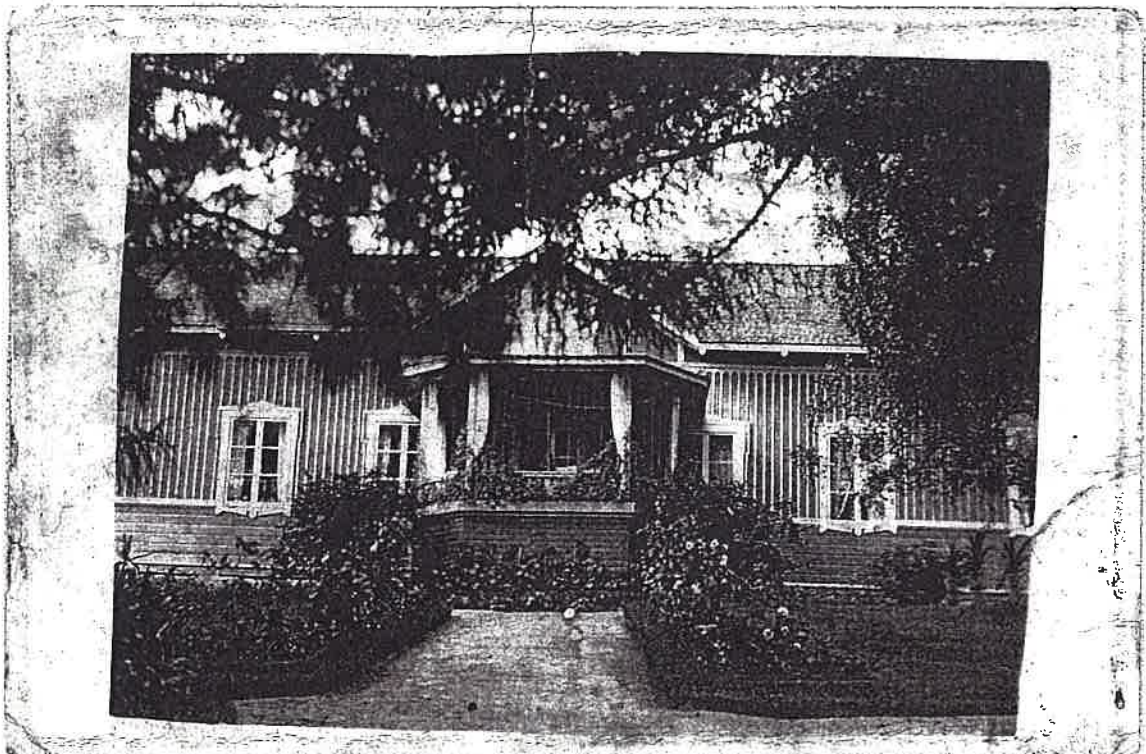
INVENTOIMATON
PIHTI
LOUNAASTA

”PÄÄRAK. POHJOISESTA

”PÄÄRAK. LÄNNESTÄ”

”PÄÄRAK. VIINHAASSA ABUSSAAN”

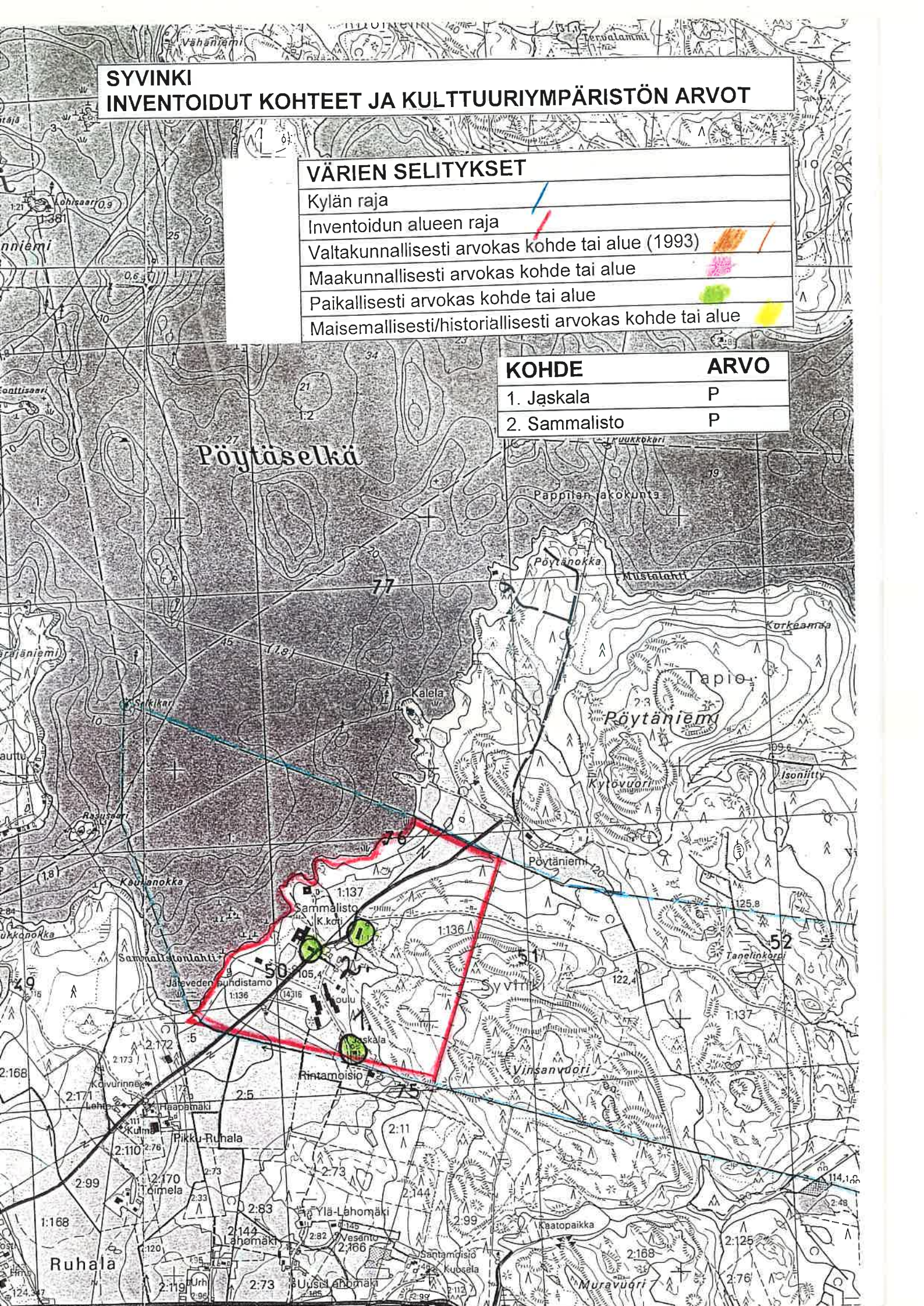

SYVINKI INVENTOIDUT KOHTEET JA KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOT

VÄRIEN SELITYKSET

- Kylän raja —
- Inventoidun alueen raja —
- Valtakunnallisesti arvokas kohde tai alue (1993) ■
- Maakunnallisesti arvokas kohde tai alue ■
- Paikallisesti arvokas kohde tai alue ■
- Maisemallisesti/historiallisesti arvokas kohde tai alue ■

KOHDE	ARVO
1. Jaskala	P
2. Sammalisto	P

Alueinventointi/Syvinki

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Alue	Syvinki
4. Kylä/Kaupunginosa	
5. Omistaja(t)	

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Syvingin eli Korpulan kylä sijaitsee Vastalahden pohjoisrannalla Ruoveden itäpuolella. Kylän ulkoaluetta on koillisessa Pöytäniemeen, etelässä ja lounaassa Ruhalaan sekä pohjoisessa ja luoteessa Pöytäselkään rajoittuva Syvingin kylä, jota ko. alueinventointi koskee. Alueelta ei tunneta esihistoriallisia asuinpaikkoja. Koko Ruoveden alue on saattanut olla ilman kiinteää asutusta läpi esihistoriallisen ajan ja se on säilynyt eräalueena pitkälle historialliseen aikaan asti.

Ylä-Satakunnan emäpitäjistä tehtiin keskiajalla vakituisia, jokavuotisia eräretkiä Vanhan Ruoveden alueelle. Eteläisten kantakyläien taloilla oli pysyvät, yksityisessä omistuksessa oleva eräsijansa metsästystä, kalastusta ja myöhemmin myös kaskenpoltoa varten. Korpula tai Korpulahti eli Syvinki mainitaan vuosina 1562 ja 1564 Pirkkalan erämaatalonpoikien luetteloissa Heikki Erkinpojan hallussa olevana uudisasutuksena. Korpulan kantatalo on jaettu Ala-Korpulaksi ja Ylä-Korpulaksi 1700-luvun lopulla.

Sammaliston tila on ollut aluksi torppa, joka on jaettu Vastalahden rannalla sijaitsevasta Korpulan kantatilasta. Tilan on Ruoveden kunta ostanut 1900-luvun alkupuolella ja rakennuttanut sinne kunnalliskodin sekä mielisairasosaston. Kunnalliskoti on purettu sen jälkeen kun nykyinen vanhainkoti valmistui vuonna 1964.

Sammaliston tilasta on lohkottu maata Pöytäniementien eteläpuolelta entiselle emäntäkoululle, nykyiselle Pohjois-Pirkanmaan instituutille. Sen rakennukset valmistuivat 1960- ja 1970-luvulla.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

1. Jaskala
2. Sammalisto

8. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

9. LUETTELOINTIPERUSTE

10. Rakennushistoriallinen
11. Historiallinen
12. Maisemallinen

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

14. VALOKUVAT

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.
Vanhan-Ruoveden historia I. Vanhan-Ruoveden historiatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1959.

16. LIITTEET

Kartta inventoiduista kohteista
Arvokartta

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

Mauno Takala

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 2001

Kohdeinventointi/Jaskala

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	JASKALA
4. Kylä/rek.nro	Syvinki 1:114
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 507 710, 6 871 870
8. Osoite	
9. Omistaja ja omistajan osoite	Usko Niemi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö		
Alkup.käyttö	asuinrakennus	ulkorakennus
Rak.aika	1890-1929?	1890-1929?
Suunnittelija		
Kerrosluku	1+(1)	1
Perusta	lohkokivet nurkissa ja keskellä	luonnonkivi, hirsipenkki
Runko	hirsi?	hirsi, lauta
Kattomuoto	satula	satula
Kate	pelti	pelti
Vuoraus	pysty peiterima	pystylauta
Ulkovärit	punainen + valkoinen	punainen
Kunto	hyvä	hyvä
Erityispiirteet		

11. RAKENNUSHISTORIA

Tontti on lohkottu Sammaliston tilan maista vuonna 1962. Asuintontti muodostettiin maatyömies Usko Niemelle tiluksista, jotka hän oli saanut lahjakirjalla kunnalta vuonna 1945. Tontilla oli tuolloinkin kaksi rakennusta.

Rakennus 1: Pienessä rakennuksessa on todennäköisesti tupa, kamari ja kylmä eteinen. Yläkerrassa on mahdollisesti avovintti. Rakennuksen pitkällä pohjoissivustalla on kahden puupilarin varassa oleva satulakattoinen avokuisti, jossa on ristikkokaiteet. Ikkunat ovat 6-ruutuisia, itäpäädyn ikkuna on 9-ruutuinen, yläkerran länsipäädyn ikkuna on 4-ruutuinen.

Rakennus 2: Rakennuksen pohjoispäädyssä on sauna, eteläpäädyssä puusuoja. Eteläpäädyssä on lisäksi muuta rakennusta matalampi pulpettikattoinen lisäosa. Saunan seinä on osittain hirsipinnalla, muuten rakennus on vuorattu pystylaudalla.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Sammaliston tilan maista lohkotun Pirkanmaan Koulutusinstituutin eteläpuolella kallioisella tontilla peltoaukean reunalla. Tontti on ympäröivää peltoa korkeammalla ja sen itäpuolelta alkaa pieni metsikkö. Pieni pihatie on lehtipuiden reunustama.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on paikallisesti arvokas. Se on kohtalaisen hyvin säilynyt tyyppillinen mäkitupa- tai torpparakennus vanhalla paikallaan.

- 15. Rakennushistoriallinen
- 16. Historiallinen x
- 17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO
Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS
Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA
Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

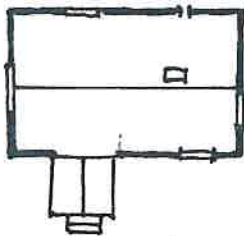
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

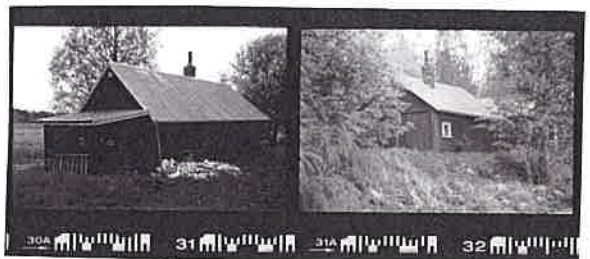
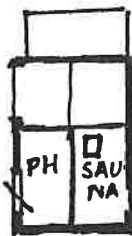
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys
Nina Rinta-Porkkunen 30.5. 2001

RAKENNUS 1.

RAKENNUS 2:

ULKORAK. (2)
KAAKOSTA

LUOTEESTA

ASUINRAK.
LUOTEESTA

SAMA
KOILLISESTA

13. RAK. ITÄPÄÄTY

Kohdeinventointi/Sammalisto

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	SAMMALISTO
4. Kylä/rek.nro	Syvinki 1:278
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	tila, entinen torppa
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 507 540, 6 872 290 (rakennus 1) 2231 02 / 2 507 720, 6 872 340 (rakennus 2)
8. Osoite	Pöytäniementie 183, 34600 Ruovesi (rakennus 1) Pöytäniementie 198, 34600 Ruovesi (rakennus 2)
9. Omistaja ja omistajan osoite	Ruoveden kunta

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2
Nyk.käyttö		
Alkup.käyttö	asuinrakennus	vanhainkodin mielisairas- osasto
Rak.aika	1865/1869 (1910)	1911
Suunnittelija		
Kerrosluvu	(1)+1½	(1)+1+(1)
Perusta	lohkokivi	lohkokivi
Runko	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula	satula, aumattu ylälape
Kate	pellti	tiili
Vuoraus	pysty peiterima	pysty peiterima
Ulkovärit	punainen + keltainen (yläosa, kuisti) + valkoinen	keltainen + valkoinen
Kunto	kohtalainen	kohtalainen
Erityispiirteet	vellikello frontonissa	

11. RAKENNUSHISTORIA

Sammalisto on Korpulan kantatilasta 1760-luvulla erotettu torppa, myöhemmin tila. Ruoveden kunta osti Sammaliston vuonna 1907 ja tontille valmistui kunnalliskoti vuonna 1911. Kunnalliskodin alkuaikoina tilaan kuuluivat päärakennus, mielisairasosasto, vanhainkoti, työ- ja leipomorakennus sekä navetta ja ulkokuonerakennus. Kunnalliskoti kävi ahtaaksi ja uutta vanhainkotiä alettiin suunnitella 1950-luvun puolivälissä. Se otettiin käyttöön vuonna 1964, minkä jälkeen vanha kunnalliskodin rakennus purettiin. Vuonna 1962 kunnanvaltuusto päätti myydä valtiolle Sammaliston ja Vähä-Sammaliston tiloista 105 hehtaaria emäntäkoulun rakentamista varten. Emäntäkoulu valmistui vuonna 1971.

Rakennus 1: Sammaliston tilan päärakennus on valmistunut vuonna 1869. Rakennuksen pitkällä koillisivustalla on yksikerroksinen aumakattoinen umpikuisti sekä yksikerroksinen aumakattoinen avokuisti. Keskellä on satulakattoinen frontoni, jonka harjalla on vellikello. Rakennuksen julkisivun puolella on myös satulakattoinen frontoni. Ikkunat ovat 6-ruutuiset, räystäään alla on kaksiosaiset kapeat haukanikkunat.

Rakennus 2: Vanhainkodin entinen mielisairasosasto sijaitsee kauempana päärakennuksesta metsän laidassa Pöytäniementien varressa. "Hourulaksi" kutsuttu mielisairasosasto on rakennettu 1900-luvun alkupuolella. Sen vesikatto uusittiin vuonna 1946 ja 1950-luvun puolivälissä rakennusta korjattiin perusteellisesti. Mielisairasosasto lakkautettiin loppuvuodesta 1982 ja muutettiin Pirkanmaan erityis-
huoltopiiriin 20-paikkaiseksi asuntolaksi.

Rakennus on pitkä ja yksikerroksinen. Sen katon ylälapeet on aumattu. Koillis- ja lounaispäädyissä on tasakattoiset yksikerroksiset kuistit. Pitkällä luoteisivustalla ulko-oven päällä on satulakattoinen katos, jonka lapeet ovat eri pituiset. Rakennuksen kaakkoisivustalla on matala lisäsiipi, jonka yhteydessä on korkea tiilinen savupiippu.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Tila sijaitsee Pöytäniementien varressa sen molemmin puolin. Päärakennuksen lounaispuolella tien vieressä on kaksikerroksinen lyhytnurkkainen aitta.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Rakennukset ovat paikallisesti arvokkaita. Ne ovat vanhalla paikallaan kohtalaisen hyvin säilyneitä ja niillä on merkitystä kunnan sosiaalityön historian kertojina.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Paikallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste.

Vanhan Ruoveden historia I:2. Liiteosa. Vanhan Ruoveden historiatoimikunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1990.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

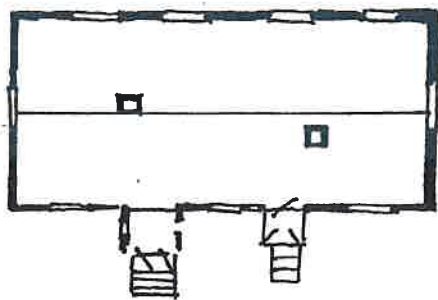
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 30.5. 2001

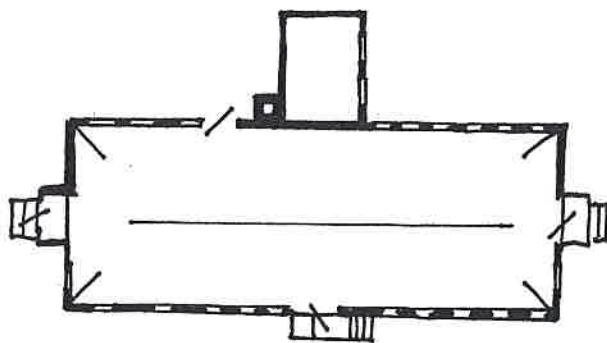
RUOVESI/SYVINKI/SAMMALISTO

RAKENNUS 1:

RAKENNUS 2:

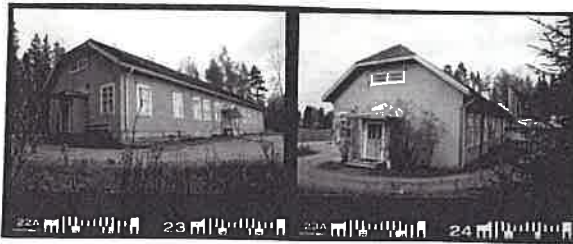
FILMI 17/2001

PÄÄRAK.
IDÄSTÄ

PÄÄRAK.
LUOTEESTA

PÄÄRAK.
LOUNASTA

RAK. 2, VANHA KODIN
MIELISIMÄRÄOSASTO
KOILLISESTA

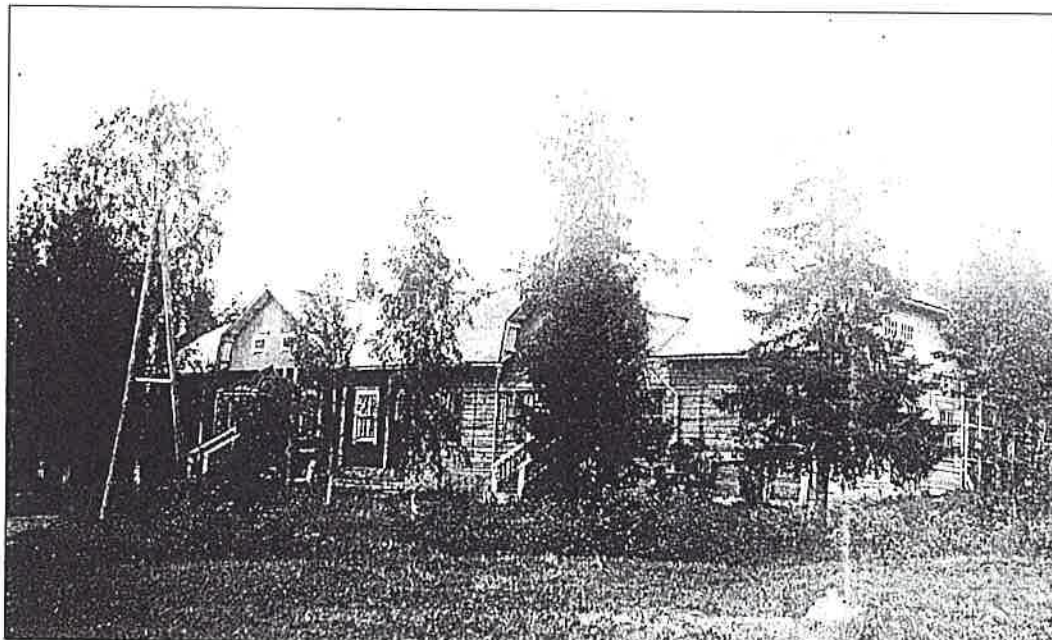
SAMA " "
LOUNAISPUOLELTA

SAMA KAAKOSTA

RAK. 2:N
LISÄOSA

PÄÄRAK. LUOTEISPUOLELLA
OLEVA AITTA

RAK. 2. VANHASSA ABUSSAAN

TAPIO

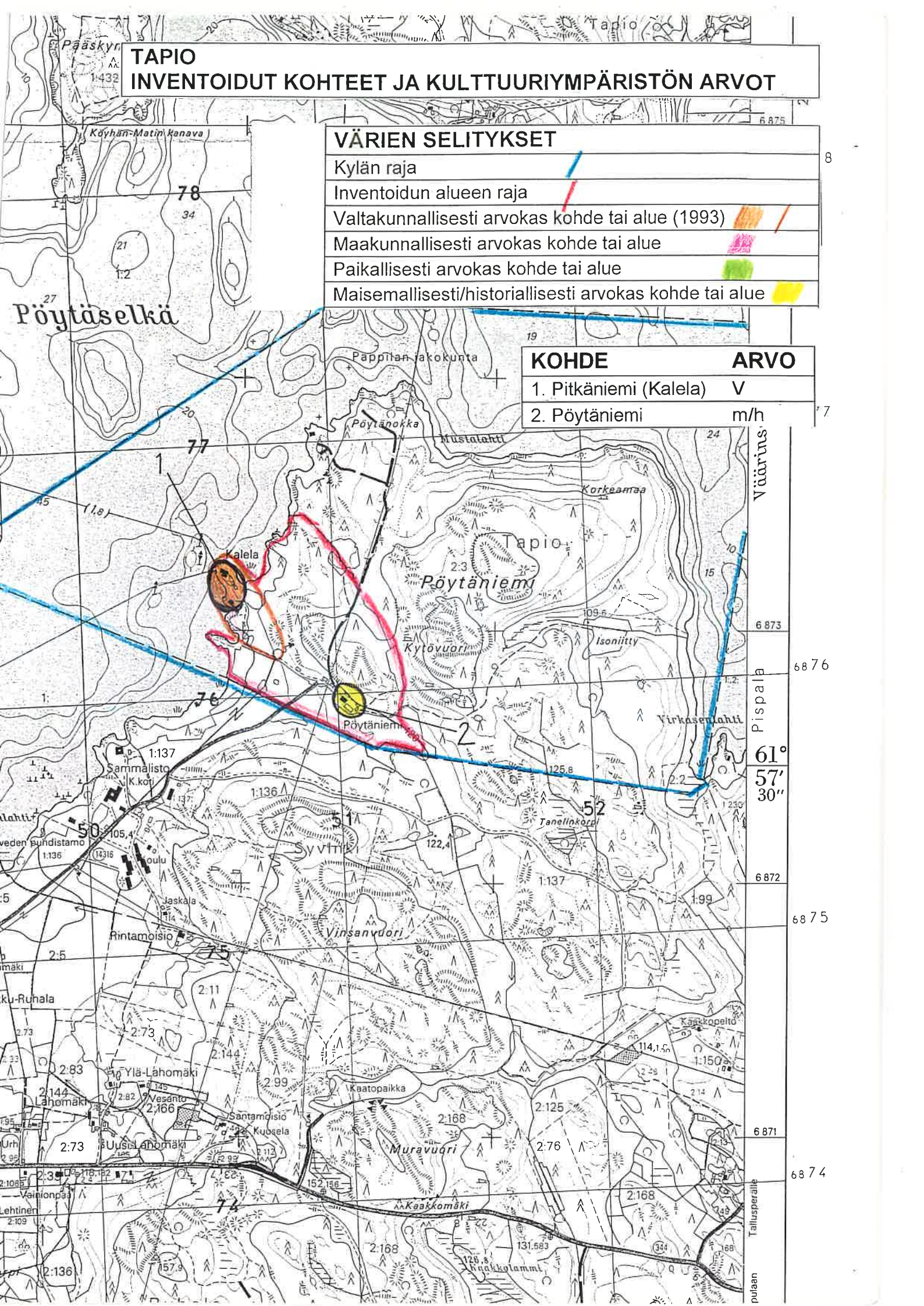
INVENTOIDUT KOHTEET JA KULTTUURIYMPÄRISTÖN ARVOT

VÄRIEN SELITYKSET

Kylän raja	
Inventoidun alueen raja	
Valtakunnallisesti arvokas kohde tai alue (1993)	
Maakunnallisesti arvokas kohde tai alue	
Paikallisesti arvokas kohde tai alue	
Maisemallisesti/historiallisesti arvokas kohde tai alue	

KOHDE ARVO

1. Pitkäniemi (Kalela)	V
2. Pöytäniemi	m/h

Väärins.

Pispala

Tallusperälle

pulaan

Tallusperälle

pulaan

61°
57'
30"

6872

6875

6876

6873

6874

6871

6875

6874

6874

6874

6874

6874

Alueinventointi/Tapio

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Alue	TAPIO
4. Kylä/Kaupunginosa	Tapio
5. Omistaja(t)	

6. ALUEEN JA ALUEELLA OLEVIENTEN RAKENNUSTEN KUVAUS JA HISTORIA

Tapion kylä sijaitsee Ruoveden kirkonkylästä kaakkoon Pöytäselän rannalla. Se rajautuu lännessä, pohjoisessa ja idässä vesistöön, eteläpuolella on Syvingin kylä. Tapioon johtaa Pöytäniementie, joka päättyy alueen lounaisosassa sijaitsevan Pöytäniemen tilan läheisyyteen.

Tapion alueelta ei tunneta esihistoriallisia asuinpaikkoja. Koko Ruoveden alue on saattanut olla ilman kiinteää asutusta läpi esihistoriallisen ajan ja se on säilynyt eräalueena pitkälle historialliseen aikaan asti. Keski-ajalla Ylä-Satakunnan emäpitäjistä tehtiin jokavuotisia eräretkiä Vanhan Ruoveden alueelle. Eteläisten kantakyläien taloilla oli pysyvät, yksityisessä omistuksessa olevat eräsijansa metsästystä, kalastusta ja myöhemmin myös kaskenpolttoa varten. Tapion alueella on ollut Ikaalisten Kilvakkalan erämaa-asutusta, nimi on todennäköisesti peräisin Ikaalisten Kilvakkalan Tapion talosta.

Tapiolahti mainitaan hopeaveroluettelossa vuonna 1571, talo on perustettu vuosien 1562-70 välillä. Tapio(lahde)ssa oli kaksi taloa vuosina 1580-1625, yksi talo vuosina 1650-1700. Tapion talo jaettiin 1770-luvulla, jolloin muodostuivat Tapio ja Tapio II. Pöytäniemen uudistalo perustettiin Pappilan ja Storminiemen kylien yhteiselle ulkomaalle pappilan torppana 1760-luvulla. Se oli piilopirtti sekä torppa ja itsenäistyi vuonna 1848, mistä lähtien se on ollut Pöytäniemen suvun hallussa. Tilan rakennuskanta on jonkin verran uusiutunut, nykyinen päärakennus on valmistunut vuonna 1951. Ulkorakennukset ovat peräisin 1800-luvun loppupuolelta ja 1900-luvun alkupuolelta. Vuosina 1865-1917 kylän taloluku vaihteli kahden ja kolmen välillä, vuonna 1917 kylässä oli kolme taloa.

Taiteilija Akseli Gallén-Kallela löysi Pöytäniemen talon omistamalta niemeltä tontin, jonne rakennutti taiteilija-ateljeensa Kalelan vuonna 1895. Se on varhaisin kansallisromantiikan kaudella rakennettu taiteilijahuvi, joka oli Gallén-Kallelan omistuksessa vuoteen 1921 saakka.

Tapion alueella ei ole uudempaa rakennuskantaa.

7. ERIKSEEN LUETTELOIDUT KOHTEET

1. Pitkäniemi (Kalela)
2. Pöytäniemi

8. SÄILYMISEDELLYTYKSET (uhkatekijät, kaavallinen tms. tilanne, päätökset)

Alueelle kohdistuu rakentamispaineita. Maankäytön suunnittelussa tulee huomioida alueen kulttuurihistorialliset arvot. Peltojen metsittämistä tulee välttää.

9. LUETTELOINTIPERUSTE

Alue on maisemallisesti ja historiallisesti merkittävä. Gallen-Kallelan taitelijakoti on arkkitehtonisesti ainutlaatuinen kohde. Siellä on asuttu 1500-luvun loppupuolelta lähtien.

10. Rakennushistoriallinen	x
11. Historiallinen	x
12. Maisemallinen	x

13. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

14. VALOKUVAT

15. LÄHTEET (kirjallisuus, piirustukset, asiakirjat)

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisu 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1865-1939. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1994.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

Takala, Mauno: Ruoveden kulttuuriympäristöä. Moniste.

Vanhan Ruoveden historia I. Vanhan-Ruoveden historiatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1959.

Vanhan Ruoveden historia I:2. Liiteosa. Vanhan Ruoveden historiatoimikunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1990.

16. LIITTEET

Kartta inventoiduista kohteista

Arvokartta

17. SUULLISTA TIETOA ANTANEET

Mauno Takala

Kiinteistöjen omistajat ja asukkaat

18. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 2001

Kohdeinventointi/Pitkäniemi (Kalela)

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	PITKÄNIEMI (KALELA)
4. Kylä/rek.nro	Tapio 2:1
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	asuintontti
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 507 930, 6 873 220
8. Osoite	Pöytäniementie, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Gallén-Kallelan taide Oy

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o

Nyk.käyttö	asunto, näyttelytila
Alkup.käyttö	ateljee, asunto
Rak.aika	1895
Suunnittelija	Akseli Gallén-Kallela
Kerrosluvu	(1)+2+(1)
Perusta	lohkokivi
Runko	hirsi (kelohonka)
Kattomuoto	satula
Kate	pelti
Vuoraus	hirsipinta
Ulkovärit	ruskea/tervattu
Kunto	hyvä
Erityispiirteet	

11. RAKENNUSHISTORIA

Taiteilija Akseli Gallén-Kallela laati ensimmäiset suunnitelmat erämaa-ateljjeetaan varten jo vuonna 1889. Kalela on rakennettu Pöytäniemen tilasta vuonna 1895 murrelulle tontille, jonka taiteilija Akseli Gallén-Kallela osti Pöytäniemen isännältä. Lopulliset piirustukset ovat vuodelta 1894 ja hirsinen huvila valmistui 13 miehen voimalla seuraavana vuonna. Pääosa Kalelan sisustuksesta ja kalustuksesta on Akseli Gallén-Kallelan suunnittelemaa ja osin myös valmistamaa. Gallén-Kallela työskenteli ateljeessa vuoteen 1921 saakka. Myöhemmin rakennus oli taiteilijan pojan Jorma Gallén-Kallelan asuntona ja ateljeena.

Taiteilijan syntymän satavuotisjuhluvuonna 1965 Jorma ja Pirkko Gallén-Kallelan kunnostama ja entisöimä työpirtti avattiin yleisölle Pirkko Gallén-Kallelan toimesta. Vuodesta 1976 ateljee oli suljettuna 12 vuotta. Sen jälkeen näyttelytoiminta on jatkunut kesäisin museonjohtaja, sisustusarkkitehti Aivi Gallén-Kallelan toimesta.

Kalela on kansallisromanttisen kauden huomattavimpia muistomerkkejä ja 1800- ja 1900-lukujen vaihteen varhaisin taiteilijahuvila. Hirsilinnan arkkitehtuurissa on havaittavissa piirteitä sekä lähiseudun että Itä-Karjalan kansanarkkitehtuurista. Talon pinta-ala on 16 x 11 metriä ja korkeus noin kuusi metriä. Kalelanniemessä on vuonna 1905 rakennettu ja 1964 kunnostettu laivalaituri, jonne Runoilijantien laivalinjat voivat tarvittaessa pysähtyä.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Ruhalan kulttuurimaisemassa Isonselän rannalla kallioisella niemellä peltoalueen reunassa.

13. SÄILYMISEDELITYKSET

Säilymisedellytykset hyvät. Sijaitsee haja-asutusalueella noin 400 metrin etäisyydellä Ruhalan rakennuskaava-alueesta. Kulttuurihistoriallisesti tai taajamakuvallisesti arvokas sr-2 -kohde, jota ei ole suojeltu rakennuskaavassa.

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on valtakunnallisesti arvokas. Se on kansallisromantiikan ajan taiteilijoiden ensimmäisenä rakennettu erämaa-ateljee. Hirsilinnan arkkitehtuurissa on havaittavissa piirteitä sekä lähiseutujen että Itä-Karjalan kansanarkkitehtuurista. Rakennuksella on henkilöhistoriallista arvoa tunnetun taiteilijan ateljeena.

15. Rakennushistoriallinen	x
16. Historiallinen	x
17. Maisemallinen	x

18. KULTTUURIHISTORIALLINEN ARVO

Valtakunnallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

22. LÄHTEET

Gallén-Kallela, Aivi, museonjohtaja. Kirjallinen tiedonanto 24.7. 2001.

Lindqvist, Sven E. 1991: Ruovesi ennen ja nyt. Ruovesi-Seura ry.

Mauranen, Erkki 1995: Ruoveden menneisyyttä. Offset YM, Ruovesi.

Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt. Museoviraston rakennushistorian osaston julkaisu 16. Museovirasto. Ympäristöministeriö. Karttakeskus, Helsinki 1993.

Ruoveden historia 1939-1989. Ruoveden kunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1991.

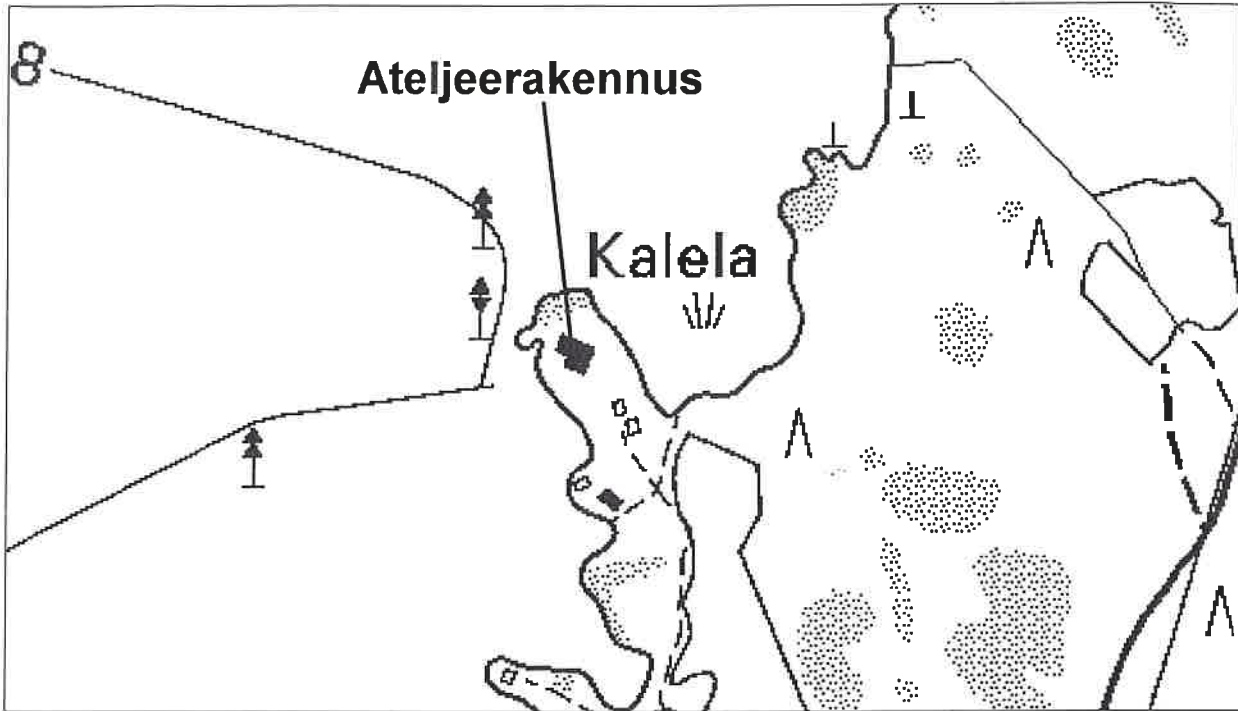
23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

24. LIITTEET

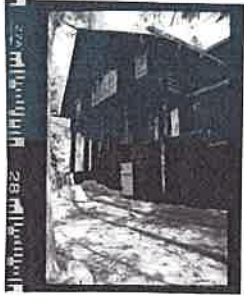
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Rakennustarkastaja Arto Nummijärvi 15.9. 1995. Nina Rinta-Porkkunen 12.7. 2001

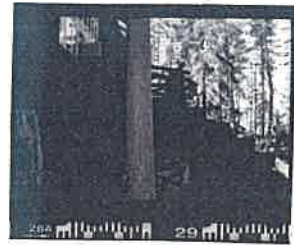
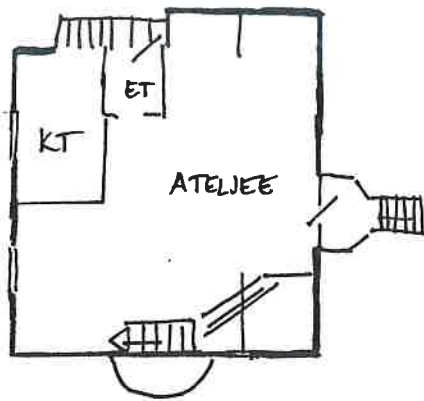
RUOVESI/TAPIO/PITKÄNIEMI (KALELA)

#FILMI 19/2007

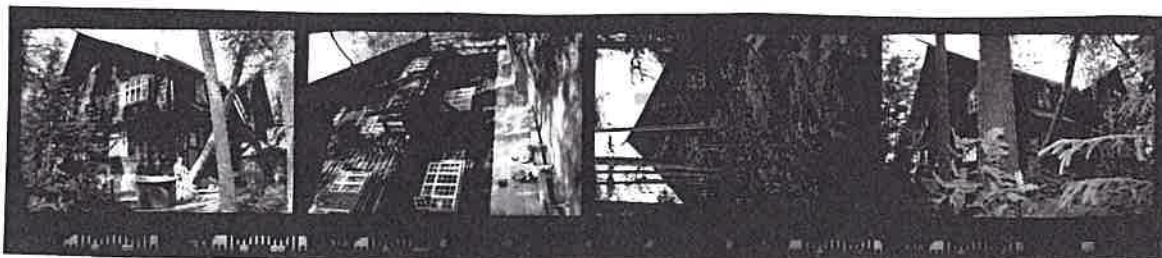
KAIVOSISÄÄN KÄYNTI
LUOTEESTA

ETK. AVOVERANTA
IDÄSTÄ

LOUNASTA

LOUNASTA

LOUNASPÄÄTY

LOUNASTA

ETELÄSTÄ

Kohdeinventointi/Pöytäniemi

1. Lääni	Länsi-Suomi
2. Kunta	Ruovesi
3. Kohde	PÖYTÄNIEMI
4. Kylä/rek.nro	Tapio 2:8
5. Kaup.osa/Kortteli/Talo	
6. Kohdetyyppi	uudistalo
7. Peruskartta/koordin.	2231 02 / 2 508 420, 6 872 690
8. Osoite	Pöytäniementie 282, 34600 Ruovesi
9. Omistaja ja omistajan osoite	Kalle Pöytäniemi, Pöytäniementie 282, 34600 Ruovesi

10. RAKENNUKSEN KUVAUS

Rakennus n:o	1	2	3
Nyk.käyttö		varasto	varasto
Alkup.käyttö	navetta	aitta	vilja-aitta
Rak.aika	1910 (1938, 1995)	1800-1890	1900-1929?
Suunnittelija			
Kerroslukku	2	1	2
Perusta	lohkokivi	lohkokivipilarit	betoni
Runko	lohkokivi, lauta	hirsi	hirsi
Kattomuoto	satula	satula	satula
Kate	pelti	tiili	tiili
Vuoraus	lohkokivi, lauta	hirsi	hirsi, pysty peiteima
Ulkovärit	yläosa maalaamaton	punamulta	punamulta
Kunto	kohtalainen	hyvä	kohtalainen
Erityispiirteet		viisiosainen	

11. RAKENNUSHISTORIA

Pöytäniemi on ollut Ala Ruhalan tilan piilopirtti ja asuttu tila isonvihan aikaan vuonna 1713. Varsinaisesti se perustettiin vuonna 1765 Pappilan ja Storminiemen yhteiselle ulkomaalle pappilan torppana. Se siirrettiin Tapiion kylään Pappilan kylästä. Vuoden 1797 isojaossa Pöytäniemi on merkitty kantatilaksi. Se oli 1/8 manttaalien kruununtalo, joka itsenäistyi vuonna 1848, mistä lähtien se on ollut Pöytäniemen suvun hallussa.

Tilan ensimmäinen rakennus oli savupirtti, joka sijaitsi nykyisen tilakeskuksen pihapiirissä. 1800-luvulla rakennettiin tilalle kaksi päärakennusta, joista uudempi oli kooltaan 9 x 18 metriä. Rakennukseen sisällynyt pirtti oli mitoiltaan 9 x 9 metriä. Nämä rakennukset olivat käytössä vuoteen 1951 saakka, jolloin rakennettiin uusi päärakennus. Nykyisen päärakennuksen on suunnitellut rakennusmestari Urho Hahka ja sen rakentamisessa on hyödynnetty aikaisempien rakennusten käyttökelpoiset hirret. Vuosina 1922-53 tilan omisti Eetu (Edvard) Pöytäniemi, hänen jälkeensä Kaarlo Pöytäniemi ja nykyisin jälkimmäisen poika.

Rakennus 1: Kivinavetta on valmistunut vuonna 1910. Se on ns. sekalantanavetta, jossa oli maapohja. Lohkokivisen kerroksen päälle tehtiin laudasta toinen kerros vuonna 1938. Rakennuksen kaakkoispäättyyn tehtiin kuivuri vuonna 1972 tai 1973 ja kalustovaja vuonna 1995. Navetta on jäänyt pois alkuperäisestä käytöstään vuonna 2001.

Rakennus 2: Yksikerroksinen aitta on koottu kahdesta osasta. Vanhempi osa on rakennettu 1730-luvulla ja sitä on jatkettu myöhemmin. Aitat on ollut nykyisessä muodossaan jo ainakin vuonna 1890. Rakennuksessa oli emännän, miesten ja naisten aitat sekä liha- ja kalustoaitta. Aitta on ollut pihapiirissä sijaansa alempana, sitä on siirretty ylempään mäkseen.

Rakennus 3: Vilja-aitta on peräisin 1800-luvulta. Sisätiloihin on tehty välilaipio ja raput Eetu Pöytäniemen aikana. Alun perin vilja-aitassa on todennäköisesti ollut avolaarit, niistä on myöhemmin tehty päältä täytettävät umpilaarit. Kivijalan betonivalu on tehty 1920-luvun puolivälissä.

12. LÄHIYMPÄRISTÖ

Sijaitsee Tapion kylässä Pöytäniementien päässä viljelysten reunalla. Tilan koillispuolelta alkaa metsikkö. Läheisyydessä on taiteilija Akseli Gallén-Kallelan rakennuttama erämaa-ateljee Kalela, joka on lohkottu Pöytäniemen maista 1890-luvulla.

13. SÄILYMISEDELLYTYKSET

14. LUETTELOINTIPERUSTE

Kohde on maisema- ja asutushistoriallisesti arvokas. Vanhana asuinpaikkana se on muokannut ympäristöönsä pitkän ajan kuluessa.

15. Rakennushistoriallinen

16. Historiallinen x

17. Maisemallinen x

18. KULTTUURIHISTORIAALLINEN ARVO

Maisemallisesti/historiallisesti arvokas

19. OTE PERUSKARTASTA TAI ASEMAPIIRROS

Kts. liite

20. POHJAPIIRROS TAI TIETOJA SISÄTILOISTA

Kts. liite

21. VALOKUVAT

Kuva: Mauno Takala

22. LÄHTEET

Suuri maatilakirja V. Hämeen lääni. Kustannustuote Oy, Helsinki. Kirjapaino Oy Savo, Kuopio 1964.
Vanhan Ruoveden historia I:2. Liiteosa. Vanhan Ruoveden historiatoimikunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1990.

23. SUULLISIA TIETOJA ANTANEET

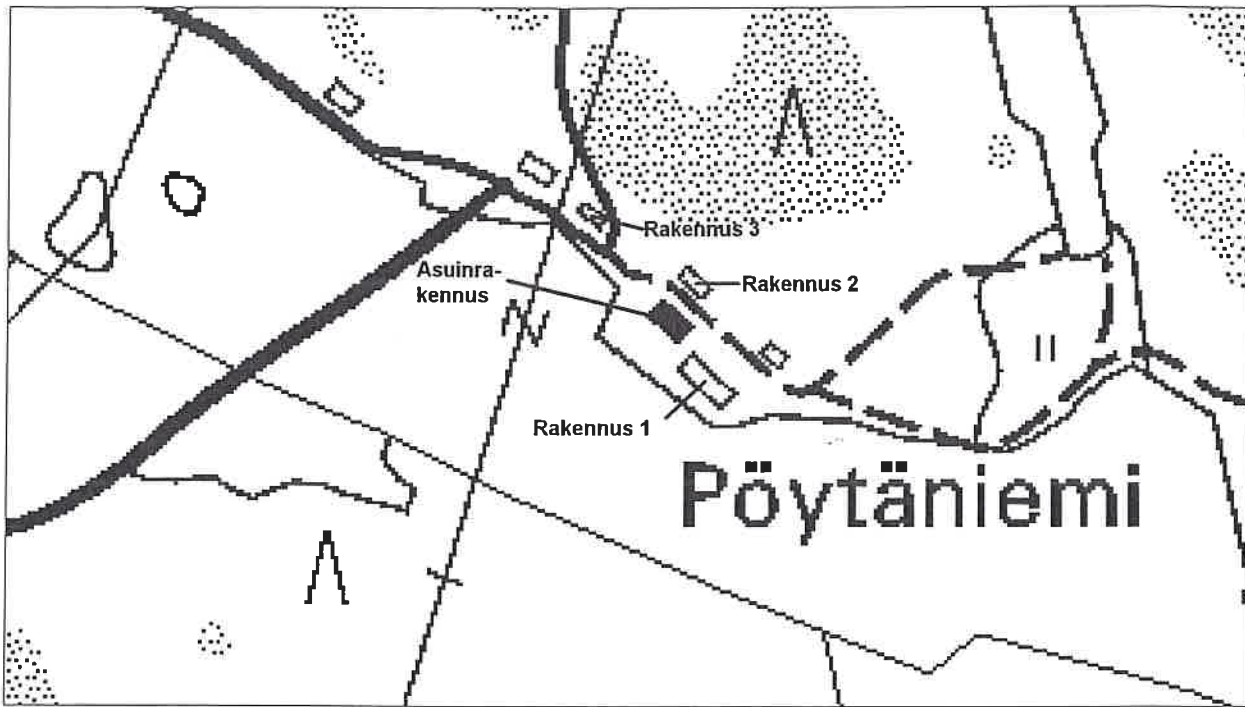
Kaarlo Pöytäniemi 1.6. 2001

24. LIITTEET

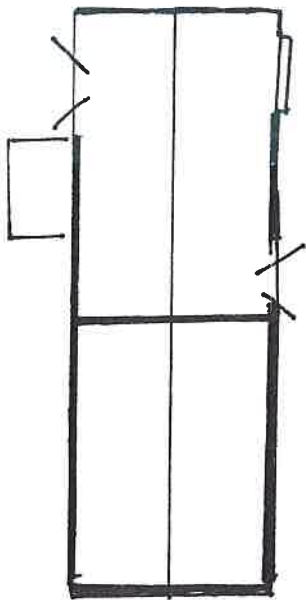
25. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄ, päiväys

Nina Rinta-Porkkunen 1.6. 2001

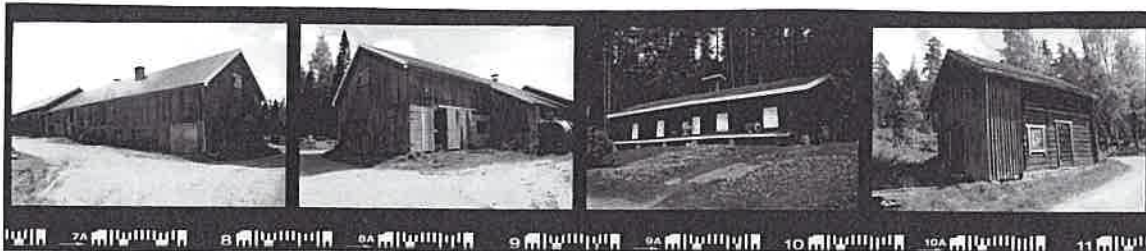
RUOVESI/TAPIO/PÖYTÄNIEMI

RAKENNUS 1:

FILMI 18/2001

RAK. 1
NÄKETTÄ KÖILLISESTÄ

RAK. 1 LUOTEESTA

RAK. 2
KAAKKOSTA

RAK. 3
VILJA-MITTA LUOTEESTA

Tampereen museot
Maakunnallinen yksikkö
Rakennusinventointeja 2001

Kuva Tampereen museot/M.Kekkonen